

การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

Job Performance of School Administrators on Academic
Affairs Administrative Process as Perceived by
Educational Welfare School Teachers.

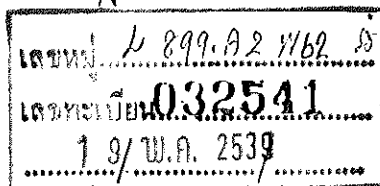

พัชรี กุ๋บารุง

Pacharee Pubamrung

59263

ทางศึกษา - การต่างประเทศ - กิจอื่น
ใช้ชื่ออื่นได้ กรมส่งเสริมการค้า
กัญชง

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Education Thesis in Educational Administration

Prince of Songkla University

2536

ชื่อวิทยานิพนธ์ การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของ
ครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ผู้เขียน นางพัชรี กุ่มบำรุง
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมภา บุญช่วย)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัน เชนิษฐ์)

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมภา บุญช่วย)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัน เชนิษฐ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.हरษา นิลวิเชียร)

.....กรรมการ
(อาจารย์สมเกียรติ พ่วงรอด)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้เน้นวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....

(ดร.ไพรัตน์ สงวนไพร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์ การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ผู้เขียน นางพัชรี ภู่อารุง
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2535

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล งานวิชาการ 6 งาน คือ งานการวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานปรับปรุงการเรียนการสอน และงานการวัดและประเมินผล ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

2. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน ในงานวิชาการทั้ง 6 งานของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานว่าแตกต่างกันหรือไม่

3. รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูอาจารย์ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำนวน 262 คน ทั่วประเทศ การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหาร

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่รวบรวม ปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน ในงาน วิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของ ครูอาจารย์ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยส่วนรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ โดยส่วนรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนะต่อ การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของ ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยส่วนรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

Thesis Title Job Performance of School Administrators
 on Academic Affairs Administrative
 Process as Perceived by Educational
 Welfare School Teachers.
Author Mrs. Pacharee Pubamrung
Major Program Educational Administration
Academic Year 1992

ABSTRACT

This research was intended (1) to study the level of job performance according to six academic affairs which consist of academic planning, the curriculum and instruction, teaching and learning activities, teaching materials, instructional development and evaluation and four administrative processes of Educational Welfare School administrators : Planning, Doing, Checking and Action (2) to compare the level of job performance according to academic affairs administrative processes of Educational Welfare School administrators as viewed by teachers with different educational qualification, ages and working experiences (3) to study the problems and existing issues of the academic performance according to academic affairs administrative processes of Educational Welfare School administrators as well as suggestions for the future improvement of the administrative processes.

The samples consisted of 262 school teachers in Educational Welfare Schools. The instrument for the data

collection was a questionnaire comprising three parts : part one was a questionnaire on the respondents background information, part two consisted of a 92 five-point scale items which were constructed by the researcher, and part three dealt with an open-ended questionnaire on issues, problems and suggestions for PDCA in Educational Welfare Schools. In the data analysis, some basic statistical procedures were employed for the values of percentage, arithmetic mean, standard deviation, a t-test and an F-test.

Findings were as follows:

1. The level of the job performance according to the academic affairs administrative processes of Educational Welfare School administrators as perceived by teachers was at a medium level.

2. There was no statistical difference ($p > .05$) between perceptions of the job performance according to all four phases (PDCA) of the academic affairs administrative processes of Educational Welfare School administrators as viewed by teachers with different educational qualification.

3. There was no statistical difference ($p > .05$) between perceptions of the job performance according to all four phases (PDCA) of the academic affairs administrative processes of Educational Welfare School administrators as viewed by teachers with different ages.

4. There was no statistical difference ($p > .05$) between perceptions of the job performance according to all four phases (PDCA) of the academic affairs administrative

processes of Educational Welfare School administrators
as viewed by teachers with different experiences.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำ ความคิดเห็น การตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนให้กำลังใจและปรารภนาดี จากอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำภา บุญช่วย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัน เดชพิชัย พร้อมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.हररभा นิลวิเชียร และอาจารย์สมเกียรติ พ่วงรอด ซึ่งเป็นกรรมการ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ชัยพจน์ รักรงาม อาจารย์นิพนธ์ ภูริฉาย อาจารย์ประดิษฐ์ ระสิตานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พล แสงสว่าง อาจารย์เรขา ทองสวัสดิ์ อาจารย์ชิต บุญญา พระครูปลัดชัยญา ภูริปัญญา ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทุกโรง ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ประจวบ คุณเมืองปักษ์ และนายบุญมา ภูป่ารุง ที่ได้ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือตลอดมา จนทำให้การศึกษาของผู้วิจัย สำเร็จลงด้วยดี นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความร่วมมือและช่วยเหลืออีกมาก ซึ่งผู้วิจัย ไม่สามารถกล่าวนามให้หมดในที่นี้ได้จึงขอขอบพระคุณท่านเหล่านั้นไว้ ณ ที่นี้ด้วย

พัชรี ภูป่ารุง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	i
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
การบริหาร.....	12
กระบวนการบริหาร.....	13
การบริหารงานวิชาการ	26
ขอบข่ายงานวิชาการ	27
ประวัติโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	45
งานวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
แบบแผนการวิจัย.....	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
วิธีสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	62

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	112
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	112
สมมติฐานของการวิจัย.....	112
วิธีดำเนินการวิจัย.....	113
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	115
สรุปผลการวิจัย	116
อภิปรายผล	121
ข้อเสนอแนะ.....	140
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	142
บรรณานุกรม	143
ภาคผนวก	159
ประวัติผู้เขียน	194

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงระบบข้อมูลของการวิจัย.....	58
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกแต่ละโรงเรียน.....	61
3	รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ ..	76
5	ทัศนะของครูอาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้านการวางแผน.....	78
6	ทัศนะของครูอาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้านการปฏิบัติ.....	80
7	ทัศนะของครูอาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้านการตรวจสอบผล.....	84
8	ทัศนะของครูอาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล.....	87
9	ทัศนะของครูอาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติตนตามกระบวนการ บริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์	91
10	เปรียบเทียบทัศนะของครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	92
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการปฏิบัติงานตาม กระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะ ของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	94

ตาราง	หน้า
16	เปรียบเทียบทักษะของครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 96
13	ปัญหาในด้านการวางแผน ตามทักษะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์..... 98
14	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาในด้านการวางแผน ตามทักษะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์..... 100
15	ปัญหาในด้านการปฏิบัติ ตามทักษะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์..... 103
16	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาในด้านการปฏิบัติ ตามทักษะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์.... 105
17	ปัญหาในด้านการตรวจสอบผล ตามทักษะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์..... 106
18	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาในด้านการตรวจสอบผล ตามทักษะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์..... 108
19	ปัญหาในด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ตามทักษะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์..... 110
20	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาในด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ตามทักษะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์..... 111

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ได้ตั้งขึ้นเพื่อให้เด็กขาดโอกาสทางการศึกษาที่ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้เรียน โดยเปิดดำเนินการแห่งแรกในประเทศไทยที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ต่อมากรมสามัญศึกษาพิจารณาขยายการศึกษาสงเคราะห์โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ให้จัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในเขตการศึกษาทั่วประเทศทั้ง 12 เขต และได้เปิดเพิ่มขึ้นมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งปัจจุบันนี้มีจำนวน 26 โรงเรียน ซึ่งสอนตั้งแต่นั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เมื่อเด็กจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วจะต้องกลับไปสู่ท้องถิ่นของตน เพื่อเป็นผู้นำหรือเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐกับชุมชน แต่อายุโดยเฉลี่ยของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษายังน้อยเกินไปที่จะนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในท้องถิ่น จะเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนปกติก็ไม่ได้ เพราะครอบครัวยากจน ดังนั้น กรมสามัญศึกษา (2533 : 8-12) จึงได้เปิดขยายชั้นเรียนจากระดับประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ของกระทรวงศึกษาธิการ

การที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เปิดสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทำให้ขอบข่ายงานวิชาการแตกต่างไปจากเดิม ประกอบกับการจัดการศึกษาศึกษาสงเคราะห์ในช่วงที่ผ่านมายังไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ดังผลการวิจัยของ อ่ำไพพรรณ ยศประสิทธิ์ (2626 : 3) พบว่า การจัดการศึกษาสงเคราะห์ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะเด็กอยู่ประจำในโรงเรียนสบายเกินไป ทำให้ขาดความรับผิดชอบ วิธีสอนของครูไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ครูขาดความรู้ความสามารถในการสอน ขาดอุปกรณ์การสอน ความรู้ด้านอาชีพไม่เพียงพอ เด็กไปประกอบอาชีพไม่ได้ เพราะขาดทักษะ

นอกจากนี้เป็นเพราะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิคม พรหมย์ออย (2529 : 3) ได้สรุปปัญหาการบริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้ว่า ครูทำงานหนัก ต้องรับผิดชอบดูแลนักเรียนตลอด 24 ชั่วโมง สอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ควบคุมนักเรียนหอพัก การรับประทานอาหาร การเจ็บป่วย แต่ได้รับสวัสดิการไม่ดี หนึ่งโรงเรียนในสังกัดมีน้อย ไม่มีคู่แข่ง ขาดความกระตือรือร้น ทำให้การบริหารโรงเรียนดำเนินไปอย่างเชื่องช้า โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพ เมื่อเป็นเช่นนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะต่ำได้

จึงนับว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ต้องรับภาระในการดูแลนักเรียนหลายด้าน รวมทั้งตอบสนองนโยบายของกรมสามัญศึกษาในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่และงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานทั้ง 6 นี้เป็นที่ทราบกันว่างานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ ดังที่ ภิญญู สาธร (2526 : 252) กล่าวว่าภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนคือ การให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียน

อย่างไรก็ตาม จากการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นราธิวาส ในปีการศึกษา 2532 พบว่า การบริหารงานวิชาการได้คะแนนเฉลี่ย 2.00 จากคะแนนเต็ม 5.00 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กรมสามัญศึกษากำหนดไว้ ส่วนงานอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง (สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2, 2532 : 15)

เมื่อพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จำนวน 22 โรงเรียน ทุกกลุ่มประสบการณ์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พบว่า โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ กล่าวคือ กลุ่มทักษะภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 52.48 คณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.25 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 54.46 (สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2, 2535 : 16) เพราะคะแนนเฉลี่ยดังกล่าวอยู่ในระดับ 1 ซึ่งมีคะแนนระหว่างร้อยละ 40-59 ถ้าอยู่ในระดับที่น่าพอใจจะต้องได้คะแนนระหว่างร้อยละ 70-79 และ 80 ขึ้นไป (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528 : 34-35) โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็อยู่ในระดับไม่น่าพอใจด้วย คือ วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 38.70 35.89 32.64 และ 29.95 ตามลำดับ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง (สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2, 2535 : 17)

การที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีผลประเมินการปฏิบัติงานวิชาการยังไม่น่าพอใจและส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้น อาจมาจากสาเหตุที่ผู้บริหารโรงเรียนขาดการนำกระบวนการบริหารงานวิชาการมาใช้ ซึ่งการปฏิบัติงานตามกระบวนการจะต้องทำเป็นขั้นตอนต่อเนื่อง สำหรับกระบวนการบริหารที่รู้จักกันดี คือ กระบวนการที่เรียกว่า POSDCoRB ตามทัศนะของกุลิค และเออร์วิค (Gulick and Urwick) ซึ่งย่อมาจาก P-Planning (การวางแผน) O-Organizing (การจัดองค์การ) S-Staffing (การจัดบุคลากร) D-Directing (การอำนวยการ) Co-Coordinating (การประสานงาน) R-Reporting (การรายงาน) B-Budgetting (การงบประมาณ) นอกจากนี้ยังมีกระบวนการที่ได้รับการกล่าวถึงอีกหลายทัศนะ ดังเช่น

สังัด อุกุรานันท์ (2530 : 76-79 อ้างอิงมาจาก Harris 1963 : 14-15) กล่าวว่า กระบวนการบริหารประกอบด้วยกระบวนการหลัก 5 กระบวนการที่เรียกว่า POLCA ย่อมาจาก P-Planning Process (กระบวนการวางแผน) O-Organizing Process (กระบวนการจัดองค์การ) L-Leading Process (กระบวนการนำ) C-Controlling Process (กระบวนการควบคุม) และ A-Assessing Process (กระบวนการประเมินผล) และ สังัด อุกุรานันท์ (2530 : 84-85) ให้ทัศนะว่า มีกระบวนการบริหารที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย เพื่อให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ 5

ขั้นตอน เช่นกัน คือ กระบวนการบริหาร PIDRE ได้แก่ P-Planning (การวางแผน) I-Informing (การให้ความรู้) D-Doing (การลงมือปฏิบัติ) R-Reinforcing (การให้กำลังใจ) และ E-Evaluating (การประเมินผล)

สำหรับกระบวนการบริหารที่ได้รับการกล่าวถึง และนิยมนำมาปฏิบัติ ในหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน คือ วงจรเดมิ่ง (Deming Cycle) ซึ่งประกอบด้วย Planning (การวางแผน) Doing (การปฏิบัติ) Cheking (การตรวจสอบผล) และ Action (การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า PDCA ส่วนสุรศักดิ์ นานานกุล และคณะ (2529 : 17-161) ให้ทัศนะว่ากระบวนการนี้เน้นในเรื่องคุณภาพ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญที่ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และได้พัฒนาทั้งคนและงาน นับว่าเป็นกิจกรรมที่นำไปใช้แก้ปัญหาการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี โดยให้ข้อมูลที่รวบรวมมาจากการปฏิบัติงานจริง แล้วนำมาจำแนก วิเคราะห์ออกมาเป็นขั้นตอน จึงถือได้ว่าเป็นการทำงานตามหลักวิทยาศาสตร์ และนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 (2530 :

1) กล่าวถึงองค์การและบริษัทต่าง ๆ ที่นำกิจกรรมวงจรเดมิ่งมาใช้ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต การปราบปรามนครหลวง ฯลฯ เป็นต้น สำหรับกรมสามัญศึกษาได้ให้ความรู้ และเผยแพร่ให้หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาทั้ง 12 เขต เพื่อไปดำเนินการและขยายผลไปสู่โรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ส่วนในเขตการศึกษา 2 ได้เริ่มดำเนินการนี้ในปี พ.ศ. 2528 จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มต้นหยงกับกลุ่มร่วมใจ หลังจากนั้นได้มีมติให้โรงเรียนให้กิจกรรมนี้ คือ โรงเรียนกำแพงวิทยา จังหวัดสุล โรงเรียนเคหะปัตตนาอนุกุล โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี สำหรับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ได้นำวงจรเดมิ่งมาสร้างเครื่องมือในการประเมินมาตรฐานหมวดดีเด่น ซึ่งใช้ประเมินผลงานหมวดวิชาได้ชัดเจน

และยุติธรรมที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะการดำเนินงานมีระบบ ดังที่กรมวิชาการ (2533 : 1) กล่าวว่า การทำงานใด ๆ จะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัย กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ทำให้เห็นความสอดคล้องระหว่าง ความพยายามในการทำงานและผลที่ได้รับ จึงสมควรนำกระบวนการบริหารงาน มาใช้ในหน่วยงาน

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ก็เช่นเดียวกัน ปัจจุบันเปิดสอนทั้งระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความแตกต่างกันในการใช้หลักสูตรและขอบข่าย งานวิชาการที่กล่าวมาแล้ว ส่วนจำนวนครู อาจารย์และงบประมาณคงเดิม สิ่งเหล่านี้อาจจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์ รับผิดชอบโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ จึงสนใจที่จะศึกษาหาคำตอบว่า การปฏิบัติงานวิชาการ 6 งาน คือ งานการวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานปรับปรุง การเรียนการสอน และงานการวัดและประเมินผล ตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน หลังการตรวจสอบผล ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่อยู่ในระดับใด ตามทัศนะของครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษา อายุ และประสบการณ์ต่างกัน ว่าแตกต่างกันหรือไม่ มีปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร (4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล) งานวิชาการ (6 งาน คือ งานการวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ งานหลักสูตร และการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานปรับปรุงการเรียนการสอน และงานการวัดและประเมินผล) ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา มีวัตถุประสงค์

ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ว่าอยู่ในระดับใด
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่มีวุฒิทางการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ว่าแตกต่างกันหรือไม่
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

สมมติฐานการวิจัย

1. ทัศนะของครูอาจารย์ต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล งานวิชาการ 6 งาน คือ งานการวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานปรับปรุงการเรียนการสอน และงานการจัดและประเมินผล อยู่ในระดับต่ำ
2. ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างก็มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการ 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แตกต่างกัน
3. ครูอาจารย์ที่มีอายุต่างก็มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการ 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แตกต่างกัน
4. ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างก็มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ

การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการ 6 งาน
ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบทัศนคติของครูอาจารย์ที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานตาม
กระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เพื่อ
เสนอให้ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เขตการศึกษา และกรมสามัญศึกษา
ทราบและนำผลจากการวิจัยไปพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ทำให้ทราบความแตกต่างของระดับการปฏิบัติงานตาม
กระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนคติของครูอาจารย์โรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ที่มีวุฒิทางการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน
เพื่อนำผลการวิจัยเสนอต่อกองการเจ้าหน้าที่กรมสามัญศึกษาทราบและนำไป
ประกอบการพิจารณาปรับปรุงการจัดอัตรากำลังบุคลากรที่จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
บริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนคติของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษา-
สงเคราะห์ เพื่อให้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เขตการศึกษา และกรมสามัญศึกษา
ใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น
4. ผลของการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประกอบการพัฒนากระบวนการบริหาร
งานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป
5. ผลของการวิจัยครั้งนี้ เสนอกรมสามัญศึกษา เพื่อใช้ประกอบนโยบาย
และวางแผนเกี่ยวกับการรับนักเรียน การจัดหาอาคารสถานที่ การจัดสรรงบประมาณ
รวมทั้งงานวิชาการ 6 ด้าน คือ งานการวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน
งานปรับปรุงการเรียนการสอนและงานการวัดและประเมินผล ในด้าน

การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล

6. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่จะศึกษาค้นคว้าและวิจัยเพิ่มเติม ในด้านใดด้านหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน หลังการตรวจสอบผล งานวิชาการ 6 งาน คือ การวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานปรับปรุงการเรียนการสอนและงานการวัดและประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ประชากร

2.1.1 ประชากร ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

22 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการและอาจารย์ใหญ่จำนวน 22 คน

2.1.2 ครูอาจารย์ที่กำลังสอนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

22 โรงเรียน จำนวน 824 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ครูอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

22 โรงเรียน จำนวน 262 คน ที่ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

2.3 ตัวแปรที่ศึกษา

2.3.1 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล งานวิชาการ 6 งาน คือ การวางแผน-ปฏิบัติงานด้านวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียน

การสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานปรับปรุงการเรียนการสอน และ
งานการวัดและประเมินผลของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ซึ่งพิจารณา
จากผลการตอบแบบสอบถาม เรื่อง การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร
งานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

2.3.2 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.3.2.1 วุฒิทางการศึกษาของครูอาจารย์
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกเป็น 2 ระดับ คือ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
และอนุปริญญาหรือเทียบเท่า

2.3.2.2 อายุของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษา-
สงเคราะห์ จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ น้อยกว่า 35 ปี ระหว่าง 35-45 ปี
และมากกว่า 45 ปีขึ้นไป

2.3.2.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของ
ครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกเป็น 2 ระดับ คือ 10 ปีและต่ำกว่า
และ 10 ปีขึ้นไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปฏิบัติงาน หมายถึง การทำงานด้านการวางแผนปฏิบัติ
งานวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งาน
สื่อการเรียนการสอน งานปรับปรุงการเรียนการสอนและงานการวัดและ
ประเมินผล

2. กระบวนการบริหาร หมายถึง ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ตาม
วงจรเดมिंग ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ

2.1 P-Planning หมายถึง การวางแผน

2.2 D-Doing หมายถึง การปฏิบัติ

2.3 C-Checking หมายถึง การตรวจสอบผล

2.4 A-Action หมายถึง การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล

3. งานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติงานในโรงเรียนที่เกี่ยวกับงาน

6 งาน คือ

3.1 การวางแผนปฏิบัติงานวิชาการ

3.2 หลักสูตรและการสอน

3.3 การจัดการเรียนการสอน

3.4 สื่อการเรียนการสอน

3.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน

3.6 การวัดและการประเมินผล

4. ผู้บริหาร หมายถึง อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ

5. ครู อาจารย์ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็น

ข้าราชการครู โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

6. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้น

สำหรับเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้

และจัดการเรียนการสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 22 โรงเรียน

กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

7. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นของครูอาจารย์ในโรงเรียนศึกษา

สงเคราะห์ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของ

ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่ครู อาจารย์กำลังปฏิบัติงานอยู่

8. วุฒิต่างการศึกษา หมายถึง วุฒิต่างการศึกษาของผู้ตอบ

แบบสอบถามที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แห่งนี้ สำหรับการ

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งวุฒิต่างการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ คือ

9.1 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

9.2 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

9. อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังปฏิบัติงาน

อยู่ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แห่งนี้ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งอายุของ

ผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น 3 ระดับ คือ

9.1 น้อยกว่า 35 ปี

9.2 ระหว่าง 35-45 ปี

9.3 มากกว่า 45 ปีขึ้นไป

10. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน-ศึกษาสงเคราะห์แห่งนี้ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งประสบการณ์ในการปฏิบัติงานออกเป็น 2 ระดับ คือ

10.1 10 ปีและต่ำกว่า

10.2 10 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการบริหาร กระบวนการบริหาร การบริหารงานวิชาการ ขอบข่ายงานวิชาการ ประวัติโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ ดังจะได้กล่าวรายละเอียดตามลำดับต่อไป

การบริหาร

คำว่า "การบริหาร" มีหลายความหมาย ซึ่งนักวิชาการให้ทัศนะแตกต่างกันไปดังเช่นความหมายที่เป็นศาสตร์ ซึ่งเป็นความรู้ที่ต้องศึกษา และความหมายที่เป็นศิลป์ หรือยุทธวิธีในการดำเนินงาน นักวิชาการเหล่านั้นได้แก่

สมพงษ์ เกษมสิน (2531 : 592) ให้ทัศนะว่า การบริหาร เป็นการให้ศาสตร์และศิลป์ที่จะนำเอาทรัพยากรในการบริหารประกอบตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสงวน สุทธิเลิศอรุณ (2523 : 1) ที่กล่าวว่า การบริหารเป็นการให้ศาสตร์และศิลป์เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การบริหารเป็นการประสานอำนาจความสะดวกและการให้บริการแก่ผู้เกี่ยวข้อง นอกจากนั้น เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2525 : 3) ให้ความหมายการบริหารว่า เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความรู้ความสามารถ ทักษะมี หลักการต่าง ๆ

อย่างมีศิลป์ในการควบคุมดูแลอำนาจการให้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกับนโยบาย และวัตถุประสงค์ที่ตนต้องการ ส่วนอีกความหมายหนึ่งที่ระบุว่า การบริหารเป็นระบบของการทำงานอย่างหนึ่งหรือเป็นกระบวนการในการทำงานหรือปฏิบัติงานที่เป็นขั้นตอน นักวิชาการที่ให้ทัศนะดังกล่าว ได้แก่

สมยศ นาวิการ (2525 : 4) ซึ่งให้เห็นลักษณะของการบริหาร คือ กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม

กำลังความพยายามของสมาชิกขององค์การ และใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้ สำหรับ สุวิทย์ บุญช่วย (2525 : 6) สรุปไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่อาศัยปัจจัยต่าง ๆ มาประกอบกัน เพื่อแก้ปัญหาและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้คำจำกัดความ คำว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกัน ดังเช่น เฮอร์เชย์ และบลันชาร์ด (Hersey and Blanchard, 1982 : 3) ได้อธิบายว่า การบริหารเป็นงานที่ปฏิบัติกับบุคคล โดยอาศัยบุคคลทั้งรายบุคคลและกลุ่มบุคคล เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าประสงค์ของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529 : 1) และศิริอร อันทัดถ์ (2531 : 2) กล่าวไว้คล้ายกันว่า การบริหาร หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบ และใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม คล้ายกัน สำหรับ ธงชัย สันติวงษ์ (2530 : 13) ให้ทัศนะว่า การบริหารคือการทำให้งานต่าง ๆ เสร็จลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้นำ

จากการที่ได้ศึกษาความหมายของการบริหาร พอจะสรุปได้ว่า การบริหาร คือการดำเนินงานของผู้บริหารที่ใช้กระบวนการซึ่งอาศัยทรัพยากรคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการโดยใช้ความรู้ความสามารถจากหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ อย่างมีศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้การดำเนินงานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพ

กระบวนการบริหาร

กระบวนการบริหาร หมายถึงชบวนการวิธีการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ซึ่งบางครั้งก็เรียกว่าหน้าที่ของนักบริหาร หรืออาจจะพูดอีกอย่างหนึ่งว่า กระบวนการบริหารย่อหมายถึงการกำหนดลำดับขั้นในการบริหารงาน บางคนก็ให้ความเห็นว่า กระบวนการบริหารหมายถึงขอบข่ายของงานต่าง ๆ ที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของนักบริหาร (สมบูรณ์ พรหมภาพ,

2521 : 79)

การบริหารจะมีประสิทธิภาพ จะต้องดำเนินการเป็นระบบหรือ
กระบวนการ ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่ากระบวนการบริหารไว้
ดังนี้

สุธีระ ทานตวิธ (2521 : 13) และสุวกิจ ศรีปัดดา (2522 : 61)
ให้ความหมายตรงกันว่า กระบวนการบริหาร หมายถึงขั้นตอนต่าง ๆ ของ
การดำเนินงาน ผู้บริหารมีหน้าที่ดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่คิดว่าเป็นการ
นำให้คนอื่นทำงานนั้น จนเสร็จเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

จรัส โพธิศิริ (2523 : 9) อธิบายว่า กระบวนการบริหารเป็น
การใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานให้มากที่สุด
ใช้เวลาน้อยที่สุด และประหยัดที่สุด จำเป็นต้องใช้กระบวนการบริหารเป็น
องค์ประกอบในการบริหารงาน

ส่วนอดิษฐ์ ซาดิก้าแหง (2525 : 76) ให้ความหมายว่า กระบวน-
การบริหารก็คือวิธีการที่ทำให้การดำเนินงานขององค์กร สถาบัน หรือหน่วยงาน
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยอย่างมี
ประสิทธิภาพ และได้ผลสมความมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้เป็นอย่างดี ทั้งสิ่งนี้
น่าจะเป็นความหมาย หรือประเด็นสำคัญของกระบวนการบริหารได้ก็ยกอย่างหนึ่ง
สอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราตุลย์ (2527 : 37) ให้ทัศนะว่า กระบวน
การบริหารมีความสำคัญมาก ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องใช้อยู่ตลอดเวลา อาจจะ
เรียกได้ว่าเป็นแม่บทในการบริหารงานทุกชนิดให้ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหาร
จึงต้องปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารตลอดเวลา ตรงข้ามกับ
ธงชัย สันติวงษ์ (2530 : 15) ตรงที่ว่า กระบวนการจัดการที่ประกอบด้วย
หน้าทีงานการจัดการเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารพึงปฏิบัติ เพื่อ
การบริหารงานและบริหารคนในระบบองค์การธุรกิจ ในการทำงานต่าง ๆ
ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

สำหรับ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2523 : 47) มีแนวคิดว่า การบริหาร
การศึกษามีปัจจัยต่าง ๆ จำนวนมาก จำเป็นต้องมีการจัดการที่ดี ผู้บริหารต้อง
รู้จักใช้กระบวนการบริหารเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ สัจด์ อุกทรานันท์ (2530 : 76-79) ได้เสนอกระบวนการบริหารของ แอลเลน (Louis A. Allen) ว่าประกอบด้วยกระบวนการหลัก 5 กระบวนการ ซึ่งนิยมเรียกกันง่าย ๆ ว่า "POLCA" โดยย่อมาจากคำศัพท์ต่อไปนี้คือ

1. P-Planning Process (กระบวนการวางแผน) กระบวนการวางแผนในทัศนะของแอลเลน หมายถึงการคิดถึงสิ่งที่จะทำว่ามีอะไรบ้าง กำหนดแผนงานว่าจะทำอะไร เมื่อไร จึงกำหนดจุดประสงค์ในการทำงาน คาดคะเนผลในการทำงาน แล้วพัฒนากระบวนการทำงาน และวางแผนในการทำงาน

2. O-Organizing Process (กระบวนการจัดสายงาน) หรือจัดบุคลากรต่าง ๆ เพื่อทำงานตามแผนที่วางไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการทำงาน ประสานงานกับบุคคลต่าง ๆ ที่จะปฏิบัติงาน จัดสรรทรัพยากรในการดำเนินงาน มอบหมายงานให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ จัดให้มีการประสานงานสัมพันธ์กันระหว่างผู้ทำงาน จัดทำโครงสร้างในการปฏิบัติงาน จัดทำภาระหน้าที่ของบุคลากร และพัฒนานโยบายในการทำงาน

3. L-Leading Process (กระบวนการนำ) หมายถึงกระบวนการนำบุคลากรให้ทำงาน โดยใช้การตัดสินใจ ให้คำปรึกษา แนะนำ สร้างนวัตกรรมในการทำงาน ทำการสื่อสารเพื่อความเข้าใจในคณะทำงาน สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ได้รับความสนใจในการทำงาน กระตุ้นให้ทำงาน อำนวยความสะดวกในการทำงาน ริเริ่มการทำงาน แนะนำการทำงาน แสดงตัวอย่างในการทำงาน บอกขั้นตอนและลำดับการทำงาน

4. C-Controlling Process (กระบวนการควบคุม) ประกอบด้วยการดำเนินงานในสิ่งต่อไปนี้คือ นำให้ทำงาน แก้ไขการทำงานที่ไม่ถูกต้อง ว่ากล่าวตักเตือนในสิ่งที่ผิดพลาด เร่งเร้าให้ทำงาน ปลดคนที่ไม่มีคุณภาพให้ออกจากงาน สร้างกฎเกณฑ์ในการทำงาน และลงโทษผู้กระทำผิด

5. A-Assessing Process (กระบวนการประเมินสภาพการทำงาน) ประกอบด้วยการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับการปฏิบัติ วัตถุประสงค์ในการทำงาน และทำการวิจัยผลงาน

สำหรับกระบวนการที่ สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 84-87) เห็นว่า สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย ซึ่งต้องทำอย่างเป็นขั้นตอน ทำเป็นระบบ มีความต่อเนื่องและไม่มีการหยุดนิ่ง เรียกว่า "PIDRE" มี 5 ขั้นตอน คือ

1. P-Planning (การวางแผน) เป็นขั้นที่ผู้บริหารจะนำการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็น รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานที่จะจัดขึ้น

2. I-Informing (ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการว่าจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะทำอย่างไรจึงจะทำให้ได้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ

3. D-Doing (การปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากขั้นที่ 2) ในขณะที่ปฏิบัติงาน ผู้บริหารจะคอยควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จทันตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพสูง โดยผู้บริหารให้การสนับสนุนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

4. R-Reinforcing (การสร้างขวัญและกำลังใจ) เป็นขั้นของการเสริมกำลังใจของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีความมั่นใจ และเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

5. E-Evaluating (ประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน) เป็นการประเมินผลการดำเนินการซึ่งผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากประเมินถ้าพบปัญหาหรืออุปสรรคจะต้องปรับปรุงแก้ไข

นอกจากกระบวนการที่กล่าวมาแล้ว ชัยพร วิชชาวุธ (2526 : 69-70) กล่าวว่า เดมิ่ง (Deming) ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการควบคุมคุณภาพ และเป็นผู้มีบทบาทในการเผยแพร่วิชาการควบคุมคุณภาพให้กับประเทศญี่ปุ่น ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้จัดขั้นตอนการแก้ปัญหา 8 ขั้นตอน คือ

1. การตั้งปัญหา เป็นการเลือกปัญหาในการทำงานที่กลุ่มสนใจและประโยชน์ต่อหน่วยงาน

2. การวิเคราะห์หาสาเหตุ คือการนำปัญหานั้นมาร่วมกันวิเคราะห์ว่า

ปัญหานั้นเกิดจากสาเหตุใด

3. การคิดหาวิธีแก้ปัญหา เมื่อวิเคราะห์สาเหตุแล้วหาทางแก้ไข ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
 4. การวางแผนการแก้ปัญหา เป็นการเลือกวิธีและหลักการที่นำมาแก้ไข การมอบหมายความรับผิดชอบให้สมาชิก ตลอดจนรายละเอียดในการแก้ปัญหา
 5. การดำเนินการแก้ปัญหา เป็นการปฏิบัติการแก้ปัญหตามแผนที่วางไว้
 6. การประเมินผลการแก้ปัญหา ทั้งนี้เป็นการตรวจสอบ ควบคุม ให้ปฏิบัติตามแผนแล้วทำการประเมินผล
 7. การแก้ไขปัญหาและอุปสรรค เป็นขั้นตอนที่ทำหลังจากประเมินผลการแก้ปัญหาแล้ว เมื่อพบปัญหาและอุปสรรคก็จะดำเนินการแก้ไขที่บกพร่องให้ดีขึ้น
 8. การนำผลไปปฏิบัติ เมื่อการปฏิบัติประสบความสำเร็จก็นำผลไปปฏิบัติต่อไป
- การแก้ปัญหทั้ง 8 ขั้นตอนนี้ สรุปได้ 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ เรียงกันเป็นวัฏจักร เรียกว่าวงจรเดมิง (Deming Cycle) ประกอบด้วย
1. P-Planning (การวางแผน) เป็นขั้นตอนที่เริ่มต้นจากการตั้งปัญหา การวิเคราะห์หาสาเหตุ การคิดหาวิธีแก้ปัญหาและการวางแผนแก้ปัญหา
 2. D-Doing (การปฏิบัติ) หมายถึง การดำเนินการแก้ปัญหตามแผนที่วางไว้
 3. C-Checking (การตรวจสอบผล) หมายถึง การตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน
 4. A-Action (การปรับปรุงแก้ไข) หมายถึง ขั้นของการปรับปรุง การปฏิบัติงานที่บกพร่องและพัฒนางานที่ประสบผลสำเร็จ
- ขั้นตอนดังกล่าวเรียกรวม ๆ ว่า PDCA ซึ่งรายละเอียดเสนอต่อไป

การวางแผน

การวางแผน เป็นการกำหนดเป้าหมาย และขั้นตอนการดำเนินงานไว้ล่วงหน้า ตั้งแต่ต้นจนบรรลุเป้าหมาย การวางแผนจึงมีความจำเป็นมาก ทำให้เราทราบว่าเราจะทำอะไร อย่างไร เมื่อไร และจะได้รับผลอะไร ซึ่งมีผู้ให้ทัศนะในการวางแผนไว้หลายท่าน เช่น

สมาน รังสิโยภุชม์ และสุธี สุทธิสมบูรณ์ (2524 : 20) แบ่งขั้นตอนของการวางแผนออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผน การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการวางแผนให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงคำถามต่าง ๆ เช่น ทำอะไร ทำอย่างไร ใครทำ ทำที่ไหน เมื่อไร และขั้นสุดท้ายคือ เสนออนุมัติดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ซึ่งมีส่วนคล้ายคลึงกัน แมสซิก และดักลาส (Massic and Douglas, 1981 : 220-222) อธิบายว่า กระบวนการวางแผนประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอนคือ การระบุเป้าประสงค์ การค้นหาโอกาสและการพิจารณาถึงอุปสรรคปัญหา การเปลี่ยนโอกาสให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ การเลือกวัตถุประสงค์ที่ดีที่สุด เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและการตรวจสอบทบทวนผลอันเกิดจากการปฏิบัตินั้นมีส่วน

สำหรับ อุกฤษ ธีรฤโต (2525 : 88) ให้แนวคิดว่าการวางแผนคือการจัดลำดับขั้นตอนของการวางแผน โดยยึดหลักการว่าต้องเริ่มจากเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ซึ่งกำหนดโดยผู้บริหารระดับสูง แล้วกำหนดรายละเอียดปลีกย่อยลงไป จนถึงขั้นปฏิบัติซึ่งได้แก่โครงการแผนดำเนินงานและลำดับขั้นของการวางแผนเป็นสำคัญ นอกจากนั้นสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2526 : 3) ได้เสนอว่า การวางแผนที่ดีต้องทำเป็นกระบวนการตามลำดับขั้นตอน สำหรับประถม แสงสว่าง (2527 : 3) กล่าวว่า การวางแผนหมายถึงการวางจุดหมายและความมุ่งประสงค์ การที่เราจะทำอะไร ทุกสิ่งทุกอย่างให้ได้ดีนั้น เราจำเป็นจะต้องมีความมุ่งประสงค์เสียก่อนว่าเราทำงานเพื่ออะไร แล้วจึงดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น

อธิบายว่า การวางแผน หมายถึง การวางแผนแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วย

1. หารองค์ประกอบใหญ่ ๆ ของปัญหา โดยวิธีการประชุมกลุ่มและระดมสมอง

2. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของการแก้ไขโดยใช้เทคนิคการควบคุมคุณภาพวิธีต่าง ๆ

3. เลือกปัญหาที่สำคัญมาแก้ไขก่อนหลัง โดยใช้แผนภูมิพาเรโต (Pareto Diagram)

4. หารสาเหตุของปัญหา โดยใช้การระดมสมอง (แผนภูมิแกงปลา)

5. หาวิธีการแก้ปัญหา

6. ทำตารางปฏิบัติงาน

ซึ่งมีส่วนคล้ายคลึงกันกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 4) ให้แนวคิดว่าการวางแผนคือการพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการกำหนดสิ่งที่จะต้องปฏิบัติในอนาคต เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ สัจดี อุทรานันท์ (2529 : 81) กล่าวถึงการวางแผนตามทัศนะของแอลเลน ว่า

1. คิดถึงสิ่งที่จะทำว่ามีอะไรบ้าง
2. กำหนดแผนงานว่าจะทำอะไรไหน เมื่อไร
3. กำหนดจุดประสงค์ในการทำงาน
4. คาดคะเนผลในการทำงาน
5. พัฒนาระบบการทำงาน
6. วางแผนในการทำงาน

เทียนฉาย กิระนันท์ (2531 : 6) ได้จำแนกระบบการวางแผนออกเป็น 4 ระบบย่อย คือ

1. การเตรียมการวางแผน
2. การจัดทำแผน
3. การกำกับและประเมินผลการทำงานปฏิบัติตามแผน

4. การปรับแผนหรือการจัดทำแผนใหม่

ชัยพร วิชชาวุธ (2526 : 69-70) ให้ทัศนะว่า การวางแผน มีกระบวนการดังนี้

1. การตั้งปัญหา
2. การวิเคราะห์หาสาเหตุ
3. การคิดหาวิธีแก้ปัญห
4. การวางแผนการแก้ปัญหา

จากความหมายที่นักการศึกษากล่าวมานั้น พอจะสรุปได้ว่า การวางแผน หมายถึง การกำหนดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่องไว้ล่วงหน้า โดยยึดหยุ่นได้ตามโอกาสและความเหมาะสมอย่างมีระบบหรือขั้นตอนด้วยการตัดสินใจ ซึ่งมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

การปฏิบัติ

เมื่อได้วางแผนเสร็จแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะต้องดำเนินการปฏิบัติ ตามแผนที่วางไว้ ซึ่งมีผู้ให้แนวคิดไว้หลายท่าน เป็นต้นว่า

ลาภ เพชรเรือง (2526 : 28-29) กล่าวว่า การลงมือปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดมिंग (deming) นั้น หมายถึง การลงมือแก้ปัญหตาม แผนการแก้ปัญหาที่วางไว้เป็นตารางปฏิบัติงาน ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

1. การเก็บบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาหรือ สืบหาสาเหตุของปัญหา เทคนิคหรือเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์และเก็บข้อมูล
2. การประชุม การปฏิบัติกิจกรรมจะต้องมีการประชุมตลอดเวลา ซึ่งมี 4 ลักษณะคือ

2.1 การประชุมครั้งแรก ด้วยการระดมสมองเพื่อหาปัญหา

2.2 การประชุมประจำเดือน จัดอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

เพื่อหาแนวทางปฏิบัติในการทำงาน

2.3 การพบปะปรึกษาระหว่างผู้บริหารและครู อาจารย์ใน

2.4 ทำกิจกรรมนอกเวลาเรียน

สำหรับ ชัยพร วิชชาวุธ (2526 : 69) ให้แนวคิดว่าการปฏิบัติคือการดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดและตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับ ประวิทย์ จงวิศาล และวิจิตรา จงวิศาล (2527 : 77) ให้ทัศนะว่า การปฏิบัติ หมายถึง การลงมือแก้ปัญหา คือการแก้ปัญหาตามแผนที่วางไว้ในตารางปฏิบัติจริง ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 5-6) อธิบายว่า การดำเนินการตามแผนเป็นขั้นตอนซึ่งประกอบด้วย การควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศ เป็นกิจกรรมที่จะต้องกำหนดผู้ปฏิบัติไว้ อย่างชัดเจน เป็นระบบซึ่งผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ได้รับมอบหมายต้องปฏิบัติ อย่างจริงจังตามที่กำหนด

นอกจากนี้ เอกชัย กิสุขพันธ์ (2528 : 94) กล่าวว่า การดำเนินการตามแผนเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเป็นการนำแผนดำเนินการแก้ปัญหาที่ได้กำหนดไว้แล้วไปสู่การปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ส่วน สัจจ อุทรานันท์ (2529 : 90-91) อธิบายว่า การปฏิบัติงาน (Doing) ประกอบด้วยการปฏิบัติงานใน 3 ลักษณะ คือ

1. ปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ
2. ปฏิบัติงานให้สำเร็จออกมาทันตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพสูง
3. ปฏิบัติงานโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่หยุดนิ่ง จนกว่าจะบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งกรมสามัญศึกษา (2522 : 10-12) ได้เสนอว่า การดำเนินงานเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การวินิจฉัยนโยบาย
2. การตั้งคณะกรรมการ
3. การสำรวจความต้องการจำเป็น
4. การวางแผน
5. การให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติ
6. การดำเนินงาน

7. การสนับสนุน เสริมกำลังใจ
8. การประเมินผลการดำเนินงาน
9. การปรับปรุงแก้ไข

ตามทัศนะที่นำมากล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การปฏิบัติ หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง ตามขั้นตอนที่กำหนดในตารางปฏิบัติงาน สำเร็จทันเวลาและบรรลุจุดมุ่งหมายทุกประการ

การตรวจสอบผล

ในระหว่างและหลังการปฏิบัติงาน จะต้องมีการประเมินผล แต่ในที่นี้กล่าวถึงการตรวจสอบและควบคุม ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของการประเมินผล ดังที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2530 : 90-118) อธิบายว่า การประเมินผล (Evaluation) คือขั้นตอนในการติดตามตรวจสอบว่า การตัดสินใจที่ได้กระทำไปนั้นได้ผลตามที่ได้คาดหมายไว้หรือไม่ และการประเมินผลคืองานในขั้นสุดท้าย เป็นการวัดหรือตรวจสอบเพื่อประเมินการดำเนินงานตามที่ได้กำหนดไว้ในแผน จึงขอนำมากล่าวทั้ง 2 ความหมาย ซึ่งมีผู้ให้ทัศนะไว้หลากหลาย เช่น

ภิญโญ สาธร (2526 : 67) กล่าวว่า การประเมินผลงาน (Evaluating) หมายถึง การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานทุกระยะ จะได้ทราบผลการปฏิบัติงานและปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาทางแก้ไข และหมายถึงการประเมินขั้นสุดท้ายนำไปเปรียบเทียบกับผลงานที่ได้กับเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อวางแผนใหม่ในอนาคต สอดคล้องกับ ลาก เพชรเรือง (2526 : 29) อธิบายว่า การตรวจสอบ หมายถึง การทำกิจกรรม 2 ประการ คือ

1. การตรวจสอบ ว่าหลังจากการแก้ปัญหาแล้ว สภาพปัญหานั้นลดลงจนถึงเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบ หมายถึง หัวหน้าแผนกหรือหัวหน้าหน่วยให้คำแนะนำตามสภาพที่ก้าวหน้าไป และให้คำแนะนำวิธีการระหว่างขั้นตอนของการดำเนินงาน

1.2 ตรวจสอบผลงาน หมายถึง การบันทึกผลงานเปรียบเทียบกับแผนที่กำหนดแล้วรายงาน และตรวจสอบว่าทำได้ตามแผนที่กำหนดหรือไม่

1.3 ตรวจสอบระหว่างดำเนินงาน โดยให้ผู้ดำเนินการตรวจสอบการดำเนินการด้วยตนเอง

1.4 รับรองผลที่ได้ โดยบันทึกผลลัพธ์ที่ได้ลงในรายงานผลลัพธ์ของการดำเนินงานแล้วเสนอผล ถ้าได้ผลดีมาก ควรประกาศเกียรติคุณ เพื่อเป็นการเสริมแรง

2. การควบคุม ภายหลังจากตรวจสอบให้ปฏิบัติตามขั้นตอน เพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข แล้วให้ใช้เทคนิคการควบคุม โดยเก็บข้อมูลสภาพก่อนการแก้ปัญหา และเก็บข้อมูลสภาพหลังจากดำเนินการแก้ปัญหาแล้ว เพื่อวิเคราะห์คุณภาพเชิงเปรียบเทียบว่า บรรลุเป้าหมายเพียงใด

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลนั้น ควรเป็นเครื่องมือประเภทเดียวกัน ทั้งก่อนและหลังการแก้ปัญหา การตัดสินใจผลการควบคุมการดำเนินงานสำคัญมาก ถ้าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

2.1 ไม่บรรลุเป้าหมาย ให้นำไปปรับปรุงต่อไป

2.2 บรรลุเป้าหมาย ให้กำหนดมาตรฐานของงาน (Job Standardization)

สำหรับ ชัยพร วิชชาวุธ (2526 : 69) ให้ความหมายการตรวจสอบและควบคุมว่าหมายถึงการประเมินผลการแก้ปัญหา กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาคือการประเมินผล ซึ่งจะกระทำภายหลังการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน และเมื่อเสร็จสิ้นทุกขั้นตอน

ส่วน กล้าหาญ วรพุกพร (2526 : 77) ให้ทัศนะการตรวจสอบว่าเป็นการให้คำแนะนำตามสภาพที่ก้าวหน้า และวิธีการระหว่างขั้นตอนการดำเนินการ กิจกรรม ตรวจสอบกิจกรรมด้วยตนเอง บันทึกผลงานเปรียบเทียบกับแผนที่กำหนดแล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ถ้าได้ผลดีส่งไปประกวดและประกาศในที่ประชุม เพื่อให้ผู้อื่นทราบ และประวิทย์ จงวิศาล และวิจิตรว จงวิศาล (2527 : 3) ให้ทัศนะการตรวจสอบและควบคุมว่า หมายถึงการตรวจดูว่าหลังจากแก้ปัญหาแล้ว สภาพปัญหาลดลงหรือไม่ ถ้ายังไม่ลดจะต้องวางแผนใหม่

การที่เราจะทราบว่าได้ผลดีมาน้อยเพียงใด จะต้องเก็บข้อมูลหลังการดำเนินการนำไปเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เก็บไว้ก่อนดำเนินงาน โดยใช้เทคนิคการควบคุมคุณภาพประเภทเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการเปรียบเทียบ

นอกจากนี้กรมสามัญศึกษา (2527 : 50) กล่าวว่า การตรวจสอบและการควบคุม หมายถึง การตรวจสอบผลที่ได้จากการปฏิบัติงาน ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการให้สถิติแสดงให้เห็นว่า ก่อนและหลังปฏิบัติ ดีหรือไม่ เพียงใด บรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ระยะเวลาเพียงพอหรือไม่ และมีปัญหาหรือไม่ อย่างไร ซึ่งมีส่วนคล้ายคลึงกันกับ สัจด์ อุกุรานันท์ (2529 : 129-131) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการตรวจสอบและประเมินผลที่ได้ว่าสมควรจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ การประเมินผลมีความเกี่ยวข้องกับการประเมินในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. สัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงาน ดังนี้

- 1.1 การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลลัพท์ที่ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ
- 1.2 การประเมินกระบวนการทำงาน ว่ามีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง หรือได้ผลเป็นอย่างไร

2. การประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ดังนี้

- 2.1 การประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงาน เป็นการประเมินความสำเร็จของการดำเนินงาน
- 2.2 การประเมินคุณค่าของการดำเนินงาน เพื่อตัดสินว่าการดำเนินงานนั้นมีคุณค่าเพียงใด โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินไว้ล่วงหน้า

จากที่ศณะดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า การตรวจสอบและการควบคุม หมายถึงการตรวจสอบเพื่อประเมินผลว่าการดำเนินงานตามแผนได้ผลดีหรือมีข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อนำไปใช้หรือปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้

การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล

เป็นการปฏิบัติงานหลังจากการประเมินหรือการตรวจสอบผลแล้ว

ถ้าพบว่าผลการปฏิบัติดีนำไปใช้ได้ ถ้าผลการปฏิบัติยังไม่ดีหรือบกพร่องจะต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น สำหรับตอนนี้มีผู้ให้ทัศนะต่าง ๆ กันได้แก่

ชัยพร วิชชาวาท (2526 : 70) กล่าวว่า การแก้ไข้ปัญหาและอุปสรรค หมายถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การปรับปรุงแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน โดยพิจารณาการวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบและควบคุมใหม่

2. การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในตนเองเดียวกันกับ ลาก เพชร เรือง (2526 : 31) ให้ทัศนะว่า การแก้ไข้ปัญหาและอุปสรรคเป็นกิจกรรมที่ต้องทำในกรณีปรากฏว่าตรวจสอบแล้ว ผลงานไม่บรรลุหรือไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย ก็ให้ปรับปรุงใหม่ วิธีการปรับปรุงใหม่ให้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ปรับปรุงการวางแผนใหม่ (Planning)

2. ลงมือปฏิบัติตามแผนที่ปรับปรุงใหม่ (Doing)

3. ตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติงานใหม่ (Checking)

4. ถ้ายังไม่บรรลุเป้าหมาย จะต้องปรับปรุงใหม่ จนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย จึงกำหนดเป็นมาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ ประวิทย์ จงวิศาล และวิจิตรา จงวิศาล (2527 : 33) กล่าวว่า การแก้ไข้ปัญหาและอุปสรรค หมายถึง เมื่อตรวจสอบการดำเนินงานแล้วปรากฏว่า ไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ จะต้องปรับปรุงแผนและดำเนินการใหม่จนกว่าจะประสบผลสำเร็จ

ในตนเองเดียวกับ เจริญ วัชระรังษี (ม.ป.ป. : 65) ให้ความหมายการแก้ไข้ปัญหาและอุปสรรคว่า หมายถึงการปรับปรุง แก้ไข ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการแก้สิ่งที่บกพร่องให้ดีขึ้น

ตอนที่ 2 การปรับปรุง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก โดยกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติไว้

เอกชัย กิสุขพันธ์ (2528 : 31) กล่าวว่า การปรับปรุงและพัฒนา คือการปรับปรุงแก้ไข้วิธีทำงานให้ดียิ่งขึ้น และเป็นไปตามเป้าหมาย

กรมสามัญศึกษา (2527 : 13) ให้ทัศนะว่า การแก้ไขปัญหาและอุปสรรค คือ การแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย กระทั่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ จึงกำหนดให้เป็นมาตรฐานในการทำงาน การควบคุมคุณภาพจะสัมฤทธิ์ผลได้ก็ด้วยความร่วมแรงของหน่วยงานหรือบุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงานนั้น ๆ สำหรับวิธีการปรับปรุงมีขั้นตอนดังนี้

1. ระบุ และชี้ปัญหาที่ต้องปรับปรุงให้เห็นอย่างชัดเจน ด้วยความร่วมมือของบุคลากร
2. ปัญหาที่เกิดขึ้น ต้องอาศัยกิจกรรมกลุ่มคุณภาพ (Q.C. Circle Activities)

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผลของการดำเนินงานตามแผน เมื่อมีการประเมินผล จะทราบว่า การดำเนินงานมีทั้งส่วนดีและส่วนบกพร่อง ถ้าปฏิบัติแล้วได้รับผลดีก็นำไปใช้ปฏิบัติงานต่อไป หากมีข้อบกพร่องต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีความหมายดังนี้

สมิทร คุณานกร (2520 : 16-18) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมวิชาการโรงเรียนก็คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนนั่นเอง

เจริญ ไกรวิจกุล (2523 : 100) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารงานด้านการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนตลอดจนการผลิตคัดค้านอุปกรณ์ประกอบการสอน

ภิญโญ สาธร (2526 : 324) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือ โรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะ

หน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนทุกแห่งคือทำให้ความรู้ในด้านวิชาการ แก่ผู้เรียน มีผู้บริหารหรือครูใหญ่เป็นผู้เฝ้าทางวิชาการ มีการทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำและประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2526 : 161) ให้ความหมายการบริหาร งานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน ตลอดจนการอบรมศีลธรรมจรรยาและความประพฤติของนักเรียน เพื่อให้เป็น คนดีมีความรู้และความสามารถที่จะนำมาหาเลี้ยงชีพได้มีความสุขความพอใจ ตามมาตรฐานและสภาพความเป็นอยู่และช่วยเหลือเพื่อแม่เพื่อนบ้านและสังคม ตามสมควร ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 9) ได้สรุปความหมายของคำว่าการบริหารงานวิชาการไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับจะต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อ พัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน โดยมีวัตถุประสงค์ให้เยาวชน เจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดี มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ

จากความหมายที่กล่าวมานี้ สรุปว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับการดำเนินงานนำหลักสูตรเข้าสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หรือบรรลุปรัชญาและวัตถุประสงค์ที่หลักสูตร ได้กำหนดไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การปฏิบัติงานหรือการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพผล

ขอบข่ายงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการก็เช่นเดียวกันกับการบริหารทั่วไป คือต้อง ดำเนินการตามกระบวนการบริหารโดยผู้บริหารจะต้องปฏิบัติงานภายในขอบข่าย ที่เหมาะสม ซึ่งมีนักการศึกษาให้แนวคิดไว้หลายท่าน ได้แก่

พนัส หันเนาฉินทร์ (2524 : 49-51) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหาร งานวิชาการได้แก่

1. งานด้านการบริหารบุคลากรทางการสอน

2. การบริหารด้านหลักสูตร
3. ตารางสอน
4. แบบเรียน
5. การประเมินผล

ส่วน เอกวิทย์ ฌ กลาง (2516 : 113) ได้ให้ขอบข่ายของ
การบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักสูตรการสอน
2. อุปกรณ์การสอน
3. การจัดแบบเรียน
4. คู่มือครู
5. การจัดชั้นเรียน
6. การจัดครูเข้าสอน
7. การปรับปรุงการเรียนการสอน
8. การฝึกอบรมครูประจำการ
9. การเผยแพร่วิชาการ
10. การวัดผล
11. การวิจัยค้นคว้า
12. การประเมินมาตรฐานโรงเรียน
13. การตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษา

ส่วนกรมสามัญศึกษา (2522 : 1-17) ได้กำหนดขอบข่ายของ
การบริหารงานวิชาการอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา หมวดที่ 3
คือหมวดการเรียนการสอน ได้แก่

1. งานด้านหลักสูตร
2. การทำอุปกรณ์การสอน เครื่องเขียน แบบเรียน
3. การจัดครูเข้าสอนและการจัดนักเรียนเข้าชั้น
4. การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ตลอดจนช่วยเหลือ

นักเรียนที่เรียนดีหรือเรียนช้าเป็นพิเศษ

สำหรับ นิพนธ์ กินาวงศ์ (2523 : 67) ได้ให้ขอบข่ายงานวิชาการ

ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
2. งานด้านปรับปรุงการเรียนการสอน
3. งานด้านการวัดผลและประเมินผล

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา อีระกุล (2523 : 32) ให้

ความเห็นว่าย ขอบข่ายงานวิชาการมีดังนี้

1. วัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีการบริหารงานวิชาการ
2. หลักสูตรและประมวลการสอน
3. ตารางสอน
4. อุปกรณ์การศึกษา
5. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ
6. การจัดแบ่งหมุ่้้้เรียน
7. การนิเทศการสอน
8. การจัดห้องสมุด
9. การวัดผลและการประเมินผล

สัจด์ อุกุรานันท์ (2526 : 30-34) มีความเห็นว่าย ขอบข่าย

งานวิชาการมี 6 งานใหญ่ ๆ ซึ่งแยกออกเป็นงานย่อยได้ดังนี้

1. งานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคล ประกอบด้วย
 - 1.1 งานจัดบุคลากร
 - 1.2 งานพัฒนาบุคลากร
 - 1.3 งานบำรุงขวัญบุคลากร
2. งานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร
 - 2.1 งานพัฒนาหลักสูตร
 - 2.2 งานทำแผนการสอน
 - 2.3 งานจัดตารางสอน
 - 2.4 งานเลือกหนังสือและแบบเรียน
 - 2.5 งานพัฒนาหลักสูตรสำหรับชุมชน
3. งานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ประกอบด้วย

- 3.1 งานเตรียมการสอน
- 3.2 งานพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนการสอน
- 3.3 งานนิเทศการเรียนการสอน
4. งานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการเรียนการสอน ประกอบด้วย
 - 4.1 งานทะเบียนนักเรียน
 - 4.2 งานห้องสมุด
 - 4.3 งานบริการสื่อการสอน
 - 4.4 งานแนะแนวการศึกษา
5. งานที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา ประกอบด้วย
 - 5.1 งานข้อสอบมาตรฐานและงานคลังข้อสอบ
 - 5.2 งานวัดและประเมินผลการเรียน
 - 5.3 งานประเมินโครงการ
6. งานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบด้วย
 - 6.1 งานการใช้แหล่งวิชาการในชุมชน
 - 6.2 งานบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2528 : 151) ให้ทัศนะว่า ทบอข่ายของงานวิชาการของโรงเรียน เน้นงานที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การบริหารบุคลากรทางวิชาการ
4. การนิเทศการศึกษา
5. การบริหารสื่อการศึกษา
6. กิจกรรมอื่น ๆ ที่เสริมการเรียนการสอน

ส่วน สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 16-17)

ได้เสนอแนะไว้ว่า งานวิชาการมีขอบข่ายดังต่อไปนี้

1. งานด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

4. งานวัดและประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศการศึกษา
7. งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
8. งานส่งเสริมการสอน
9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

สำหรับ กิตติมา ปริดีติลภ (2532 : 57-58) ได้แบ่งขอบข่ายงานวิชาการออกเป็น 6 ประการใหญ่ ๆ ดังนี้

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย
 - 2.1 หลักสูตร
 - 2.2 โครงการสอน
 - 2.3 ประมวลการสอน
3. การจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยงานต่อไปนี้
 - 3.1 การจัดตารางสอน
 - 3.2 การจัดชั้นเรียน
 - 3.3 การจัดครูเข้าสอน
 - 3.4 การจัดแบบเรียน
 - 3.5 การจัดห้องสมุด
 - 3.6 การจัดทำคู่มือครู
4. สื่อการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน ประกอบด้วย
 - 5.1 การนิเทศการสอน
 - 5.2 การฝึกอบรม
6. การวัดและประเมินผล

กรมสามัญศึกษา (2532 : 9) กำหนดงานวิชาการอยู่ในหมวดที่ 3 ของเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ

2. การบริหารงานวิชาการ
3. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
4. การจัดการเรียนการสอน
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
6. การประเมินผลงานวิชาการ

จากทัศนะต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ขอบข่ายงานวิชาการได้แก่ การวางแผนการปฏิบัติงานวิชาการ หลักสูตร และการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การนิเทศ การสอน-ซ่อมเสริม การวัดและประเมินผล ฯลฯ

ผู้วิจัยสนใจที่จะนำขอบข่ายงานวิชาการของกิติมา ปรีดีดีลลภ ซึ่งมี

6 ประการมาใช้ในการวิจัย คือ

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอน
3. การจัดการเรียนการสอน
4. สื่อการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน
6. การวัดและประเมินผล

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2526 : 243) กล่าวว่า การบริหารงานใด ๆ ก็ตาม เป็นที่ยอมรับว่า การทำงานโดยการวางแผนย่อมมีผลดีกว่าไม่มี การวางแผน เพราะแผนช่วยให้ผู้ทำงานได้ทราบแนวทางปฏิบัติว่าจะปฏิบัติอย่างไร เกี่ยวข้องกับสิ่งใดบ้าง จะแก้ไขอย่างไร และช่วยเตือนให้ปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังช่วยควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแนวทาง และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้บริหารจึงควรทำแผนในการบริหารงานวิชาการเพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนของการทำแผนงานทางวิชาการ ผู้บริหารควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมเกี่ยวกับการวางแผนงานทางวิชาการของโรงเรียน เช่น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด หัวหน้าสาย และครูผู้สอน เพื่อแผนงานจะได้ เป็นแผนที่มีความคิดกว้างขวาง
2. จัดแบ่งงานด้านวิชาการออกเป็นด้าน ๆ ตามภาระหน้าที่งานวิชาการของโรงเรียน เช่น งานหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริการสื่อการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล เป็นต้น
3. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และหลักสูตรที่จะให้สอนในระดับที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น
4. จัดวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทางด้านวิชาการในแต่ละเรื่องโดยอาจจัดแบ่ง ดังนี้
 - 4.1 ภาระหน้าที่ที่เคยปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ซึ่งหมายถึงงานที่จำเป็นต้องทำและปฏิบัติกันอยู่อาจจะนำมาพิจารณาว่าจะต้องทำอย่างไรในปีต่อไป หรือคราวต่อไป จะปรับปรุง ลดหรือเพิ่มอะไรบ้าง เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและต้องเตรียมจัดหาล่วงหน้า ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน อุปกรณ์ ทรัพยากร ฯลฯ จะได้มาอย่างไร
 - 4.2 ภาระหน้าที่ใหม่ที่คิดขึ้น หรือขยายงานให้กว้างขวางขึ้น จะมีอะไรและเป็นอย่างไร การคิดริเริ่มทำงานใหม่ ๆ นอกเหนือจากงานประจำ เป็นคุณสมบัติอันหนึ่งของผู้บริหารอยู่แล้ว โรงเรียนน่าจะมีงานหรือโครงการทางวิชาการเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะได้ช่วยในการดำเนินงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานใหม่ควรจะเป็นงานที่มีลักษณะแตกต่างไปจากงานที่เป็นอยู่เดิม และสอดคล้องกับแนวนโยบายของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายทางด้านวิชาการของโรงเรียน
5. จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละงานไว้อย่างละเอียด อาจจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน ทำแผนการทำงานโดยใช้เทคนิค PERT และ CPM ฯลฯ เป็นต้น

การมีแผนงานเปรียบเหมือนได้ทำงานเสร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง เพราะแผนงานช่วยชี้แนวทางการปฏิบัติงาน ช่วยติดตามงานและความคุมการทำงานให้ด้วย กระบวนการบริหารงานวิชาการจะสิ้นสุดอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อผู้บริหารได้ประเมินผลงานหลังจากสิ้นสุดการนำไปปฏิบัติแล้ว

2. หลักสูตรและการสอน

กรมวิชาการ (2533 : 4-5) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร

1. จุดหมาย คือความประสงค์หรือความต้องการทางการศึกษา และสังคมซึ่งหลักสูตรมุ่งที่จะสนองหรือให้เป็นไปตามนั้น
2. หลักการ คือทิศทางหรือแนวทางที่จะนำไปสู่จุดหมายของหลักสูตร
3. โครงสร้าง คือกลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร อันมีทั้งส่วนที่บังคับ ส่วนที่ให้เลือกเรียนตามความถนัด และส่วนที่ให้เลือกเรียนอย่างเสรี
4. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (แต่ละรายวิชา หมายถึง ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติบางประการ โดยเฉพาะรายวิชานั้น ๆ ซึ่งนักเรียนจะต้องเรียนรู้ ต้องมีหรือต้องปฏิบัติได้
5. เนื้อหาของรายวิชา คือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งกำหนดไว้สำหรับรายวิชานั้น ๆ อันจะช่วยให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่วางไว้
6. สื่อการเรียน คืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยให้เกิดความตั้งใจ เกิดทักษะ และทัศนคติ ความต้องการ สื่อการเรียน ได้แก่ หนังสือ แผนภูมิ เอกสาร และรูปภาพ
7. วิธีสอน การสอนกับการบอกไม่เหมือนกัน การสอนย่อมช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น หลักใหญ่เมื่อผู้ว่าให้นำเอาวิธีการคิดมาใช้เป็นวิธีสอน
8. การประเมินผล เมื่อสอนไปแล้วก็ต้องวัดดูว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ ตามนัยของจุดประสงค์การเรียนรู้มากน้อยเพียงใด และ

จะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไรต่อไป

เสนีย์ พัทธ์อักษรณพ (2524 : 47) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องศึกษาและเข้าใจหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับพนัส หันนาคินทร์ (2524 : 778) กล่าวว่า หลักสูตรที่สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ก็คือการสอน

นอกจากนี้ หวน พิณชูพันธ์ (2528 : 47) เสนอแนะว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูจะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรให้เข้าใจ จึงนำไปปฏิบัติให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัด การที่ครูสอนให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายก็คือ การที่ครูได้นำหลักสูตรไปใช้ได้ตรงมากที่สุด

3. การจัดการเรียนการสอน

งานการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการที่จะทำให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะตามที่หลักสูตรต้องการ เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับเด็กและเด็กได้ปฏิบัติมากที่สุด การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนร่วมกันปฏิบัติ แยกออกเป็น 2 ส่วนคือ

การเรียน เป็นกิจกรรมที่นักเรียนทำ

การสอน เป็นกิจกรรมที่ครูทำ

ในทางปฏิบัติแล้วกิจกรรมทั้งสองจะทำไปพร้อมกัน จึงเรียกว่า

การเรียนการสอน ซึ่ง สมิตร์ คุณานุภร (2523 : 135) ให้ความหมายการสอนว่า หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งนำเอาความรู้สึคนึกคิด และชีวิตของตนเองมาเปิดเผยให้บุคคลอีกผู้หนึ่งทราบ เพื่อให้ผู้เรียนได้พิจารณาเลือกสรรเองคุณสมบัติ ทักษะคติ และค่านิยมที่จับใจมายึดถือเป็นแนวทางของตนและปฏิบัติตาม

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2525 : 88) กล่าวว่า งานการเรียนการสอน เป็นกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้ หรือการแปลงหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอน ได้แก่ การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู แบบเรียน และหนังสืออ่านประกอบ ตลอดจนการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

เช่น การจัดตารางเรียน การจัดห้องสมุด และการจัดวัสดุอุปกรณ์การสอน ให้เพียงพอกับความต้องการ

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2526 : 182) กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญไว้สามประการ คือ

1. ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้
2. ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา มีความคิดวิจารณ์ และรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการสอนของครูต้องมุ่งให้นักเรียนได้รู้วิธีการแสวงหาความรู้มากกว่าการให้ท่องจำ
3. เนื้อหาวิชาที่จัดให้แก่นักเรียนต้องผสมผสานกัน และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ต่าง ๆ ตลอดถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประสบการณ์เรียนรู้ด้วย

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 30-31) กล่าวว่า การเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 มุ่งเน้น "สอนคนมิใช่สอนหนังสือ" คือให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ครูจึงจำเป็นต้องใช้วิธีสอนหลากหลาย และจัดกิจกรรมให้นักเรียนครบทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยให้เด็กปฏิบัติจริง และกรมวิชาการ (2525 : 11-12) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ อาศัยหลักการและวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. จัดกระบวนการเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหา
2. นักเรียนเป็นผู้แสดง ครูเป็นผู้กำกับ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูเป็นผู้ดำเนินการโดยใช้แผนการสอน คู่มือ และสื่อการเรียนต่าง ๆ
3. นักเรียนต้องค้นคว้าหาความรู้ สรุปลงและตัดสินใจเอง
4. ปฏิบัติควบคู่ไปกับทฤษฎี
5. ใช้วิธีการหลายอย่าง เช่น บรรยาย อภิปราย บทบาทสมมติ แบ่งกลุ่ม ทดลอง สาธิต ศึกษาเอกสารนอกสถานที่ และระดมสมอง

6. เป็นกระบวนการกลุ่ม

นอกจากนี้ กิติมา ปรีดีติลก (2532 : 61) กล่าวว่า การจัด

การเรียนการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องทำ ได้แก่ การจัด
แผนการเรียน การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน
การจัดแบบเรียน การจัดห้องสมุด และการจัดทำคู่มือครู

4. สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน
เพราะจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นักการศึกษา
เรียกสื่อการเรียนการสอนด้วยชื่อต่าง ๆ กัน เช่น วัสดุการสอน เทคโนโลยี-
ทางการศึกษา สื่อการศึกษา ฯลฯ ซึ่งต่างก็มีความหมายตามทัศนะของ
นักการศึกษา ดังต่อไปนี้

กรมวิชาการ (2521 : 21) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียน-
การสอนว่า หมายถึง เครื่องมือตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่มาสนับสนุน
การเรียนการสอน ได้รับความสนใจของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เกิด
ความเข้าใจดีขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ของจริง ของจำลอง แผนภูมิ แผนภาพ
บัตรคำ บัตรงาน เศษวัสดุเหลือใช้ แบบเรียน คู่มือครู แบบฝึกหัด ต่างกับ
วิทย์ ราษฎร์ศิริ (2522 : 61) ได้อธิบายไว้ว่า วัสดุประกอบหลักสูตร
หมายถึง สิ่งพิมพ์หรือเอกสารที่ให้คำแนะนำหรืออธิบายการใช้หลักสูตร หรือ
เป็นเอกสารที่บอกวิธีการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้แก่
ประมวลการสอน แผนการสอน คู่มือครู คู่มือการวัดผลและประเมินผล แบบเรียน
และหนังสืออ่านประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2525 : 8-10) ที่
ได้สรุปไว้ว่า วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ
อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้
การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แบ่งได้
หลายประเภท ดังนี้

1. คู่มือและแผนการสอน เช่น คู่มือการประเมินผล คู่มือการปฏิบัติ
กิจกรรมสร้างนิสัย คู่มือการสอนและแผนการสอน

2. หนังสือสำหรับนักเรียน ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือแบบฝึกหัด

หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ้างอิง

3. สื่อการเรียนต่าง ๆ ได้แก่ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ประจำ
โรงเรียน เครื่องช่วยสอน อุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ และวัสดุสิ้นเปลือง

สำหรับ ยินดี เงินสอาด (2528 : 24) และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 28) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า
สื่อการเรียนการสอนเป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจ
และเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น งานนี้ประกอบด้วยปัจจัย 2 ประการ คือ เอกสาร
หลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน ซึ่งหมายถึงวัสดุครุภัณฑ์และเครื่องมือต่าง ๆ
ที่เป็นประเภทถาวรและสิ้นเปลืองที่จำเป็นต้องใช้ปฏิบัติกิจกรรมในโรงเรียน
ผู้บริหารจึงควรเอาใจใส่ในการจัดหา สนับสนุนให้ครูผลิตสื่อ จัดให้มี
ห้องสื่อการเรียนการสอน แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ จัดให้มีทะเบียนสื่อ สถิติการใช้สื่อ
จัดบริการสื่อการสอน ควบคุมกำกับให้ครูใช้สื่อการสอน จัดบริการสถิติการใช้
การเก็บรักษาและส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับแผนการสอน
และคู่มือต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วน กิติมา ปรีดีติลก (2532 : 68) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง
วัตถุ สิ่งของ ภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ
ที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี
สื่อการสอนมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น อุปกรณ์การสอน อุปกรณ์การศึกษา
เทคโนโลยีทางการศึกษา โสตทัศนศึกษา โสตทัศนอุปกรณ์ สื่อการเรียน

นอกจากนี้ อ่ำภา บุญช่วย (2533 : 7) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน
คือ มือที่สามของครู ช่วยให้ครูสอนได้สนุกและมีประสิทธิภาพกับทั้งยังเป็นตัวกลาง
ตัวช่วยในการให้ความรู้แก่ผู้เรียน

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า การใช้สื่อการสอนในโรงเรียน มี
ความจำเป็นมาก เพราะสื่อการเรียนการสอนช่วยแบ่งภาระของครู ให้การจัด
การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบและส่งเสริม
สนับสนุนให้ครูอาจารย์ใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

สื่อการสอนมีหลายประเภท ได้แก่

1. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Hard ware) ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนต์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นจานเสียง วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ
2. วัสดุ (Soft ware) ได้แก่ फिल्मภาพยนตร์ ม้วนเทปประกอบเสียง รายการวิทยุ หนังสือเรียน ของจริง หุ่นจำลอง แผนที่ แผนภูมิ ลูกโลก รูปภาพ ป้ายนิเทศ ฯลฯ เป็นต้น
3. เทคนิคหรือวิธีการ (Technique or Method) ได้แก่ เทคนิคในการเขียนแบบ การแสดง การเล่นละคร การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

5. การปรับปรุงการเรียนการสอน

การปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหาร การศึกษา หรือบริหารโรงเรียน เพราะในปัจจุบันโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีทั้งวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้น ในด้านการศึกษา ก็เช่นเดียวกัน เช่น หลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอน และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทาง การศึกษาก็เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนา สิ่งเหล่านี้ให้ทันกับวิทยาการก้าวหน้า สถานศึกษาใดที่ตั้งขึ้นมาแล้วไม่เคย ปรับปรุงเกี่ยวกับการเรียนการสอนเลย โรงเรียนหรือสถานศึกษาแห่งนั้นย่อม ต้องล้มสมัย เพราะวิทยาการต่าง ๆ ได้ก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง ดังกล่าวแล้ว ผู้บริหารในฐานะที่รับผิดชอบโรงเรียนจึงต้องพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหา วิธีสอน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอน ผู้บริหารจะต้องติดตามดูอย่างใกล้ชิด และให้คำแนะนำหรือ หาวิธีการปรับปรุงให้ดีขึ้น วิธีการปรับปรุงการเรียนการสอนมี 2 องค์ประกอบ ที่มีส่วนทำให้การศึกษาพัฒนาขึ้นได้ คือ

5.1 การนิเทศการสอน การนิเทศการสอนเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่ง

ในการบริหารงานวิชาการ และจำเป็นต้องจัดให้มีชั้นในโรงเรียน เพราะเป็นการส่งเสริม การทำงานในหน้าที่ของครูให้ดีขึ้น อันส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน

จาคอบสัน (Jacobson, 1963 : 135-136) ให้ทัศนะว่า การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะนำหรือปรับปรุงกระบวนการเรียน การสอนของครูให้ดีขึ้น นอกเหนือจากศึกษานิเทศก์โดยตรงแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้ทำหน้าที่นี้ได้ดีที่สุด โดยทำงานร่วมกับครู เพื่อช่วยเหลือ แนะนำ และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนการสอน สิ่งที่น่าจะได้ นิเทศ ได้แก่

1. เกี่ยวกับแผนการสอน และสอนตามแผน
2. การควบคุมนักเรียนและระเบียบวินัยในห้องเรียน
3. วิธีสอนและจัดกลุ่มนักเรียน
4. การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน เพื่อจูงใจให้นักเรียน

อยากเรียน

5. การบันทึกและรายงานผลการเรียน

- 5.2 การฝึกอบรม การฝึกอบรมครูเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารจัดขึ้น

เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนและการทำงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น ปัจจุบันนี้วิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ครูมีความจำเป็นต้องแสวงหาและได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจะต้องจัดดำเนินการฝึกอบรม เพราะการฝึกอบรมช่วยให้ผู้ปฏิบัติงาน มีความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองดีขึ้น

การส่งเสริมการฝึกอบรม ทำได้ดังนี้

1. ศึกษางานหรือร่วมกับการปฏิบัติงาน
2. ประชุมนิเทศและประชุมชี้แจง
3. ให้ทำงานในฐานะผู้ช่วย
4. ให้ปฏิบัติงานจริง ๆ
5. ส่งครูไปอบรมระยะสั้น
6. ส่งเสริมให้ไปศึกษาต่อทั้งภายในและต่างประเทศ

7. เรียนบางวิชาบางเวลา ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันต่าง ๆ
8. มอบหมายตำแหน่งพิเศษให้ทำ
9. ให้การนิเทศภายใน
10. ประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน
11. จัดประชุม อบรม หรือสัมมนาครูแต่ละหมวดวิชาแต่ละวิชา
12. ส่งเสริมให้รู้จักใช้ห้องสมุดให้เป็นประโยชน์ (กรมสามัญศึกษา,

2522 : 400-401)

ซุ่มศักดิ์ อินทรวิทย์ (2531 : 61-62) กล่าวว่า การปรับปรุงและพัฒนาเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ผู้บริหารและผู้ร่วมงานหาแนวทางของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอน พฤติกรรมการบริหารและการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นต้น การปรับปรุงเป็นการพัฒนาต่อไปจนกว่าจะได้รับความพอใจ บรรลุเป้าหมาย มีความก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน การพัฒนากระทำดังนี้

1. พัฒนาผู้บริหารและผู้ร่วมงานเป็นการพัฒนาทีมงาน เพื่อสร้างความเข้าใจ รับรู้ในนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย โดยการประชุมศึกษา อบรม ดูงาน

2. พัฒนางาน การแบ่งและมอบหมายงาน ปรับปรุงโครงสร้าง การเพิ่มการลดงานต่าง ๆ เพื่อความเหมาะสม นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ กิจงาน เปลี่ยนแปลงกระบวนการในการทำงาน ปรับปรุงระบบการทำงาน ในบางขั้นตอนให้เหมาะสม

3. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น อาคารสถานที่ การจัดอำนวยความสะดวก การบริการแก่อาจารย์และนักเรียน ได้แก่ ห้องสมุด ห้องแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตรสวัสดิการ การเงินและการสหกรณ์ การพัฒนาสุขภาพจิตและคุณธรรม

6. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องทำการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนว่าได้ผลแค่ไหน เพียงไร หรือจะต้องปรับปรุง

แก้ไขอย่างไร จำเป็นต้องมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่ครูได้ดำเนินการไปแล้วช่วงหนึ่ง ๆ การวัดผลและประเมินผลมีความหมายต่างกัน ดังเช่น

พินัส หันนาคินท์ (2524 : 206) กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหาร เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนไว้ว่า ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล จัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นในการวัดผลและประเมินผล หาทางส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการวัดผลและประเมินผล จัดหาเกี่ยวกับการดำเนินการวัดผล

หวน พินธุพันธ์ (2528 : 55) กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลว่า มีความหมายต่างกันคือ

การวัดผล ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Measurement ซึ่งหมายถึง การเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ซึ่งลักษณะเป็นรูปธรรม คือจะแสดงผลของการวัดออกมาเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงไร จากที่ได้เรียนมาแล้วและอาจจะบอกได้หลังจากการสอบว่า นักเรียนได้คะแนนจากการวัดผลเท่าไร โดยนำผลที่นักเรียนทำได้ คำตอบที่ครูเตรียมไว้เป็นคำตอบที่ถูกไปเปรียบเทียบกับ

ส่วนการประเมินผล ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Evaluation เป็นการกำหนดค่าหรือราคาจากคะแนนที่ได้จากการวัดผลนั้น เช่น เก่งหรือไม่เก่ง เมื่อเราได้คะแนนจากการวัดมาแล้ว เรายังบอกไม่ได้ว่าเด็กนั้นเก่งหรือไม่เก่ง เราจะต้องให้วิจาร์ณญาตต่อไปอีกด้วย การเปรียบเทียบกับคนอื่นในห้องเรียน เดียวกัน ดังนั้นการวัดผลและประเมินผลจึงต้องสัมพันธ์กัน

กรมวิชาการ (2525 : 25) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลว่า งานนี้มีใช้เป็นเพียงการสอบไล่ปลายปีเท่านั้น แต่ต้องการให้ผู้ที่ทำกรวัดผลและประเมินผล นำผลที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุง การเรียนการสอนของตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นการทดสอบว่านักเรียนที่สอบไปแล้วนั้นมีพฤติกรรมในลักษณะคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีวินัย และนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากน้อยเพียงใด มากกว่าที่สามารถตอบคำถามได้ อีกทั้งพยายามให้ผู้สอนสอบเอง ก็เพื่อให้ผู้สอนเห็นว่าไม่จำเป็นที่จะต้องสอนเพื่อสอบ แต่จะสอนให้เรียนในสิ่งที่เป็ประโยชน์ และเหมาะสม

กับสภาพของผู้เรียนและสังคมนั้น ๆ นอกเหนือจาก การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแล้ว สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งในกระบวนการวัดผลและประเมินผล คือ การวัดผลและประเมินผลกระบวนการถ่ายทอดของครู อาจารย์ อันจะเป็นการศึกษาวิธีการที่ทำให้การเรียนการสอนต่อเจตนาารมณ์ของหลักสูตรที่ว่า "สอนคนไม่ใช่สอนหนังสือ" ได้มากยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526 : 34-35) ได้เสนอวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2524 ซึ่งจะช่วยให้เกิดประโยชน์คือ

1. เพื่อปรับปรุงการสอนของครู ทำให้ครูทราบว่าผลการสอนของตนเองเป็นอย่างไร จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
2. เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียน นักเรียนจะได้ทราบว่าตนเองเก่งหรืออ่อนอย่างไร และครูก็จะทราบว่าเด็กคนไหน เก่ง อ่อนแค่ไหน จะได้แก้ไขปรับปรุงเป็นราย ๆ ไป
3. เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารโรงเรียน ทำให้ทราบสภาพที่แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอน และบันทึกการสอน ที่นำมาสู่ภาคปฏิบัติ ประสพกับปัญหาอย่างไร ตรงไหน ที่ควรจะทำการแก้ไขหรือพัฒนาต่อไป
4. เพื่อเป็นข้อมูลทางการศึกษาทั่วไป เช่น เพื่อแสดงผลการเรียนจบ และเป็นหลักฐานให้ผู้ปกครองทราบ

การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนเรียน เพื่อช่วยให้ครูทราบความสามารถของแต่ละคนเพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินว่าจะมีความสามารถเพียงพอในการศึกษาต่อหรือไม่ หากไม่ดีพออาจทำการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้
2. การประเมินผลระหว่างเรียน เมื่อมีการสอนไประยะหนึ่ง ๆ ควรจะได้มีการประเมินผลนักเรียนตามจุดประสงค์ของวิชา เพื่อจะได้ทราบว่ามีความพร้อมหรือควรจะได้ก้าวไปข้างหน้าได้หรือยัง
3. การประเมินผลปลายภาค เป็นการประเมินผลรวมครอบคลุม

จุดประสงค์ต่าง ๆ หลายจุดประสงค์ เป็นการประเมินเพื่อตัดสินความสามารถ เพื่อดูว่าตั้งแต่ต้นจนจบนักเรียนมีความสามารถตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ มณี ภักเกษม (2528 : 26-28) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นหน้าที่สำคัญของครูที่จะต้องติดตามดูผลการสอนว่าเป็นอย่างไร จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับวิธีการที่จะทำการวัดผลได้ถูกต้องแม่นยำด้วย ผู้บริหารควรมีความรับผิดชอบในเรื่องของการวัดและประเมินผลด้วย เป็นเครื่องมือของผู้บริหาร ในการที่จะติดตามดูว่าสิ่งที่ได้มอบหมายไปนั้น ได้มีการปฏิบัติอย่างมีคุณค่ามากน้อยเท่าไร ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญอีกคนหนึ่งที่จะช่วยคลอบคลุ้มส่งเสริมให้การวัดและประเมินผลเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ หน้าที่ของผู้บริหารเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนของนักเรียนมีดังนี้

1. กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผล เช่น

1.1 ประเภทของข้อสอบ หรือเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์ การเขียน การท่อง การทำรายงาน

1.2 ระยะเวลาที่จะใช้ในการสอบ ปีหนึ่งจะจัดสอบกี่ครั้ง เก็บคะแนนหรือไม่เก็บเท่าใด

1.3 มาตรฐานอันพึงยึดถือในการสอบหรือการวัดผล

1.4 การเตรียมแบบฟอร์มสำหรับรายงานผลการสอบต่อผู้ปกครอง

2. จัดทำเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสอน เช่น หมึกพิมพ์ กระดาษอัดสำเนา กระดาษไข ตลอดจนเจ้าหน้าที่เพื่อการนั้น

3. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสร้างข้อสอบ และควรได้มีโอกาสศึกษาตีพิมพ์ ข้อสอบที่ครูออก

4. จัดตารางสอบ กำหนดครูผู้ดูแล และเวลาที่ใช้ในการสอบ

5. ผู้บริหารต้องให้ครูทราบระเบียบของผู้สอบ และผู้ควบคุมการสอบ เพื่อให้ปฏิบัติในแนวเดียวกัน

6. เมื่อสอบเสร็จ ผู้บริหารควรจะทำกาประเมินผลการสอบที่ได้ผ่านไปแล้ว จัดให้ครูได้กระทำการวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อจะได้หาทางแก้ไขในโอกาสต่อไป

การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรทั้งระดับประถมศึกษาและ

มัธยมศึกษา พ.ศ. 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 นั้น ในรายละเอียดของ
การประเมินผลแล้ว ครูผู้สอนหรือผู้หน้าที่ประเมินผลจะต้องประเมินผลการเรียนรู้
ของนักเรียนทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ ซึ่งการเน้นหนักในแต่ละกลุ่มประสบการณ์
และรายวิชาแตกต่างกันออกไปตามธรรมชาติของวิชา บางวิชาเน้นภาคความรู้
มากกว่าภาคปฏิบัติ และบางวิชาเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าความรู้ เช่น วิชาอาชีพ
 เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ 6 งาน
คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจกรรมนักเรียน งานการเงินและธุรการ
งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานทั้ง 6
นี้มีงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นงานหลักและเป็นหัวใจ
ของโรงเรียน และมีผู้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ต่าง ๆ กัน เช่น
กรมสามัญศึกษา กำหนดไว้ 4 ประการ กิตติมา ปริดีดีลิก กำหนดไว้ 6 ประการ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้ 9 ประการ
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ก็ปฏิบัติตามขอบข่ายงานดังกล่าว โดยยึดของสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมสามัญศึกษา สำหรับผู้วิจัย
ขอนำเสนองาน 6 ประการในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ดังนั้นก่อนจะ
กล่าวถึงรายละเอียดต่อไป ขอแนะนำเกี่ยวกับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พอเป็น
สังเขปดังนี้

ประวัติโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นสำหรับเด็กที่ขาด
โอกาสทางการศึกษา ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้ เด็กเหล่านี้
ได้แก่ เด็กชาวป่า ชาวเขา ชาวเรือ ชาวเกาะ เด็กที่อยู่ในท้องถื่นทุรกันดาร
หรือมีปัญหาทางสภาพภูมิศาสตร์ เด็กที่ยากจนมาก ก้าวร้าวบิดา หรือมารดา
ขาดผู้อุปการะ เด็กเร่ร่อน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กที่เป็นบุตรหลานของ
ผู้ได้รับภัยคุกคาม บุตรหลานของผู้ที่มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของ
ชาติ บุตรผู้ป่วยโรคเรื้อน หรือเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในลักษณะอื่น ๆ

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แห่งแรกคือ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

ความมุ่งหมายในการจัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มี 4 ประการ
คือ

1. เพื่อให้เด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา เข้ามาเรียนและได้รับการฝึกสอนด้านวิชาชีพ ที่สามารถกลับไป
ดำรงชีวิตในถิ่นกำเนิดของตนเองเป็นการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลทองประเทศ
ได้ด้วย

2. เพื่อให้รู้จักหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

3. เพื่อสร้างผู้ที่จะนำความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามระบอบ
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข ให้กลับไปสู่ท้องถิ่น สามารถ
เป็นผู้นำท้องถิ่นเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐกับชุมชนของตนได้

4. เพื่อให้รู้จักรักษาและชายั้งในคุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณี
และวัฒนธรรมของชาติ

นักเรียนที่เข้ามาเรียนรัฐให้การสงเคราะห์ค่าอาหารคนละ 1,000
บาทต่อปี และเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย เครื่องเขียนแบบเรียน จัดหลักสูตร
เน้นหนักในด้านวิชาอาชีพ เมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาแล้ว หากเรียนดีมี
ความประพฤติดี กรมสามัญศึกษาได้พิจารณาให้ทุนการศึกษาคัดเลือกไปเรียนต่อที่
วิทยาลัยหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี หรือโรงเรียนอาชีวศึกษา หรือโรงเรียน
มัธยมศึกษาของจังหวัดที่เด็กมีภูมิลำเนาอยู่ โดยให้ทุนอุดหนุนปีละ 800 บาท
เมื่อสำเร็จแล้วกลับไปเป็นครูในท้องถิ่นกันดารอันเป็นภูมิลำเนาเดิมของเด็ก

เมื่อโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน ได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อย
แล้ว และได้ผลดี กรมสามัญศึกษาได้พิจารณาขยายการศึกษาสงเคราะห์
โดยกำหนดในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ให้จัดตั้งโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ขึ้น เขตการศึกษาละ 1 โรงเรียน และได้ดำเนินการไปแล้ว
จนกระทั่งปัจจุบันมี 26 โรงเรียน (ดูภาคผนวก)

นโยบายการดำเนินงานการศึกษาสงเคราะห์

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวดำเนินงานของโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ มีดังนี้

1. ให้จัดบริการการศึกษาในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เพื่อ
ช่วยเหลือเด็กที่ยากจนและอยู่ห่างไกลไม่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียน
ประถมศึกษาทั่วไป และเด็กที่กำพร้าไม่มีผู้อุปการะ ส่วนเด็กที่ยากจนปกติให้
เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ

2. ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด ร่วมมือกันพิจารณา
และดำเนินการสำรวจผู้ที่เข้าเรียนตามเกณฑ์ในข้อ 1

3. กรณีโรงเรียนที่มีเรียนเหลือให้ขยายรับระดับมัธยมศึกษาได้โดย
ใช้งบประมาณภายในวงเงินงบประมาณเดิม และให้ลดรับนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาลง โดยปรับวัตถุประสงค์ของงบดำเนินงานใหม่ มุ่งเน้นให้เด็กที่
จบมัธยมศึกษากลับไปเป็นผู้นำในท้องถิ่นของตนเองทั้งด้านอาชีพและการป้องกัน
ชุมชน

4. ให้เพิ่มจำนวนรับเด็กชาย เยาวชนและลดรับเด็กพิการ

5. ให้ปรับหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชาย เยาวชน โดย
เน้นความรักชาติ ความเป็นผู้นำ หลักการปกครอง คุณภาพ วิชาชีพ และ
โภชนาการ

การขยายชั้นมัธยมศึกษา

กรมสามัญศึกษา จัดการศึกษาสงเคราะห์ระดับประถมศึกษา เพื่อ
ช่วยเหลือเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษามาแล้ว ปรากฏว่าเมื่อนักเรียนเหล่านี้
จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ไม่สามารถเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาได้
เพราะยากจน ขาดผู้อุปการะ อายุยังน้อย ไม่สามารถนำความรู้และประสบการณ์

ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้การลงทุนในด้านการจัดการศึกษา
สงเคราะห์ไม่เกิดผลสมบูรณ์เพียงพอ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายใน
การดำเนินงาน การศึกษาสงเคราะห์ กรมสามัญศึกษาจึงได้กำหนดแนวปฏิบัติ
การขยายชั้นเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชั้นและได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่
ปีการศึกษา 2530 เป็นต้นไป ซึ่งได้รับการสนับสนุนด้วยดี โดยมุ่งให้เด็กที่
จบกลับไปเป็นผู้นำในท้องถิ่นของตนเองทั้งด้านอาชีพและการป้องกันชุมชน ใช้
เวลาเรียนนอกที่มีอยู่ทั้งก่อนเข้าเรียนตอนเช้าและตอนเย็นหลังโรงเรียนเลิก
และรวมถึงการปลูกฝังนิสัยที่พึงประสงค์ และคุณธรรมด้วยถ้ามีเด็กเรียนด้าน
วิชาสามัญก็ส่งเสริมและสนับสนุนทุนให้

หลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

วิชัย เวียงสงค์ (2527 : 12) กล่าวว่า โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
เปิดสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา หลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรสามัญ
ของกระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมสามัญศึกษา แต่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ทุกโรงควรมีกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ซึ่งมีรายได้ สำหรับรายได้นี้
แบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งเป็นรายได้ของนักเรียน อีกส่วนหนึ่งเป็นรายได้
ของโรงเรียน เพื่อโรงเรียนจะได้มีเงินนอกงบประมาณไว้ใช้จ่ายเพื่อประโยชน์
ทางการศึกษา ในลักษณะคล้ายเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เพราะโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่ได้เก็บเงินบำรุงการศึกษา

บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีบทบาทในการรับผิดชอบงาน
วิชาการโรงเรียนหรือเป็นผู้นำทางด้านวิชาการในโรงเรียนเป็นอันดับแรก
เพราะหน้าที่หลักของโรงเรียนก็คือการ จัดดำเนินการให้ความรู้แก่นักเรียน ซึ่ง
จำแนกงานในหน้าที่ทางวิชาการของผู้บริหารไว้ 3 ด้านคือ

1. งานเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง เช่น การรับเด็ก
เข้าเรียน การจัดทำตารางสอน การเตรียมการสอนก่อนเปิดเรียน การจัด
บริการในด้านวัสดุหลักสูตร ได้แก่ แผนการสอน แบบเรียน คู่มือครู อุปกรณ์-
การสอน ระเบียบวิธีวัดผล

2. งานสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดบริการแนะแนว
การบริการห้องสมุด วัสดุทัศนศึกษา และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

3. งานเกี่ยวกับบุคลากร ได้แก่ การจัดสายงานตามหมวดหมู่และ
ความสะดวก เช่น ครูหัวหน้าสาย หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ
ครูธุรการ ครูฝ่ายปกครอง การจัดครูเข้าประจำชั้น และมอบหมายให้ครู
ดังกล่าวเตรียมล่วงหน้า เป็นต้น

จากประวัติของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่กล่าวมาแล้ว จำเป็นต้อง
ดำเนินการให้เป็นขั้นตอนหรือกระบวนการที่ชัดเจน เพื่อสะดวกต่อการติดตาม
และประเมินผล ซึ่งโรงเรียนอาจจะใช้กระบวนการใดกระบวนการหนึ่ง สำหรับ
ผู้วิจัยขอเสนอกระบวนการ PDCA เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางใน
การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือ
ในการทำงานของผู้บริหารและครูอาจารย์อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิสิษฐ์ คงเมือง (2520 : 189) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายให้ผู้ช่วย
ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมอบให้หัวหน้าหมวดวิชาและครู อาจารย์
ที่ไว้วางใจดำเนินงานแทน และภารกิจในการปฏิบัติงานที่เป็นจริง ทั้งกลุ่ม
ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติ
งานวิชาการอยู่ในระดับน้อย ต่างกับ นิคม ทองพิทักษ์ (2521 : จ) ได้ศึกษา
วิจัยเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิชาการของครูใหญ่ สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคเรียงตามลำดับ
คือ ขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษา โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ

สำหรับห้องสมุด หรือมุมหนังสือสำหรับนักเรียน ห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูไม่พอกับจำนวนห้องเรียน นักเรียนมีปัญหาทางครอบครัว และผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียน เช่นเดียวกับ กิตติศักดิ์ เปรมสุข (2524 : ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการในการให้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตาก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา มาก ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหามาก และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาน้อย

จำลอง ยาท้องกาศ (2524 : ก) ได้วิจัยการบริหารงานวิชาการของครูใหญ่ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และที่พึงประสงค์ พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และ ไกร ไทยกกล้า (2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดแพร่ พบว่า การปฏิบัติงานด้านวิชาการที่เป็นจริงในโรงเรียนด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา โรงเรียนทุกขนาดได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอาคารสถานที่นั้น โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางได้ปฏิบัติอยู่ในระดับกลาง แต่โรงเรียนขนาดเล็กปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนั้น โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาอยู่ในเกณฑ์มาก เกี่ยวกับจำนวนบุคลากรในโรงเรียนไม่เหมาะสมกับงาน และความไม่เพียงพอกับห้องเรียน ห้องสมุด หนังสือและวารสารต่าง ๆ ส่วนด้านอื่นคือ การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมนักเรียนและการนิเทศการศึกษา โรงเรียนทุกขนาดมีปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย ตรงข้ามกับกรมสามัญศึกษา (2524 : 296-297) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาสงเคราะห์ในประเทศไทย พบว่า มีปัญหาหลายประการ ได้แก่ วิธีการสอนของครูไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ครูขาดความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ทาดแคลนอุปกรณ์

การเรียน หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ เครื่องเขียน แบบพิมพ์ โสตทัศน-
อุปกรณ์

แนม ชินพงศ์ (2521 : ก) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาของกระบวนการ
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลภาคใต้ พบว่า กระบวนการบริหาร
งานวิชาการ เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
สื่อการเรียนและห้องสมุด เป็นปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ส่วนกิจกรรม
นักเรียน การวัดผลและประเมินผลการศึกษา และการนิเทศการศึกษา เป็น
ปัญหาในระดับน้อย ส่วน ทวี มหามนตรี (2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย
เรื่อง กระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน ในเขตการศึกษา
6 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นด้าน
การจัดรูปร่าง และประสานงานไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการวางแผนและ
ประเมินผลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05
ตามลำดับ สำหรับ วิทษา คูวิรัตน์ (2529 : จ) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษา
ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนคาทอลิกปริสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร
พบว่า การวางแผน โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตัวเอง
อย่างชัดเจน โดยเน้นที่การพัฒนาทางด้านคุณภาพการเรียนการสอน คุณธรรม
จริยธรรม และระเบียบวินัย การปฏิบัติตามนโยบาย ทำได้ทุกประการเป็น
ส่วนใหญ่ มีการทำแผนปฏิบัติการประจำปีทุกโรงเรียน ส่วนแผนระยะยาวมี
การทำเป็นส่วนน้อย การทำแผนนั้น ผู้จัดการและครูใหญ่เป็นผู้จัดทำเองเป็น
ส่วนใหญ่ นอกนั้นทำโดยคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ปัญหาในด้านการ
ทำแผน คือบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่ให้ความร่วมมือในการ
ปฏิบัติงานตามแผน สำหรับการจัดองค์การโรงเรียนทุกโรงเรียนมีคณะกรรมการ
การบริหารบุคคล มีการวางแผน แต่ยังไม่เป็นระบบ ส่วนการลำนวยการและ
การประสานงานทุกโรงเรียน ผู้บริหารทำเองเป็นส่วนใหญ่ การรายงาน ทุก
โรงเรียนรายงานทั้งเป็นลายลักษณ์อักษรและด้วยวาจา การงบประมาณ
โรงเรียนทำตามความจำเป็น ต่างกับ สุขล บุญไทย (2531 : 57) ได้ศึกษา
เรื่องกระบวนการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ของประเทศไทย
โดยศึกษากิจกรรมการบริหารในเจ็ดด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ

การบริหารบุคคล การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และ การงบประมาณ พบว่า ศึกษาศึกษาการอำนวยการบริหารงานด้านการวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การอำนวยความสะดวก และการประสานงาน และการงบประมาณ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ส่วนศึกษาศึกษาการอำนวยการที่มีวุฒิ วิทยุวุฒิ และประสบการณ์แตกต่างกัน พบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารทั้ง เจ็ดด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ ชูศรี อุดมกุศลศรี (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง กระบวนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พบว่า ในการวางแผน โรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำแผน แผนที่จัดทำมากที่สุดคือ แผนพัฒนา โรงเรียนประจำปี แผนส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดปรัศญาไว้ ส่วนวัตถุประสงค์และ นโยบาย มีโรงเรียนที่กำหนดและไม่กำหนดจำนวนใกล้เคียงกัน ในการปฏิบัติงาน ตามแผนส่วนใหญ่มอบให้ผู้เสนอโครงการเป็นผู้รับผิดชอบ และแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้เพิ่มให้ ในการจัดองค์การ ทุกโรงเรียนจัดโครงสร้างการบริหารบุคคลได้ดี ทุกรูปแบบ การอำนวยความสะดวก ทุกโรงเรียนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การประสานงาน ทุกโรงเรียนใช้ 3 รูปแบบ คือ จากบนลงล่าง จากล่างขึ้นบน และประสานในแนวนอน สำหรับการรายงานผล ส่วนใหญ่แจ้งผลการประเมิน โดยรายงานเจ้าสังกัด ส่วนการงบประมาณ โรงเรียนใช้การจัดตั้งงบประมาณ ตามแผนพัฒนา และงบประมาณของปีที่แล้ว และเพิ่มตามร้อยละของเงินเพื่อ มากที่สุด

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีน้อยมาก เช่น อ้าไพพรรณ ยศประสิทธิ์ (2526 : จ) ได้วิจัยเรื่อง บทบาททาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ พบว่า บทบาททางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับกลาง บทบาทที่ผู้บริหารโรงเรียน ปฏิบัติจากมากไปหาน้อย คือ บทบาทด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การบริหารสื่อการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การบริการห้องสมุด และการบริการแนะแนว ตามลำดับ ต่างกับ นิคม พรหมอักษร (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการทำงานของครู

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ พบว่า สภาพความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ ความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้าในตำแหน่ง ในด้านปัจจัยค่าจ้าง ครูมีความพอใจในการทำงานอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 องค์ประกอบ เช่นกัน คือ การปกครอง บังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพการทำงาน เงินเดือน และความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน โดยส่วนรวมแล้ว ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีระดับความพึงพอใจในการทำงาน ด้านปัจจัยกระตุ้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ตามตัวแปร พบว่า ครูชายและหญิง ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านปัจจัยค่าจ้างก็เช่นกัน

ส่วน ขจร เสวี (2532 : ข-ค) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวการจัดโรงเรียนมัธยมศึกษาสงเคราะห์ที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า การจัดหลักสูตรโรงเรียนมัธยมศึกษาสงเคราะห์ ควรมีหลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสงเคราะห์โดยเฉพาะ สัมพันธ์กับท้องถิ่น และเปิดกว้างให้โรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตรด้วย สำหรับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรแบ่งสายงานเป็น งานวิชาการ งานปกครอง งานธุรการ งานบริการ งานโรงเรียนกับชุมชน และงานบริหารทั่วไป ส่วนการจัดการเรียนการสอน ให้มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนให้เหมาะสม เน้นด้านอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพอาชีพท้องถิ่น ความต้องการนักเรียนและประเทศ และการนิเทศการศึกษา ควรดำเนินการนิเทศการศึกษาทุกด้าน ทั้งวิชาการ ธุรการ และปกครอง โดยจัดกระทำทั้งนิเทศภายในและภายนอกให้เป็นไปในรูปของคณะกรรมการ

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน

ต่างประเทศที่เกี่ยวข้องและมีประโยชน์ในการปรับปรุงด้านวิชาการ ได้แก่ งานวิจัยของบุคคลต่อไปนี้

แมคคาร์ที (McCarthy, 1971 : 705-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ (New Jersey) พบว่า ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และครูมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ เรื่อง การสังเกตการสอน การวัดผลและการประเมินผล การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารด้านวิชาการ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจของคณะกรรมการ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจะมีบทบาท มีความรับผิดชอบและบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ต่างกับ วิลเลียมส์ (Williams, 1972 : 4909-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับงานหน้าที่ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในอินเดียน่า พบว่า ครูใหญ่ส่วนมากใช้เวลาในการประเมินผล และปรับปรุงการสอนน้อย การเยี่ยมห้องเรียนของครูใหญ่มีเวลาจำกัดและใช้เวลาน้อยมาก ยิ่งโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ครูใหญ่มีเวลาให้แก่โครงการปรับปรุงการสอนของครูชั้นน้อย ครูใหญ่มักให้คำแนะนำมากกว่าจัดให้มีการอบรม

เวลส์ (Wells, 1978 : 2533-A) ได้ศึกษาเรื่อง งานในความรับผิดชอบที่สำคัญของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐโคโรราโด สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูใหญ่เห็นว่า งานในหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ซึ่งหมายถึงงานวิชาการนั้น ครูใหญ่ควรใช้เวลาให้มาก ตรงกันข้าม โจนส์ (Jones, 1981 : 4235-A) ได้วิเคราะห์งานตามกระบวนการบริหารแบบ POSDCoRB และการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาของชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา มลรัฐอินเดียนอสส์ สหรัฐอเมริกา พบว่าการวางแผนช่วยแก้ปัญหาในการกำหนดโครงการเพื่อนำทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ และการศึกษาเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดในการกำหนดโครงการและการศึกษาของชุมชน ผู้บริหารควรระลึกอยู่เสมอตลอดเวลาว่า กระบวนการบริหารมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของชุมชน

นอกจากนี้ แพทริเซีย (Patricia, 1982 : 3362-A) ได้วิเคราะห์บทบาทการบริหารงานตามกระบวนการบริหารห้าด้านของผู้ช่วยครูใหญ่ในมลรัฐโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา คือ ด้านการบริหารบุคคล การบริหารวิชาการ การสัมพันธ์กับชุมชน งานธุรการและการเงิน การประสานงาน พบว่า ผู้ช่วยครูใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิง ปฏิบัติงานทั้งห้าด้านอยู่ในระดับสูง โดยจัดลำดับได้ดังนี้คือ การสัมพันธ์กับชุมชน และการประสานงานอยู่ในเกณฑ์มาก การบริหารบุคคล งานธุรการและการเงินอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนการบริหารวิชาการอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

สรุป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน พอสรุปได้ว่า งานวิชาการเปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน เพราะวัตถุประสงค์หลักของโรงเรียนก็คือการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพตามความต้องการของหลักสูตร ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จึงควรให้ความสนใจในงานวิชาการเป็นอันดับแรก ส่วนงานในด้านอื่น ๆ ได้แก่ งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นเพียงงานที่จะช่วยส่งเสริมงานวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แต่งานวิชาการจะมีประสิทธิภาพได้ ผู้บริหารต้องใช้กระบวนการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นการทำงานที่เป็นขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนสุดท้าย อย่างต่อเนื่องครบวงจร ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กระบวนการ PDCA หรือการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล และได้จำแนกขอบข่ายงานวิชาการของผู้บริหารซึ่งต้องรับผิดชอบ 6 ประการคือ แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ หลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการต้องมีความรู้ด้าน

การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน

หลังการตรวจสอบผล และขอรับรายงานวิชาการ ตลอดจนปฏิบัติตาม
ขั้นตอน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้เป็นการนำเสนอเรื่อง การออกแบบวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งแยกกล่าวตามลำดับ ดังนี้

การออกแบบวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบกรณีศึกษาเพียงครั้งเดียว (One Shot Case Study) ผู้วิจัยใช้รูปแบบการสำรวจทัศนคติของครู อาจารย์ที่มีต่อกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยมีระบบข้อมูลดังตาราง 1

ตาราง 1 ระบบข้อมูลของการวิจัย

คุณลักษณะที่ศึกษา	เครื่องมือ	ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์ที่ใช้	วิธีวิเคราะห์	ผู้วิเคราะผลการวิจัย
1. กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในล้าน	แบบสอบถาม	คะแนนจากมาตราส่วน	ครูอาจารย์ 262 คน ที่มีวุฒิทางการศึกษา อาวุ และ ประสบการณ์	เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) (X)	ค่าร้อยละ (Z) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าทดสอบที (t-test) ค่าทดสอบเอฟ (F-test) ค่าทดสอบเอช (H-test) แบบทางเดียว (One Way ANOVA) และ การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการรองเชฟเฟ (Scheffe s f Test)	-กรมสามัญศึกษา -กองการศึกษาพิเศษและ การศึกษา สงเคราะห์ -เขตการศึกษา ทั่วประเทศ -โรงเรียนศึกษา สงเคราะห์
1.1 การวางแผน (P)	ของผู้บริหาร	5 มาตรา	ในการปฏิบัติ	มาก	ค่าทดสอบที	-เขตการศึกษา
1.2 การปฏิบัติ (D)	โรงเรียน		งาน ต่างกัน	3.55-4.54	(t-test)	ทั่วประเทศ
1.3 การตรวจสอบผล (C)	ศึกษาสงเคราะห์ ในล้าน PDCA			ปานกลาง	ค่าทดสอบเอฟ	-โรงเรียนศึกษา
1.4 การดำเนินงาน หลังการตรวจสอบ				น้อย	ด้วยวิธีวิเคราะห์	-ผู้สนใจ
ผล (A)				1.55-2.54	แบบทางเดียว	ศึกษาค้นคว้า
				น้อยที่สุด	(One Way ANOVA) และ การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการรองเชฟเฟ (Scheffe s f Test)	
2. ปัญหาและข้อเสนอนะ	แบบสอบถาม	ความถี่	ครูอาจารย์ 262 คน	-	การวิเคราะห์	เหมือนข้อ 1
กระบวนการบริหารงานวิชาการรอง	ปลายเปิด ซึ่ง				เนื้อหาและ	
	ข้อค้นพ้อของ				การเรียงลำดับ	
	-การวางแผน				ตามความถี่	

ตาราง 1 (ต่อ)

คุณลักษณะที่ศึกษา	เครื่องมือ	ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์ที่ใช้	วิธีวิเคราะห์	ผู้รับผิดชอบการวิจัย
ผู้บริหารโรงเรียน	-การป้อนข้อมูล					
ศึกษาศงเคราะห์	-การตรวจสอบ	ผล				
	-การดำเนินงาน					
	หลังการตรวจสอบ					
		ผล				

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา ที่เปิดสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 22 โรงเรียน ทั่วประเทศ ซึ่งมีผู้บริหารโรงเรียน 22 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนละ 4 คน รวม 88 คน ครู อาจารย์ จำนวน 824 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 934 คน ดังรายละเอียดปรากฏตามตารางในภาคผนวก

2. กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ครู อาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 22 โรงเรียน จำนวน 824 คน สุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มของเครจซี่และมอร์แกน (Isaac and Michael, 1982 : 192-193 อ้างอิงมาจาก Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ดังนั้นการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจึงได้จาก ครู อาจารย์ 262 คน

2. เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ใช้วิธีการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) ตามจำนวนครูแต่ละโรงเรียนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 2

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นรายโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร และครู	ผู้บริหาร	ผู้ช่วยฯ	ครู อาจารย์	กลุ่ม ตัวอย่าง	หมายเหตุ
1	พิบูลย์ประชาสรรค์	150	1	4	145	46	
2	จิตต์อารี	38	1	4	33	11	
3	พนมทวน	51	1	4	46	15	
4	แม่จัน	36	1	4	31	10	
5	บางกรวย	34	1	4	29	9	
6	มะขาม	43	1	4	38	12	
7	ธวัชบุรี	42	1	4	37	12	
8	ชัยนาท	39	1	4	34	11	
9	ตาก	50	1	4	45	14	
10	สุราษฎร์ธานี	37	1	4	32	10	
11	นางรอง	38	1	4	33	10	
12	สกลนคร	42	1	4	37	12	
13	นราธิวาส	33	1	4	28	9	
14	เขาพนม	34	1	4	29	9	
15	เพชรบูรณ์	41	1	4	36	11	
16	น่าน	35	1	4	30	10	
17	พัทลุง	37	1	4	32	10	
18	แม่ฮ่องสอน	36	1	4	31	10	
19	เพชรบุรี	33	1	4	28	9	
20	เชียงใหม่	47	1	4	42	13	
21	ราชประชานุเคราะห์ 19	19	1	4	14	4	
22	ราชประชานุเคราะห์ 20	19	1	4	14	4	
	รวม	934	22	88	824	262	

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากแนวคิดที่ได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งได้สอบถามนักวิจัย ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายงานวิชาการ นักวัดผล ฝ่ายหลักสูตรและการสอน แล้วนำมาประยุกต์สร้างเป็นเครื่องมือ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะแบบเลือกตอบ คือถามเกี่ยวกับวุฒิทางการศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) จำนวน 92 ข้อ สำหรับกระบวนการบริหารงานวิชาการอาศัยวงจรเดมिंग ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

2.1 การวางแผน จำนวน 22 ข้อ

2.2 การปฏิบัติ จำนวน 21 ข้อ

2.3 การตรวจสอบผล จำนวน 20 ข้อ

2.4 การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล จำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Form) เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

วิธีสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร โดยใช่วงจรเดมिंग (Deming Cycle) และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหาร

4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน หลังการตรวจสอบผล

2. สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยยึดวงจรเดมिंग และขอบข่าย งานวิชาการ 6 ประการ ของ กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 57-58) รวม ทั้งหมด 92 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้จากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เพื่อวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้อง ตามทฤษฎีและการนิยาม และพิจารณาว่าครอบคลุม เหมาะสม ถูกต้อง สมบูรณ์ พร้อมมีข้อเสนอแนะให้เพื่อนำมาปรับปรุงและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง โครสร้างแล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง

4. นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน เพื่อทดสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ดังนี้

4.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดย รวบรวมคะแนนทั้งหมดของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคน คะแนนจากสูงไปต่ำ ตัดเอา 25% สูง และ 25% ต่ำของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นตัวแทนใน การหาค่าอำนาจจำแนก หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความแปรปรวน (Variances) แต่ละข้อของทั้งสองกลุ่ม จากนั้นนำมาหาค่าความแตกต่าง ระหว่างสองกลุ่ม โดยใช้ t-test แล้วเลือกเอาเฉพาะข้อคำถามที่มีอำนาจ จำแนกสูง โดยใช้สูตร นอร์สลิส (Norusis, 1990 : 121) ดังนี้

$$t = \frac{X_H - X_L}{\sqrt{\frac{S_H}{n_H} + \frac{S_L}{n_L}}}$$

เมื่อ X_H แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง
 X_L แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ

S_H	แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
S_L	แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
n_H	แทนขนาดของประชากรในกลุ่มสูง
n_L	แทนขนาดของประชากรในกลุ่มต่ำ

4.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของครอนบัค (Cronbach, 1970 : 160-181) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_{x_i}}{S_{x_t}} \right]$$

เมื่อ	α_k	แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	k	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
	S_{x_i}	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_{x_t}	แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

จากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ กระทำโดยนำไปทดสอบกับครูอาจารย์ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .98 สำหรับความเชื่อมั่นรายด้าน ผลปรากฏว่า ด้านการวางแผน = .93 ด้านการปฏิบัติ = .94 ด้านการตรวจสอบผล = .94 และด้านการดำเนินงาน หลังการตรวจสอบผล = .98

สำหรับความเที่ยงตรงของเครื่องมือนั้น เนื่องจากสร้างตามทฤษฎีของการบริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทุกประการ ดังนั้น จึงเป็นเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงตามเชิงโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งหนังสือรับรองและแบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียน ศึกษาส่งเคราะห์ตามกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูอาจารย์ แต่ละโรงเรียนเป็นผู้ตอบ และกำหนดวันส่งคืนกลับ

4. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ตรวจความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม โดยเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำไป จัดกระทำ และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ดีที่สุด	กำหนดให้คะแนน	5	คะแนน
ดี	กำหนดให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่ดี	กำหนดให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่ดียิ่ง	กำหนดให้คะแนน	1	คะแนน

วิธีแปลผลการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 ใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วงมีความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.55 - 5.00 หมายความว่า ดีที่สุดหรือ

เหมาะสมที่สุด

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.55 - 4.54 หมายความว่า ดีหรือเหมาะสม

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.55 - 3.54 หมายความว่า ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.55 - 2.54 หมายความว่า ไม่ดีหรือ

ไม่เหมาะสม

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 - 1.54 หมายความว่า ไม่ดีอย่างยิ่งหรือ

ไม่เหมาะสม

อย่างยิ่ง

(ดัดแปลงมาจาก วัน เดชพิชัย 2532 : 11)

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้จัดกระทำกับข้อมูล โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าต่อไปนี้

1. หาค่าร้อยละของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตัวแปรอิสระจากแบบสอบถามตอนที่ 1 คือ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. หาค่าทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ซึ่งเป็น การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นข้อหนึ่งของการใช้ ANOVA ก่อนที่จะนำไปทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของระดับการปฏิบัติงานวิชาการ ตามกระบวนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยหาเป็นรายข้อโดยภาพรวม

4. หาค่าความแปรปรวน (S^2) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

5. หาค่าทดสอบที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน ตามวงจรเดิม ในงานวิชาการ 6 งาน ของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่มีวุฒิทางการศึกษา อายุ และประสบการณ์ต่างกัน

6. หาค่าทดสอบเอฟ (F-test) จากวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง

ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้านตามวงจรเดมिंग ในงานวิชาการ 6 งาน ของผู้บริหารตามทัศนคติของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษา-สงเคราะห์ โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษา อายุ และประสบการณ์ต่างกัน ถ้าพบความแตกต่างกันระหว่างค่าเฉลี่ย จะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยการทดสอบเอฟ (F-test) ตามวิธีการของเซฟเฟ

การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นการวิเคราะห์ไปตามสมมติฐานของการวิจัย และลักษณะของข้อมูล ดังปรากฏรายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูล

สมมติฐานของการวิจัย	ลักษณะข้อมูล	วิเคราะห์ข้อมูล
1. ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และ การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการ 6 งาน คือ งานการวางแผน ปฏิบัติงานด้านวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียน	คะแนนจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2	หาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) หาค่าความแปรปรวน (S^2) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ทั้งรายข้อ และภาพรวมแต่ละด้าน แล้วแปลผลตามเกณฑ์สัมบูรณ์

ตาราง 3 ต่อ

สมมติฐานของการวิจัย	ลักษณะข้อมูล	วิเคราะห์ข้อมูล
การสอน และ งาน การวัดและประเมินผล อยู่ในระดับต่ำ		
2. ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทาง การศึกษาต่างกัน มี ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการ การบริหาร 4 ด้าน การวางแผน การ ปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน หลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการ 6 งาน ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษา- สงเคราะห์ต่างกัน	คะแนนจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2	หาค่าทดสอบที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของระดับการปฏิบัติงาน หาค่าทดสอบเอฟ (F-test) จากวิธี การวิเคราะห์ ความแปรปรวน แบบทางเดียว (One . Way ANOVA) และถ้าพบ ความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยรายคู่ จะทำ การทดสอบด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe' s f Test)
3. ครูอาจารย์ที่มีอายุ ต่างกัน มีทัศนคติต่อ การปฏิบัติงานตาม กระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การ	คะแนนจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2	เหมือนข้อ 2

ตาราง 3 ต่อ

สมมติฐานของการวิจัย	ลักษณะข้อมูล	วิเคราะห์ข้อมูล
วางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และ การดำเนินงานหลัง การตรวจสอบผล ใน งานวิชาการ 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาสังเคราะห์ แยกต่างกัน		
4. ครูอาจารย์ที่มี ประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานต่างกัน มี ทิศนะต่อการปฏิบัติ งานตามกระบวนการ บริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน หลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการ 6 งาน ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษา-สังเคราะห์แยกต่างกัน	คะแนนจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2	เหมือนข้อ 2

ตาราง 3 ต่อ

สมมติฐานของการวิจัย	ลักษณะข้อมูล	วิเคราะห์ข้อมูล
5. ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการ การบริหารงาน วิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษา- สงเคราะห์	คะแนนจากแบบสอบถาม ปลายเปิดตอนท้ายของ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล การ ดำเนินงานหลังการ ตรวจสอบผล	การวิเคราะห์เนื้อหาและ การเรียงลำดับตาม ความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สัญลักษณ์ % โดยใช้สูตร
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น}}{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามนั้นทั้งหมด}} \times 100$$

2. วิเคราะห์ความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ซึ่งเป็น
การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นข้อหนึ่งของการใช้ ANOVA ก่อนที่จะนำไปทดสอบ
สมมติฐานที่ตั้งไว้ ในที่นี้ใช้วิธีการทดสอบของฮาร์ทลีย์ (Hartley)

สูตร (Winer, 1971 : 206)

$$F_{\max} = \frac{S^2_{\text{largest}}}{S^2_{\text{smallest}}}$$

เมื่อ $S^2_{largest}$ แทน ความแปรปรวนที่มีค่าสูงสุด
 $S^2_{smallest}$ แทน ความแปรปรวนที่มีค่าต่ำสุด

3. หาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร นอร์สลิส (Norusis, 1990 : B - 86) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนข้อมูล

4. หาค่าความแปรปรวน (Variance) โดยใช้สูตร นอร์สลิส (Norusis, 1990 : B - 86) ดังนี้

$$S^2 = \frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวน
 ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\Sigma X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทนจำนวนประชากร

5. หาค่าทดสอบที (t-test) ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานของกลุ่มประชากรต่าง ๆ โดยใช้สูตร นอร์สลิส (Norusis, 1990 : B - 5) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

- เมื่อ \bar{X}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มที่ 1
 \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มที่ 2
 S_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มที่ 1
 S_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มที่ 2
 N_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 N_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

6. หาค่าทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวน
 ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) โดยใช้สูตร นอร์ซิส
 (Noru^vsis, 1990 : B-27) ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

- เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่จะใช้ในการพิจารณา
 MS_b แทนค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทนค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

7. การทดสอบเปรียบเทียบพหุคูณ เมื่อพบว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)
 ใช้สูตรดังนี้ (Kirk, 1982 : 121)

$$S = \sqrt{(k-1)F_{\alpha;v_1, v_2} MS_{error} \sum_{j=1}^k \frac{c_j^2}{n_j}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าวิกฤตแบบเซฟเฟ
	k	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	$F_{\alpha;v_1, v_2}$	แทน	ค่าเอฟที่ได้จากตารางการแจกแจงเอฟ
	v_1	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระสำหรับการแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	v_2	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระสำหรับการแปรปรวนภายในกลุ่ม
	MS_{error}	แทน	ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน
	n_j	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม
	c_j	แทน	สัมประสิทธิ์ของการเปรียบเทียบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำเสนอ
ผลการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตาม วุฒิต่างการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของ
การวิจัย ได้แก่

2.1 เป็นการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร
4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลัง
การตรวจสอบผล งานวิชาการ 6 งาน คือ งานการวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน
งานการปรับปรุงการเรียนการสอน และงานการวัดและประเมินผล ของผู้บริหาร
ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ว่าอยู่ในระดับใด

2.2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน
ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่มีวุฒิ
ทางการศึกษาต่างกันตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน
การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล
งานวิชาการ 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ว่าแตกต่างกัน
หรือไม่

2.3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของ
ผู้บริหาร ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่มีอายุต่างกัน
ต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ
การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล งานวิชาการ 6 งาน
ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ว่าแตกต่างกันหรือไม่

2.4 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการ 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ว่าแตกต่างกันหรือไม่

ตอนที่ 3 เป็นการประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่มีต่อกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการ 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล แบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ และสภาพภาพของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตาราง 4

ตาราง 4 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ

ตัวแปร	ครูอาจารย์	
	จำนวน (คน)	คิดเป็น ร้อยละ
1. วุฒิทางการศึกษา		
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	10	38.17
ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	252	61.83
รวม	262	100.00
2. อายุ		
น้อยกว่า 35 ปี	161	61.45
35 - 45 ปี	87	33.21
มากกว่า 45 ปีขึ้นไป	14	5.34
รวม	262	100.00
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
10 ปีและต่ำกว่า	145	55.34
10 ปีขึ้นไป	117	44.66
รวม	262	100.00

จากตาราง 4 แสดงถึงสถานภาพในด้านต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง
คิดเป็นร้อยละได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนรวมมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 61.83 และระดับ อนุปริญญาหรือเทียบเท่าจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 38.17

2. ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนรวมมีอายุน้อยกว่า 35 ปี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 61.45 อายุระหว่าง 35 - 45 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 33.12 และมากกว่า 45 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.34

3. ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนรวมมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปีและต่ำกว่า จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 55.34 ประสบการณ์ ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 44.66

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานของการวิจัยได้ดังนี้

2.1 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล งานวิชาการ 6 งาน คือ งานการวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งาน การจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานการปรับปรุง การเรียนการสอน และงานการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับต่ำ จาก การวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามทัศนะของครูอาจารย์ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของ กระบวนการบริหารงานวิชาการออกเป็น 4 ด้าน ตามลำดับ คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบผล และด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

2.1.1 ด้านการวางแผน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ การศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตาม ทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีรายละเอียดดังในตาราง 5

ตาราง 5 ทิศนะของครูอาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในด้านกรวางแผน

ข้อที่	ด้านการวางแผน	ครู อาจารย์		ระดับการปฏิบัติ
		\bar{X}	S	
1.	ประชุมกำหนดภาระหน้าที่งานด้าน วิชาการ	3.24	.89	ปานกลาง
2.	ประชุมวางแผนปฏิบัติงานวิชาการ	3.15	.89	ปานกลาง
3.	ประชุมแนวทางการศึกษาหลักสูตร ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	2.89	.95	ปานกลาง
4.	ประชุมเพื่อจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ด้านวิชาการ	2.95	1.01	ปานกลาง
5.	ประชุมวางแผนเตรียมการสอน	2.82	.90	ปานกลาง
6.	ประชุมเพื่อจัดทำแผนการเรียน	2.83	.92	ปานกลาง
7.	ประชุมเพื่อจัดทำตารางสอนของ โรงเรียน	2.76	.99	ปานกลาง
8.	ประชุมหาแนวทางการจัดชั้นเรียน	2.86	.93	ปานกลาง
9.	ประชุมเพื่อพิจารณาเอกสาร ประกอบหลักสูตร	2.66	.88	ปานกลาง
10.	วางแผนการจัดครูเข้าสอน	2.84	1.00	ปานกลาง
11.	วางแผนการสอนซ่อมเสริม	2.74	.94	ปานกลาง
12.	ประชุมวางแผนเพื่อจัดห้องสมุด และการให้บริการ	2.83	.94	ปานกลาง
13.	ประชุมวางแผนจัดตั้งศูนย์สื่อการ เรียนการสอน	2.53	.94	ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการวางแผน	ครู อาจารย์		ระดับการปฏิบัติ
		\bar{X}	S	
14.	จัดทำโครงการประชุมปฏิบัติการ การผลิต การใช้ การเก็บรักษา และซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน	2.49	.87	ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม
15.	กำหนดนโยบายการจัดการนิเทศ ภายในโรงเรียน	2.77	.94	ปานกลาง
16.	ประชุมวางแผนแก้ปัญหาความ ประพฤตินและระเบียบวินัยของ นักเรียนในห้องเรียน	2.93	.99	ปานกลาง
17.	ประชุมวางแผนพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น ทักษะกระบวนการ	2.89	.96	ปานกลาง
18.	ประชุมวางแผนพัฒนาบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมในและนอก ห้องเรียน	3.08	.99	ปานกลาง
19.	ประชุมวางแผนพัฒนาการเรียน ของนักเรียน	2.86	.92	ปานกลาง
20.	การปรับปรุงการเรียนการสอน ร่วมกับครู อาจารย์	2.81	.89	ปานกลาง
21.	กำหนด "ข้อตกลง" / "แนวทาง" การวัดและประเมินผลการเรียน การสอน	2.85	.87	ปานกลาง
22.	ประชุมวางแผนการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอน	2.84	.91	ปานกลาง
	รวม	2.85	.73	ปานกลาง

จากตาราง 5 การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้านการวางแผน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และในระดับนี้ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การประชุมกำหนดภาระหน้าที่งานด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, $S = .89$) และการวางแผนการสอนซ่อมเสริม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$, $S = .94$)

นอกจากนั้นยังพบว่า มีการประชุมวางแผนจัดตั้งศูนย์สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับไม่ดีหรือไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 2.53$, $S = .94$) และมีการจัดทำโครงการประชุมปฏิบัติการการผลิตการใช้ การเก็บรักษาและซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับไม่ดีหรือไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 2.49$, $S = .87$)

2.1.2 ด้านการปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีรายละเอียดดังในตาราง 6

ตาราง 6 ทัศนะของครูอาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในด้านการปฏิบัติ

ข้อที่	ด้านการปฏิบัติ	ครู อาจารย์		ระดับการปฏิบัติ
		\bar{X}	S	
23.	มอบหมายงานและอธิบายหรือบอกแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการให้แก่ครูอาจารย์รับผิดชอบ	3.15	.91	ปานกลาง
24.	กระตุ้นให้ครู อาจารย์ได้ศึกษาหลักสูตรทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	3.10	.91	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการวางแผน	ครู อาจารย์		ระดับการปฏิบัติ
		\bar{X}	S	
25.	กระตุ้นให้ครู อาจารย์ปฏิบัติงาน วิชาการตามปฏิทินปฏิบัติงาน ด้านวิชาการ	3.25	.89	ปานกลาง
26.	ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ทำ แผนการสอน	3.52	.93	ปานกลาง
27.	จัดให้มีการประชุมนักเรียนเพื่อ ชี้แจงการเลือกแผนการเรียน	2.77	.97	ปานกลาง
28.	ส่งเสริมให้ครูสอนตามตารางสอน	3.52	.90	ปานกลาง
29.	มอบหมายให้ครู อาจารย์จัด นักเรียนเข้าชั้นเรียนตามความ เหมาะสม	3.28	.93	ปานกลาง
30.	จัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร แก่ครู อาจารย์เพื่อใช้ในการจัด การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	2.88	.89	ปานกลาง
31.	จัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิ ความถนัดและความเหมาะสม	2.99	1.03	ปานกลาง
32.	กระตุ้นให้ครู อาจารย์สอน ซ่อมเสริมตามตารางสอนที่ได้ กำหนดไว้อย่างจริงจัง	2.97	.91	ปานกลาง
33.	ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ และ นักเรียนใช้ห้องสมุด	3.28	.99	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการวางแผน	ครู อาจารย์		ระดับการปฏิบัติ
		\bar{X}	S	
34.	สนับสนุนและจัดหางบประมาณ สื่อ และอุปกรณ์ เพื่อจัดตั้งศูนย์สื่อ การเรียนการสอน	2.80	.98	ปานกลาง
35.	จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการผลิต ใช้ เก็บรักษาและซ่อมแซมสื่อ การเรียนการสอนแก่ครู อาจารย์	2.54	.86	ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม
36.	ส่งเสริมให้ครู อาจารย์จัด การนิเทศภายในโรงเรียนตาม นโยบายของโรงเรียน	2.79	.90	ปานกลาง
37.	ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ควบคุม ความประพฤติและระเบียบวินัย ของนักเรียนในห้องเรียน	3.42	.91	ปานกลาง
38.	ส่งเสริมให้ครู อาจารย์จัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น ทักษะกระบวนการ	3.18	.93	ปานกลาง
39.	ส่งเสริมให้ครูอาจารย์สร้าง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทั้งใน และนอกห้องเรียนเพื่อจูงใจให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้	3.35	.95	ปานกลาง
40.	กระตุ้นให้ครู อาจารย์ทำบันทึกผล การเรียนของนักเรียน	3.16	.91	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการวางแผน	ครู อาจารย์		ระดับการปฏิบัติ
		\bar{X}	S	
41.	จัดให้มีการประชุม อบรม หรือ สัมมนาครู อาจารย์ เพื่อพัฒนา การเรียนการสอน	3.23	.91	ปานกลาง
42.	จัดประชุมชี้แจงครู อาจารย์ เกี่ยวกับนโยบายและแผนการวัด และประเมินผลการเรียนการสอน	3.03	.87	ปานกลาง
43.	จัดให้มีการอบรมครู อาจารย์ เกี่ยวกับการสร้างข้อสอบและให้ ความรู้เรื่องระเบียบการวัด และประเมินผลการเรียนการสอน	2.75	.92	ปานกลาง
	รวม	3.09	.68	ปานกลาง

จากตาราง 6 การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยส่วนรวม
อยู่ในระดับปานกลาง และในระดับนี้ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการส่งเสริม
ให้ครูอาจารย์ทำแผนการสอนและส่งเสริมให้ครูอาจารย์สอนตามตารางสอน
อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดีหรือเหมาะสม ($\bar{X} = 3.52$, $S = .93$ และ
 $\bar{X} = 3.52$, $S = .90$ ตามลำดับ).

นอกจากนี้ยังพบว่า มีการจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการผลิต การใช้
เก็บรักษาและซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอนแก่ครูอาจารย์ อยู่ในระดับไม่ดีหรือ
ไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 2.54$, $S = .86$)

2.1.3 ด้านการตรวจสอบผล ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษา
การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของ
ครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีรายละเอียดดังในตาราง 7

ตาราง 7 ทัศนะของครูอาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในด้านการตรวจสอบผล

ข้อที่	ด้านการตรวจสอบผล	ครู อาจารย์		ระดับการปฏิบัติ
		\bar{X}	S	
44.	ติดตามการปฏิบัติงานวิชาการตาม แนวปฏิบัติที่มอบหมายให้ครู อาจารย์	3.11	.86	ปานกลาง
45.	ติดตามการศึกษาหลักสูตรของ ครู อาจารย์	2.85	.86	ปานกลาง
46.	ประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการ ตามปฏิทินปฏิบัติงานร่วมกับครู อาจารย์	3.03	.86	ปานกลาง
47.	ตรวจสอบแผนการสอนของ ครู อาจารย์	3.18	.93	ปานกลาง
48.	ติดตามการเลือกแผนการเรียน ของนักเรียน	2.88	.88	ปานกลาง
49.	ดูแลกำกับการสอนตามตารางสอน ของครู อาจารย์	3.12	.91	ปานกลาง
50.	ติดตามการจัดนักเรียนเข้า ชั้นเรียนของครู อาจารย์	3.10	.83	ปานกลาง
51.	ติดตาม ดูแล การใช้เอกสาร ประกอบหลักสูตรของครู อาจารย์	2.81	.84	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการตรวจสอบผล	ครู อาจารย์		ระดับการปฏิบัติ
		\bar{X}	S	
52.	ติดตาม ดูแล การเข้าสอนของ ครู อาจารย์	3.22	.93	ปานกลาง
53.	ควบคุม ติดตามการสอนซ่อมเสริม ของครู อาจารย์	2.85	.88	ปานกลาง
54.	สังเกตการรวบรวมสถิติการใช้ ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าของ ครู อาจารย์และนักเรียน	2.97	.99	ปานกลาง
55.	ตรวจสอบการใช้สื่อการเรียน การสอน ในศูนย์สื่อการเรียน การสอนของครู อาจารย์	2.59	.92	ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม
56.	ประเมินผลการผลิต การใช้ การเก็บรักษา และการซ่อมแซม สื่อการเรียนการสอนของครู อาจารย์	2.57	.88	ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม
57.	ติดตามผลการนิเทศภายในโรงเรียน	2.81	.91	ปานกลาง
58.	ควบคุมดูแลความประพฤติและ ระเบียบวินัยของนักเรียนแต่ละ ห้องเรียน	3.23	.94	ปานกลาง
59.	ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ ของครู อาจารย์	2.95	.87	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการตรวจสอบผล	ครู อาจารย์		ระดับการปฏิบัติ
		\bar{X}	S	
60.	ประเมินผลการจัดบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	3.04	.87	ปานกลาง
61.	ตรวจสอบรายงานผลการเรียนการสอน	3.15	.91	ปานกลาง
62.	ติดตามผลการปฏิบัติงานหลังจากได้ประชุม อบรมหรือสัมมนาของครู อาจารย์	3.07	.92	ปานกลาง
63.	ติดตาม ดูแลการปฏิบัติงานตามนโยบาย และแผนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของครู อาจารย์	3.08	.84	ปานกลาง
	เฉลี่ย	2.98	.70	ปานกลาง

จากตาราง 7 การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้านการตรวจสอบผล โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, $S = .70$)

นอกจากนี้ยังพบว่า มีการตรวจสอบการใช้สื่อการเรียนการสอนในศูนย์สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์ อยู่ในระดับไม่ดีหรือไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 2.59$, $S = .92$) และมีการประเมินผลการผลิต-การใช้ การเก็บรักษา และการซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์ อยู่ในระดับไม่ดีหรือไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 2.57$, $S = .88$)

2.1.4 ด้านการดำเนินการหลังการตรวจสอบผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีรายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 ทัศนะของครูอาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล

ข้อที่	ด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S	
64. ให้ขวัญและกำลังใจแก่ครู อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานวิชาการได้ผลสำเร็จ	2.75	1.01	ปานกลาง
65. ปรับปรุงภาระหน้าที่และแนวปฏิบัติ งานวิชาการเพื่อนำไปใช้ในปีต่อไป	2.91	.88	ปานกลาง
66. นำแนวปฏิบัติงานตามปฏิทินที่ได้รับ ผลดีไปใช้ในปีการศึกษาต่อไป	3.07	.88	ปานกลาง
67. ปรับปรุงแก้ไขแนวปฏิบัติที่ไม่ สอดคล้องกับปฏิทินเพื่อนำไปใช้ใน ปีการศึกษาต่อไป	2.95	.82	ปานกลาง
68. นำแผนการสอนที่ดีและถูกต้องออก เผยแพร่และนำไปใช้ในปีต่อไป	2.71	.95	ปานกลาง
69. ให้ครู อาจารย์ปรับปรุง แผนการสอนที่ไม่สมบูรณ์	2.82	.92	ปานกลาง
70. นำแผนการเรียนที่นักเรียนสนใจ มากไปใช้ในปีต่อไป	2.84	.88	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล <u>ครู อาจารย์</u> ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S	
71. ปรับปรุงแผนการเรียนให้ตรงตาม ความสนใจและความถนัดของนักเรียน	2.87	.90	ปานกลาง
72. นำวิธีการจัดตารางสอนที่ดีไปใช้ ในปีต่อไป	2.92	.89	ปานกลาง
73. ปรับปรุงการจัดตารางสอนให้ สอดคล้องกับลักษณะวิชาและเวลา	3.03	.86	ปานกลาง
74. นำวิธีการจัดชั้นเรียนไปใช้ในปีต่อไป	2.95	.82	ปานกลาง
75. ปรับปรุงวิธีการจัดชั้นเรียนให้ เหมาะสมกับความแตกต่าง ระหว่างนักเรียน	2.95	.86	ปานกลาง
76. เก็บรักษาเอกสารประกอบหลักสูตร และคู่มือครู ให้เป็นระบบ เพื่อ สะดวกใช้ในปีต่อไป และจัดทำมา เพิ่มเติมให้เพียงพออยู่เสมอ	2.98	.86	ปานกลาง
77. ยกย่องชมเชยครู อาจารย์ที่ สอนซ่อมเสริมสม่ำเสมอและนำ นำแผนการสอนซ่อมเสริมไปใช้ ในปีต่อไป	2.66	.98	ปานกลาง
78. ปรับปรุงแผนการสอนซ่อมเสริม ให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน	2.77	.92	ปานกลาง
79. ยกย่องชมเชยครู อาจารย์และ นักเรียนที่ใช้ห้องสมุด	2.62	1.04	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล <u>ครู อาจารย์</u> ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S	
80. ปรับปรุงการจัดห้องสมุดและการให้บริการได้ดี	3.19	.99	ปานกลาง
81. จัดศูนย์สื่อการเรียนการสอนให้เป็นระบบและจัดหาสื่อการเรียนการสอนมาเพิ่มเติม	2.72	.89	ปานกลาง
82. นำสื่อที่ดีออกเผยแพร่ และยกย่อง ชมเชยครู อาจารย์ที่ผลิต ใช้ เก็บรักษา และซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน	2.53	.87	ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม
83. นำรูปแบบการนิเทศภายในที่ดีไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในปีต่อไป	2.68	.87	ปานกลาง
84. ให้รางวัลนักเรียนที่มีความประพฤติ และระเบียบวินัยในห้องเรียนดีเด่น	3.09	.95	ปานกลาง
85. ปรับปรุงวิธีการควบคุมความประพฤติ และระเบียบวินัยของนักเรียนในห้องเรียน	2.99	.91	ปานกลาง
86. ยกย่อง ชมเชยครู อาจารย์ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการได้ผลดี	2.66	.93	ปานกลาง
87. ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ	2.86	.90	ปานกลาง
88. ให้รางวัลห้องเรียนที่จัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้	2.73	.97	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล <u>ครู อาจารย์</u> ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S	
89. ยกย่องชมเชยนักเรียนที่เรียนดีและ สนับสนุนให้มีโอกาสก้าวหน้าต่อไป	3.42	.93	ปานกลาง
90. นำแผนการจัดสอนซ่อมเสริมมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของ นักเรียนในปีต่อไป	2.85	.85	ปานกลาง
91. ยกย่องชมเชยครูที่สอนดีเด่น และ สนับสนุนเข้าประกวดครูดีเด่น เมื่อมีโอกาส	2.86	1.01	ปานกลาง
92. นำนโยบายและแผนการวัดและ ประเมินผลไปใช้ในป้ต่อไป	2.93	.71	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.87	.71	ปานกลาง

จากตาราง 8 การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้าน
การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผลโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 2.87$, $S = .71$)

นอกจากนี้ยังพบว่า มีการนำสื่อที่ได้ออกเผยแพร่และยกย่องชมเชย
ครูอาจารย์ที่ผลิต ใช้ เก็บรักษาและซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับ
ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 2.53$, $S = .87$)

2.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษา-
สงเคราะห์ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบผล และด้าน
การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผลโดยส่วนรวม มีรายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 ทัศนะของครูอาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร
งานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์โดยส่วนรวม

กระบวนการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S	ระดับการปฏิบัติ
การวางแผน	2.85	.73	ปานกลาง
การปฏิบัติ	3.09	.68	ปานกลาง
การตรวจสอบผล	2.98	.70	ปานกลาง
การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล	2.87	.71	ปานกลาง
รวม	2.94	.66	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร
งานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในด้านการวางแผน
($\bar{X} = 2.85$, $S = .73$) ด้านการปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.09$, $S = .68$) ด้าน
การตรวจสอบผล ($\bar{X} = 2.98$, $S = .70$) และด้านการดำเนินงาน
หลังการตรวจสอบผล ($\bar{X} = 2.87$, $S = .71$) โดยส่วนรวม อยู่ในระดับ
ปานกลาง ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ทัศนะของครูอาจารย์
ที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน
ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล
งานวิชาการ 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับต่ำ

2.2 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวว่า ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษา
ต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน

การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แตกต่างกัน จาก การวิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบทักษะของครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษา ต่างกันมีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ผลปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบทักษะของครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

กระบวนการบริหารงานวิชาการ	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า		ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี		t
	N = 10		N = 252		
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
การวางแผน	2.84	.98	2.85	.72	.04
การปฏิบัติ	3.17	.80	3.09	.68	.35
การตรวจสอบผล	2.94	.92	2.98	.69	.18
การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล	2.91	.95	2.87	.71	.15
รวมทั้งหมด	2.96	.88	2.94	.66	.08

จากตาราง 10 พบว่า ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แตกต่างกัน

2.3 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 3 กล่าวว่า ครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกันต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบผล และด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีรายละเอียดดังในตาราง 11

ตาราง 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนคติของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการวางแผน				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.64	.82	1.55
ภายในกลุ่ม	259	137.52	.53	
รวมทั้งหมด	261	139.16		
2. ด้านการปฏิบัติ				
ระหว่างกลุ่ม	2	.52	.26	.57
ภายในกลุ่ม	259	119.73	.46	
รวมทั้งหมด	261	120.2573		
3. ด้านการตรวจสอบผล				
ระหว่างกลุ่ม	2	.87	.44	.90
ภายในกลุ่ม	259	126.05	.49	
รวมทั้งหมด	261	126.92		
4. ด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล				
ระหว่างกลุ่ม	2	.73	.36	.83
ภายในกลุ่ม	259	114.11	.44	
รวมทั้งหมด	261	114.84		

จากตาราง 11 พบว่า ครูอาจารย์ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบผล และด้านการดำเนินงาน หลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ครูอาจารย์ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แตกต่างกัน

2.4 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4

สมมติฐานข้อที่ 4 กล่าวว่า ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แตกต่างกัน การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน หลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีรายละเอียดดังในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบทัศนคติของครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

กระบวนการบริหารงานวิชาการ	ปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการตั้งแต่ 10 ปี และต่ำกว่า		ปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการ 10 ปีขึ้นไป		t
	N = 145		N = 117		
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
การวางแผน	2.79	.69	2.91	.77	1.31
การปฏิบัติ	3.09	.67	3.10	.69	.18
การตรวจสอบผล	2.98	.69	2.98	.71	.05
การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล	2.85	.69	2.91	.75	.70
รวมทั้งหมด	2.92	.64	2.97	.70	.63

จากตาราง 12 พบว่า ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารทั้ง 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 การประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาตามทัศนคติของครูอาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน

คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน
หลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นแบบสอบถามปลายเปิด
เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร
งานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการ
นำข้อมูลในแต่ละด้านมาจัดลำดับความถี่ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
โดยการให้ตารางแต่ละด้าน

3.1 ปัญหาในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ
การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลัง
การตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษา-
สงเคราะห์ ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ดังรายละเอียดในตาราง 13

ตาราง 13 ปัญหาในด้านการวางแผนการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ตามทัศนะ
ของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่
1	มีบุคลากรน้อยทำให้ครูมีภาระในการสอนมาก	12
2	ไม่สามารถจัดครูเข้าสอนได้ตรงตามสาขาที่เรียนมา เพราะ มีนักเรียน 2 ระดับ คือ ประถมศึกษาและมีธยมศึกษา	7
3	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการพัฒนางานวิชาการน้อยเกินไป ไม่ค่อยเน้น ยังขาดการติดตามสอดส่องดูแลการปฏิบัติหน้าที่และ ความรับผิดชอบของครูอาจารย์	6
4	ประสบปัญหาเรื่องการประชุม เพราะมีการอบรมบ่อย ครูไม่พร้อม ผู้บริหารต้องไปประชุม จึงมีปัญหาในการนัดประชุมเพื่อร่วมกัน จัดกิจกรรมในโรงเรียน	5
5	งบประมาณไม่เพียงพอ	4
6	ขาดการประสานงานระหว่างครูและผู้บริหาร	2
7	ไม่สามารถจัดวิชาเลือกหลากหลายได้ เพราะนักเรียนมีน้อย	1
8	บางวิชาไม่สามารถมอบหมายงานเกี่ยวกับวิชาการที่ต้องใช้ทุน เพราะเป็นนักเรียนอยู่ประจำ	1
9	ผู้บริหารจะวางแผนเฉพาะกับครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดเพียง 2-3 คน คณะครูอาจารย์ส่วนมากไม่ได้รับทราบ จะทราบเมื่อเป็น คำสั่งให้ปฏิบัติ	1
10	การวางแผนการบริหารงานวิชาการยุ่งยาก เพราะโรงเรียน ต้องจัดการเรียนการสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมีธยมศึกษา	1
11	ผู้บริหารได้มอบหมายงานให้ผู้ช่วยและหัวหน้าหมวดรับผิดชอบ แต่บางงานก็ทำได้ไม่เต็มที่	1
12	ห้องเรียนไม่เพียงพอ	1
13	ไม่มีการแบ่งระดับสอน	1

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่
14	ผู้นำทางด้านวิชาการที่มีความชำนาญไม่มี แม้จะมีก็ไม่แสดงผลงานให้ปรากฏ	1
15	ขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา	1
16	มีความเคยชินในความสะดวกสบายกับวิถีทางเดิม	1
17	โรงเรียนจะเน้นการจัดบรรยากาศและงานด้านวิชาที่พมากกว่า	1
18	การบริหารงานวิชาการมักเป็นการให้แนวนโยบายของโรงเรียน กรม และกอง เพื่อให้ยึดเป็นแนวปฏิบัติต่อไป และการวางแผน มักจะให้แนวนโยบายแก่ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูไม่ค่อยรู้เรื่องเลย	1
19	จัดผู้สอนไม่ตรงตามความรู้ความสามารถ	1
20	ขาดประสบการณ์ใหม่ ๆ	1
21	ขาดการสอบถามปัญหาจากครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา	1
22	มีการประชุมบริหารงานด้านวิชาการน้อย	1
23	ผู้บริหารขาดความรู้ความสามารถในการวางแผนการพัฒนา งานวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผู้บริหาร	1
24	งานบางอย่างไม่เป็นไปตามแผน	1
25	การสอนระดับประถมศึกษา ครูประจำชั้นรับผิดชอบคนเดียว	1
26	โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการเรียนมีน้อย	1
27	ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี	1
28	โรงเรียนได้รับหนังสือเรียนล่าช้า ทำให้การเรียนการสอน ไม่ดีเท่าที่ควร	1

จากตาราง 13 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการวางแผนงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ โรงเรียนมีบุคลากรน้อย ต้องรับภาระสอนมาก ปัญหารองลงมา คือ ผู้บริหารไม่สามารถจัดครูเข้าสอนตามความถนัด

3.2 ข้อเสนอแนะที่ทำให้การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีประสิทธิภาพในการวางแผน ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ดังรายละเอียดในตาราง 14

ตาราง 14 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของผู้บริหารในการวางแผน ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรมีการประชุมหารือร่วมกันในการหาแนวทางปฏิบัติงานที่สามารถกระทำได้ตามกำลังและความสามารถของบุคลากร	8
2	ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและเน้นงานวิชาการ ซึ่งเป็นเสมือนหัวใจหลักของโรงเรียนให้มากกว่านี้ นำมาเป็นข้อมูลพิจารณาความดีความชอบของครูอาจารย์เป็นหลัก จะทำให้เกิดการแข่งขันและการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น บางครั้งจะเห็นว่าผู้ที่ได้รับการพิจารณาความดีความชอบนั้นไม่ได้ทุ่มเทเสียสละให้กับงานวิชาการมากนัก	7
3	ของบประมาณให้มากขึ้น เพื่อใช้ในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ	6
4	ควรจัดประชุมครูอาจารย์ในการวางแผนงานด้านวิชาการ ในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนระหว่างภาคและปลายภาคร่วมกับผู้บริหาร	5
5	ควรมีการประสานงานระหว่างผู้บริหารและครูให้มากกว่านี้ เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและหาแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น	4
6	จัดให้ครูสอนมากกว่า 1 วิชา ต่อหนึ่งคน และสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แต่ต้องตรงตามความสามารถ	1
7	ลดวิชาเลือกให้น้อยลง เพื่อให้สัมพันธ์กับครูและนักเรียน	1

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
8	ควรปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1
9	ควรแก้ไขที่ตัวผู้บริหารเองด้วย	1
10	ควรเพิ่มกำลังอัตราครูต่อนักเรียนให้สมดุลกัน	1
11	ควรลดชั่วโมงสอนให้พอเหมาะ	1
12	ควรจัดให้กลุ่มบุคลากรที่มีความถนัดในแต่ละระดับเข้าร่วมประชุมวางแผน	1
13	ส่งบุคลากรมาประจำ เพื่อแบ่งภาระหน้าที่ จะทำให้มีการวางแผนมากขึ้น	1
14	ทางกรมควรจัดบรรจุครูให้ครบกับตำแหน่งที่มี และควรบรรจุแต่งตั้งเร็วกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	1
15	ควรจัดให้มีอาคารเพิ่มเติมและเพิ่มบุคลากรด้วย	1
16	ควรแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญด้านวิชาการเป็นหัวหน้าหรือผู้นำ	1
17	ควรมีการสำรวจปัญหาในด้านการเรียนการสอนและเข้าประชุมเพื่อร่วมแก้ปัญหา	1
18	ควรจัดระบบการเก็บรักษาสื่ออุปกรณ์และหนังสือ	1
19	ผู้บริหารควรให้ความสนใจงานด้านวิชาการให้มากขึ้นในทุกลักษณะ	1
20	ควรให้ศึกษาหลักสูตรและคู่มือในการสอนนักเรียน	1
21	ควรให้ครูได้อบรมดูงานเกี่ยวกับเทคโนโลยี	1
22	ควรนำครูที่ทำการสอนวิชาพิเศษมาเป็นครูประจำชั้น	1
23	ควรประชุมปรึกษาหาหรือปัญหาการเรียนการสอน	1
24	ควรมีการประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผน	1
25	ควรปรับปรุงและศึกษาการบริหารงานวิชาการ โดยหาแหล่งที่ปฏิบัติแล้วประสบผลสำเร็จ	1

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
26	ควรทำงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด	1
27	ควรให้อาจารย์บางท่านที่มีวุฒิทางวิชาสามัญ เข้ามาร่วมทำการสอนในรายวิชาบังคับอย่างต่อเนื่อง จะทำให้เกิดความชำนาญเป็นการแก้ปัญหาการสอนในบางรายวิชาที่มีอาจารย์ประจำหมวดวิชานั้น ๆ น้อย	1
28	ควรมีการจัดครูสอนแทนในระดับประถมศึกษา	1
29	ควรมีการจัดครูสอนในแต่ละวิชา	1
30	ควรจัดให้ครูสอนสัปดาห์ละ 16-18 ชั่วโมง เพื่อจะได้มีเวลาจัดทำสื่อ	1
31	ควรสนับสนุนงบประมาณสำหรับทำสื่อ	1
32	ควรส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสนับสนุนให้นักเรียนได้รับประสบการณ์มากขึ้น	1
33	ควรวางแผนและจัดซื้อล่วงหน้า	1

จากตาราง 14 พบว่าข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านการวางแผนที่ทำให้การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พัฒนาไปสู่ระดับสูงขึ้นกว่าเดิม ได้แก่ ควรมีการประชุมหารือร่วมกันในการหาแนวทางปฏิบัติงานที่สามารถกระทำได้ตามกำลังและความสามารถของบุคลากร และแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการวางแผน รองลงมา คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและเน้นงานวิชาการให้มากกว่านี้

3.3 ปัญหาในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ดังรายละเอียดในตาราง 15

ตาราง 15 ปัญหาในด้านการปฏิบัติของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูอาจารย์
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่
1	ผู้บริหารมีงานรับผิดชอบมาก บางครั้งจึงทำให้งานหลายอย่าง ไม่มีประสิทธิภาพ	7
2	ผู้บริหารไม่ได้สังเกตติดตามผลและประเมินผลการปฏิบัติงาน	6
3	ผู้บริหารไม่สนับสนุนงบประมาณด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนจึงมีน้อย	4
4	ไม่ทำงานตามแผนที่กำหนดไว้	3
5	เวลามีน้อย	2
6	ขาดบุคลากร จึงต้องจัดให้ครูสอนทั้งระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา ซึ่งยุ่งยากในการจัดตารางสอน ในทางปฏิบัติ ครูอาจารย์ต้องศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับพร้อม ๆ กัน ทำให้ มีข้อจำกัดเรื่องเวลา	1
7	บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการสอนโดยเน้นทักษะ กระบวนการ	1
8	โรงเรียนเปิดใหม่ บุคลากรใหม่ มีความเข้าใจ ในด้านต่าง ๆ น้อย	1
9	เวลาในการปฏิบัติงานซ้ำซ้อน เนื่องจากบุคลากรมีหน้าที่พิเศษ นอกเหนือจากการเรียนการสอนด้วย	1
10	ครูที่ไปอบรมแล้วไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับความรู้	1
11	ครูสอนวิชาที่ตนเองไม่ถนัดและไม่ชอบ	1
12	ครูไม่ค่อยเข้าสอน	1
13	โรงเรียนมุ่งเน้นการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและ งานด้านวิชาชีพ	1

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่
14	งบประมาณในการผลิตสื่อมีน้อย	2
15	ขาดการทำงานที่ต่อเนื่อง	1
16	บุคลากรต้องรับหน้าที่ดูแลหอพักด้วย	1
17	ขาดการสรุปผลงาน	1
18	การร่วมมือทางด้านการวางแผนร่วมกันและการถ่ายทอดวิทยาการใหม่ ๆ ยังมีน้อย	1

จากตาราง 15 พบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ด้านการปฏิบัติที่มีปัญหามากคือ ผู้บริหารไม่ได้วิเคราะห์ติดตามผลและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอาจารย์ ปัญหารองลงมา คือ ไม่ทำงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ส่วนปัญหาอื่น ๆ มีความสำคัญลดหลั่นกันลงมา

3.4 ข้อเสนอแนะที่ทำให้การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน หลังการตรวจสอบ ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติ ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ดังรายละเอียดในตาราง 16

ตาราง 16 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของ
ผู้บริหาร ในด้านการปฏิบัติ ตามทัศนะของครูอาจารย์
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ต้องติดตาม กระตุ้น หรือวิธีใดวิธีหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ครูเกิด ความกระตือรือร้น	6
2	ควรสนับสนุนให้บุคลากรไปประชุมสัมมนาหลักสูตรระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	5
3	ควรประชุม เพื่อหาข้อแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน	3
4	ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำสื่อ	2
5	วางแผนและทำตามแผน	1
6	ควรจัดให้มีการนิเทศภายในให้เป็นระบบ	1
7	ควรให้ความสนใจงานวิชาการมากขึ้น เช่น การทำแผนการสอน การทำสื่อการสอน การจัดประชุมชี้แจง การจัดหาเอกสาร ประกอบ	1
8	ครูผู้สอนจัดหาสื่อเองเท่าที่จะหาได้	1
9	งดกิจกรรมบางอย่างที่แทรกระหว่างปีลงบ้าง	1
10	ควรกระตุ้นให้ครูทำงานทุกระยะ	1
11	ต้องมีการนิเทศ ติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ	1
12	เพิ่มบุคลากรด้านอาชีพ	1
13	ควรให้ครูทำแผนการสอนทุกวิชา	1
14	โรงเรียนควรให้ความสำคัญแก่ฝ่ายวิชาการ เพราะเป็นหัวใจ ของโรงเรียน	1
15	ควรช่วยกันพัฒนาการทำงานโดยวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน และยอมรับในวิชาการใหม่ ๆ	1

จากตาราง 16 พบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้านการปฏิบัติ มีแนวทางการแก้ปัญหา คือ ผู้บริหารต้องติดตาม กระตุ้น หรือชี้แนะวิธีหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ครูเกิดความกระตือรือร้น ส่วนการแก้ไขปัญหารองลงมา คือ ควรสนับสนุนให้บุคลากรไปประชุมสัมมนาหลักสูตรทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และควรประชุมเพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหการปฏิบัติงาน

3.5 ปัญหาในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ดังรายละเอียดในตาราง 17

ตาราง 17 ปัญหาในด้านการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่
1	การตรวจสอบผลยังไม่เป็นรูปแบบเพียงพอ เช่น การมีแบบฟอร์มเอกสารบางอย่าง ซึ่งสามารถตรวจสอบได้สะดวกและเข้าใจง่าย	8
2	ผู้รับผิดชอบงานฝ่ายวิชาการไม่มีเวลาตรวจสอบผลการปฏิบัติงานทางวิชาการ เพราะต้องสอนด้วย	6
3	บุคลากรไม่เข้าใจถึงผลการตรวจสอบว่า มีประโยชน์ต่องานวิชาการเพียงใด เกรงว่าเป็นการจับผิด	5
4	เวลาในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานมีน้อย	4
5	ผู้บริหารมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมาก จึงไม่มีเวลาตรวจสอบ	3
6	ขาดการตรวจสอบ	3
7	ตรวจสอบผล พบว่า หนังสืออ้างอิง คู่มือครูมีน้อยและไม่เพียงพอห้องสมุดระดับแคบ จึงทำให้ครูและเด็กใช้บริการห้องสมุดได้ไม่สมบูรณ์	1

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่
8	ฝ่ายบริหารและผู้รับมอบงานวิชาการกระตุ้นและตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเป็นประจำ แต่ผู้ปฏิบัติขาดความกระตือรือร้น	1
9	ขาดสื่อการสอนที่ทันสมัย	1
10	ไม่มีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการ	1
11	มุ่งเน้นการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและงานวิชาชีพนอกกว่า	1
12	ผู้บริหารไม่ให้อำนาจเด็ดขาดแก่วิชาการ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน	1
13	ครูขาดขวัญและกำลังใจ เพราะผู้บริหารเข้มงวดเกินไป	1
14	วิชาการไม่ได้ติดตามผลอย่างจริงจัง	1
15	ขาดการติดตามผลการเรียนของนักเรียน และการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน	1

จากตาราง 17 พบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้านการตรวจสอบผล มีปัญหาที่สำคัญ คือ การตรวจสอบผลยังไม่เป็นรูปแบบเพียงพอ เช่น การมีแบบฟอร์ม เอกสารบางอย่าง ซึ่งสามารถตรวจสอบได้สะดวกและเข้าใจง่าย ส่วนปัญหารองลงมา คือ ผู้รับผิดชอบงานฝ่ายวิชาการไม่มีเวลาตรวจสอบผลการปฏิบัติงานทางวิชาการ เพราะต้องสอนด้วย และบุคลากรไม่เข้าใจถึงผลการตรวจสอบว่า มีประโยชน์ต่องานวิชาการเพียงใด เกรงว่าเป็นการจับผิด ส่วนปัญหาอื่น ๆ มีความสำคัญลดหลั่นลงมา

3.6 ข้อเสนอแนะที่ทำให้การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน หลังการตรวจสอบ ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีประสิทธิภาพในด้านการตรวจสอบผล ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ดังรายละเอียดในตาราง 18

ตาราง 18 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหา ในด้านการตรวจสอบผล
ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรจัดให้มีเอกสารทางวิชาการ สำหรับบันทึกตรวจสอบผล การปฏิบัติงานวิชาการ ในลักษณะของรายงานที่มีความเป็น ปัจจุบัน	14
2	ชี้แจงทำความเข้าใจกับครูในเรื่องการตรวจสอบงานวิชาการ เพราะได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร	12
3	ควรจัดให้มีโครงการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนในรูปแบบของ คณะกรรมการ	1
4	ควรขอบุคลากรเพิ่มเติมจากกรม	1
5	ควรจัดอบรมครู เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาการเรียนการสอนทั้ง ในระบบกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	1
6	ควรจัดหางบประมาณในการผลิตสื่อให้โรงเรียนอย่าง เพียงพอ	1
7	ควรจัดช่วงเวลาให้เหมาะสมสอดคล้องกับงานและกิจกรรมของ โรงเรียน	1
8	ควรจัดแบ่งงานให้ครูอาจารย์รับผิดชอบ	1
9	ควรประชุมชี้แจงขอบข่ายของงานให้ชัดเจน	1
10	ผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรคอยประสานงานกับครูอาจารย์ อย่างสม่ำเสมอ	1
11	ผู้ตรวจสอบควรลดภาระงานอื่น ๆ ให้น้อยลง	1
12	ควรจัดทำปฏิทินสรุปงานเป็นระยะ	1
13	ผู้บริหารควรเสนอต้นแบบปลาย สิ่งใดไม่ดีควรปรับปรุง	1

ตาราง 18 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
13	ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการควรทำงานอย่างมีระบบ และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง	1
14	ควรใช้เวลาศึกษาและดูรูปแบบการตรวจสอบผลให้เข้าใจ	1
15	ควรส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนำจิตวิทยาการเรียนการสอนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	1

จากตาราง 18 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีแนวทางการแก้ปัญหา คือ ควรจัดให้มีเอกสารทางวิชาการ สำหรับบันทึกตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการ ในลักษณะของรายงานที่มีความเป็นปัจจุบัน แนวทางการแก้ปัญหารองลงมา คือ ควรชี้แจงทำความเข้าใจกับครูในเรื่องการตรวจสอบงานวิชาการ เพราะได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร

3.7 ปัญหาในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ดังรายละเอียดในตาราง 19

ตาราง 19 ปัญหาในด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ตามทัศนะของ
ครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่
1	ขาดการประชุมปรึกษาหารือหลังปฏิบัติงานเสร็จแล้ว	8
2	บุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการไม่เห็นความสำคัญของงานวิชาการ	5
3	การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย	4
4	การนิเทศภายในดำเนินการได้ผลน้อยมาก	3
5	ขาดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	1
6	การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการยังไม่ทราบผล เพราะขาดการตรวจสอบผล	1
7	ผู้บริหารมีนโยบายที่เน้นหนักไปทางด้านกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าการดำเนินงานหลักการตรวจสอบผล	1
8	เวลาการตรวจสอบติดตามผลมีน้อย	1
9	ขาดการประชาสัมพันธ์และการรวมกลุ่มแก้ปัญหา	1
10	ขาดงบประมาณในการประดิษฐ์สื่อ	1
11	ครูส่วนใหญ่ไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน	1

จากตาราง 19 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล คือ ผู้บริหารขาดการประชุมปรึกษาหารือหลังปฏิบัติงานเสร็จแล้ว และปัญหารองลงมา คือ บุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการไม่เห็นความสำคัญของงานวิชาการ ส่วนปัญหาอื่น ๆ มีความสำคัญลดหลั่นกันลงมา

3.8 ข้อเสนอแนะที่ทำให้การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน

หลังการตรวจสอบ ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ มีประสิทธิภาพในด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล
ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ดังรายละเอียดในตาราง 20

ตาราง 20 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหา ในด้านการดำเนินงานหลัง
การตรวจสอบผล ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรกระตุ้นให้บุคลากรรับผิดชอบในงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม	6
2	ควรส่งเสริมให้ครูไปศึกษาดูงานนอกสถานที่	5
3	ควรคัดเลือกผู้ปฏิบัติงานดีเด่นไว้เป็นครูแม่แบบ	4
4	ควรปรับปรุงวิธีการดำเนินงานวิชาการ	3
5	ควรกระตุ้นให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน	1
6	ควรจัดหาบุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนางานวิชาการ	1
7	ควรประชุมครูหลังการปฏิบัติงานเสร็จแล้วทุกครั้ง	1
8	ผู้บริหารควรสนใจและส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านวิชาการ อย่างแท้จริง	1

จากตาราง 20 พบว่า การแก้ปัญหาการปฏิบัติงานตาม
กระบวนการบริหารงานทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ในด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล คือ ควรกระตุ้นให้บุคลากรรับผิดชอบ
ในงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม การแก้ปัญหารองลงมา คือ
ควรส่งเสริมให้ครูไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ควรคัดเลือกผู้ปฏิบัติงานดีเด่น
ไว้เป็นครูแม่แบบ และควรปรับปรุงวิธีการดำเนินงานวิชาการ

บทที่ 5

บทสรุป การอภิปรายและข้อเสนอแนะ

บทนี้เป็นบทสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะโดยจะกล่าวตามลำดับ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดแต่ละประเด็นเป็นลำดับไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาดังกล่าวในครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนคติของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนคติของครูอาจารย์ ที่มีวุฒิทางการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันว่าแตกต่างกันหรือไม่
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนคติของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. ทัศนคติของครูอาจารย์ต่อระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการ 6 งาน คือ

งานการวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานปรับปรุงการเรียนการสอน และงานการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับต่ำ

2. ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แตกต่างกัน

3. ครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แตกต่างกัน

4. ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 22 โรงเรียน สุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มของเครจซี่และมอร์แกน จากจำนวนครูอาจารย์ 824 คน เมื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่างจึงได้จำนวน 262 คน แล้วจึงใช้การสุ่มอย่างมีระบบตามจำนวนครูแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มี

3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

เกี่ยวกับพฤติทางการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการ 6 ด้าน คือ งานการวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานปรับปรุงการเรียนการสอน และงานการวัดและประเมินผล ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดห้ามาตราตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) ซึ่งครอบคลุมกระบวนการบริหารงานวิชาการ มีข้อความย่อรวม 89 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงทัศนะในการเสนอปัญหาและข้อ เสนอแนะในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ออกหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้ครูอาจารย์ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 262 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 262 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 262 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับทัศนะของครูอาจารย์
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน
คือการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน
หลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์ ในส่วนนี้การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดย

2.1 หาค่าเฉลี่ยของทัศนะของครูอาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติงาน
ตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
เป็นรายชื่อและรายด้าน

2.2 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวัดการกระจายของ
ข้อมูลเป็นรายชื่อและรายด้าน

2.3 ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของครูอาจารย์
ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ
การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6
งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามสมมติฐาน โดยใช้
การทดสอบที และการทดสอบเอฟ เพื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการ
เสนอปัญหาที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน
การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงาน
วิชาการทั้ง 6 งานของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษา-
สงเคราะห์ พร้อมแนวทางการแก้ไขปัญหา การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการ
รวบรวมข้อเสนอแนะในแต่ละด้านและใช้ค่าความถี่จัดลำดับความสำคัญของปัญหา
และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีดังนี้

1.1 วุฒិทางการศึกษา พบว่า ครูอาจารย์โรงเรียนศึกษา-
สงเคราะห์ ส่วนมากมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ
61.83

1.2 อายุ พบว่า ครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ส่วนมาก
มีอายุน้อยกว่า 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.45

1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ครูอาจารย์
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ส่วนมากมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปีและ
ต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 55.34

2. ผลจากการสำรวจทัศนคติของครูอาจารย์ที่มีต่อระดับการปฏิบัติงาน
ตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตาม
สมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 2.94$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลปรากฏดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน ตามทัศนคติของครูอาจารย์อยู่ในระดับ
ปานกลาง ในระดับนี้ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการประชุมกำหนด
ภาระหน้าที่งานด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี

2.2 ด้านการปฏิบัติ ตามทัศนคติของครูอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง
ในระดับนี้ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูอาจารย์
ทำแผนการสอน และส่งเสริมให้ครูอาจารย์สอนตามตารางสอน อยู่ในระดับ
ปานกลางค่อนข้างดี

2.3 ด้านการตรวจสอบผล ตามทัศนคติของครูอาจารย์ อยู่ในระดับ
ปานกลาง ในระดับนี้ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการดูแลควบคุม
ความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียนแต่ละห้องเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
ค่อนข้างดี

2.4 ด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ตามทัศนคติของ
ครูอาจารย์ อยู่ในระดับปานกลาง ในระดับนี้ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

ผู้บริหารมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่เรียนดีและสนับสนุนให้มีโอกาสก้าวหน้าต่อไป
อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี

3. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ตามทัศนะของ
ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร
4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน
หลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ ตามสมมติฐานข้อ 2 พบว่า ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษา
ต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปรากฏผลการเปรียบเทียบ
เป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการวางแผน พบว่า ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษา
ต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ด้านการปฏิบัติ พบว่า ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน
มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ด้านการตรวจสอบผล พบว่า ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษา
ต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล พบว่า ครูอาจารย์
ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร
งานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

4. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ตามทัศนะของ
ครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกันต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ
การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลัง
การตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษา-
สงเคราะห์ตามสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่า ครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะ

ต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปรากฏผลการเปรียบเทียบ
เป็นรายด้าน ดังนี้

4.1 ด้านการวางแผน พบว่า ครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะ
ต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน-
ศึกษาสงเคราะห์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ด้านการปฏิบัติ พบว่า ครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะ
ต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน-
ศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 ด้านการตรวจสอบผล พบว่า ครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน มี
ทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 ด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล พบว่า ครูอาจารย์
ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ตามทัศนะของ
ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีต่อการปฏิบัติงานตาม
กระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล
และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของ
ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามสมมติฐานข้อที่ 4 พบว่า ครูอาจารย์
ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปรากฏผลการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน ดังนี้

5.1 ด้านการวางแผน พบว่า ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ใน
การปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ด้านการปฏิบัติ พบว่า ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ใน

การปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

5.3 ด้านการตรวจสอบผล พบว่า ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ใน
การปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

5.4 ด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล พบว่า ครูอาจารย์
ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ด้านการวางแผน
ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบผล และด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล
ตามทัศนคติของครูอาจารย์ มีดังนี้

6.1 ปัญหาด้านการวางแผน ครูอาจารย์ได้เสนอไว้ตอนท้าย
ของแบบสอบถามแต่ละด้าน รวม 34 ข้อ เมื่อเลือกเฉพาะข้อที่มีความถี่สูงสุด 3
อันดับแรก ได้แก่

6.1.1 มีบุคลากรน้อย ทำให้ครูมีภาระในการสอนมาก
และจัดครูเข้าสอนไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ

6.1.2 ไม่ค่อยจัดประชุมครู

6.1.3 ให้ความสำคัญในการพัฒนางานวิชาการน้อยเกินไป
และขาดการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครูอาจารย์

6.2 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านการวางแผน ครูอาจารย์
ได้เสนอแนะไว้ตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้าน รวม 35 ข้อ เมื่อเลือก
เฉพาะข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่

6.2.1 ควรขอยุทธศาสตร์มาเพิ่มเติมให้เพียงพอกับภาระหน้าที่

6.2.2 ควรมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันกับครูอาจารย์
ในการหาแนวทางปฏิบัติงาน

6.2.3 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญงานวิชาการให้มากกว่านี้

6.3 ปัญหาด้านการปฏิบัติ ครูอาจารย์ได้เสนอไว้ตอนท้ายของ
แบบสอบถามแต่ละด้าน รวม 20 ข้อ เมื่อเลือกเฉพาะข้อที่มีความถี่สูงสุด 3
อันดับแรก ได้แก่

6.3.1 ขาดการนิเทศติดตามผล

6.3.2 ไม่ปฏิบัติงานตามแผน

6.3.3 ไม่สนับสนุนงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน

6.4 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติ ครูอาจารย์
ได้เสนอแนะไว้ตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้าน รวม 15 ข้อ เมื่อเลือก
เฉพาะข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่

6.4.1 ต้องนิเทศติดตามผล

6.4.2 ควรปฏิบัติงานตามแผน

6.4.3 ควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการผลิตสื่ออย่าง
เพียงพอ

6.5 ปัญหาด้านการตรวจสอบผล ครูอาจารย์ได้เสนอไว้ตอนท้าย
ของแบบสอบถามแต่ละด้าน รวม 15 ข้อ เมื่อเลือกเฉพาะข้อที่มีความถี่สูงสุด 3
อันดับแรก ได้แก่

6.5.1 ไม่มีเครื่องมือในการตรวจสอบผล

6.5.2 ผู้บริหารไม่มีเวลาในการตรวจสอบผล

6.5.3 ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบผล

6.6 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านการตรวจสอบผล ครูอาจารย์
ได้เสนอแนะไว้ตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้าน รวม 15 ข้อ เมื่อเลือก
เฉพาะข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่

6.6.1 ควรมีเครื่องมือในการตรวจสอบผล

6.6.2 ควรมอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบผลการ

ปฏิบัติงานแทนผู้บริหาร

6.6.3 ควรจัดอบรมผู้บริหารและครูอาจารย์ให้มี

ความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบผล

6.7 ปัญหาด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ครูอาจารย์ได้เสนอไว้ตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้าน รวม 11 ข้อ เมื่อเลือกเฉพาะข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่

6.7.1 ไม่ค่อยจัดการประชุมปรึกษาหารือหลังปฏิบัติงานเสร็จแล้ว

6.7.2 ไม่มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ผ่านมาแล้ว

6.7.3 ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย

6.8 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ครูอาจารย์ได้เสนอแนะไว้ตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้าน รวม 9 ข้อ เมื่อเลือกเฉพาะข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่

6.8.1 ควรจัดประชุมทุกครึ่งหลังการปฏิบัติงานสิ้นสุดแล้ว

6.8.2 ควรปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ผ่านมาแล้ว

6.8.3 ควรปฏิบัติงานตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

การอภิปรายผล ผู้วิจัยอภิปรายผลไปตามผลการวิจัยที่ค้นพบ ดังนี้

1. จากที่ พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน คือ งานการวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานปรับปรุงการเรียนการสอน และงานการวัดและประเมินผล ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูอาจารย์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมพงษ์ ศิริเชต

(2523 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษากระบวนการบริหารงานของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช และพบว่า ครูใหญ่ปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไกร ไทยกกล้า (2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดแพร่ พบว่า ภารกิจและการปฏิบัติงานด้านวิชาการที่เป็นจริงในโรงเรียนด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอนการนิเทศการศึกษา โรงเรียนทุกขนาดได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอาคารสถานที่นั้น โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของประสิทธิ์ ชูประสูติ (2533 : ก-ข) ได้ศึกษากระบวนการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดตรัง พบว่าระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.40$, $SD = .59$) แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ประดิษฐ์ ระสีตานนท์ (2528 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาสโดยศึกษากระบวนการบริหารเจ็ดด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากร การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ พบว่า ครูใหญ่บริหารงานด้านการวางแผน การจัดบุคลากร การอำนวยการ การรายงาน และการงบประมาณ อยู่ในระดับสูง และผลการวิจัยของ สุชล บุญไทย (2531 : 67) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ของประเทศไทย โดยศึกษากระบวนการบริหารในเจ็ดด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอบริหารงานด้านการวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน และการงบประมาณ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ กรมสามัญศึกษา (2525 : 83) ให้ทัศนะว่า เราอาจจะนำแนวความคิดของ

Q.C. ซึ่งเป็นกระบวนการ หรือวิธีการมาใช้ให้เกิดระบบบริหารงานที่เห็น
 วัตถุประสงค์ และเป็นทั้งวิธีการมาใช้ จะทำให้น่าสนใจมาก เช่นเดียวกับกับ
 กรมสามัญศึกษา (2526 : 24) กล่าวว่า การบริหารงานตามระบบ Q.C. นั้น
 ถือว่าเป็นการบริหารงานบนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เพราะเป็นการนำเอา
 ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ เพื่อการวิเคราะห์ปัญหาและการแก้ปัญหา
 การป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาและประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ยิ่งกว่านั้น
 ยังเป็นการสร้างขีดความสามารถ สร้างความรับผิดชอบ และสร้างมนุษยสัมพันธ์
 ที่ดีให้เกิดขึ้นในคนทุกระดับขององค์การจะสามารถช่วยให้การบริหารงานมี
 ประสิทธิภาพสูง

จากการศึกษางานวิจัยและเอกสารดังกล่าว เป็นข้อที่น่าสังเกตว่า
 โรงเรียนหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ
 ดีหรือสูง คงจะเป็นเพราะการปฏิบัติงานมีขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ทำให้
 การปฏิบัติงานเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น แต่การที่ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
 บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับ
 ปานกลางนั้นนับว่าได้พัฒนาขึ้นแล้ว แม้จะไม่อยู่ในระดับดีก็ตาม ที่เป็นเช่นนั้น
 อาจจะเป็นเพราะตัวผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบภารกิจทุกอย่างใน
 โรงเรียน เหมือนกับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ และยังคงรับผิดชอบ
 ครูอาจารย์และนักเรียนทั้งกลางวันและกลางคืน อีกประการหนึ่ง ผู้บริหาร
 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ส่วนใหญ่อยู่ในวาระคนละนาน ๆ ไม่เคยมีการโยกย้าย
 เปลี่ยนแปลงเลย บางคนอยู่จนกระทั่งปลดเกษียณก็มี ซึ่งต่างกับโรงเรียน-
 มัธยมศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนสังกัดอื่น มีโอกาสย้ายสับเปลี่ยนบ้าง ถ้ามี
 การโยกย้ายบ้างจะทำให้ผู้บริหารมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานก็เป็นได้ นอกจากนี้
 ผู้บริหารแล้ว ตัวครูอาจารย์ก็มีส่วนที่ทำให้การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร
 งานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งที่
 น่าจะอยู่ในระดับดี ก็เพราะโรงเรียนนี้มีภารกิจที่ครูอาจารย์ต้องทำมาก
 เช่นเดียวกับผู้บริหาร แต่ครูอาจารย์มีจำนวนน้อย ครูอาจารย์คนเดียวรับผิดชอบ
 งานหลายด้าน เช่นการสอน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ต้องสอน

ทุกกลุ่มประสบการณ์ แล้วยังต้องเข้าสอนชั้นมัธยมศึกษาอีก ดังนั้น ครูจะต้องเตรียมการสอนที่แตกต่างกัน นอกจากงานสอนแล้ว ต้องรับผิดชอบกิจกรรมอื่น ๆ อีก เช่น กิจกรรม แนะนำ สอนซ่อมเสริม งานพัสดุ งานการเงิน และบัญชี และยังมีส่วนนโยบาย ความเชื่อ จุดเน้น และสิ่งละอันพันละน้อยของกรมสามัญศึกษา นอกเหนือจากการสอนก็ต้องดูแลความเป็นอยู่ของนักเรียนประจำหอพัก เป็นต้นว่าการรับประทานอาหาร ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การรักษาความสะอาดและอื่น ๆ จนกระทั่งนักเรียนเข้านอน หลังจากนั้นครูจึงจะมีเวลาเตรียมการสอนและงานใหม่ในวันใหม่ต่อไป ที่กล่าวมานี้ อาจเป็นผลกระทบให้การบริหารงานของผู้บริหารไม่ดีเท่าที่ควร อีกประการหนึ่งคือตัวนักเรียน ซึ่งมีได้ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาล้วนเป็นเด็กที่มีปัญหา ต้องควบคุมดูแลอย่างเข้มงวด มิฉะนั้นจะเกิดปัญหา เพราะเป็นโรงเรียนสหศึกษา สิ่งเหล่านี้ทำให้ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ต้องทำงานจำเจ ซ้ำซาก อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานบกพร่อง นอกจากนี้ อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารและครูอาจารย์ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารก็เป็นได้

อย่างไรก็ตาม กิติมา ปรีดีดีลิก (2532 : 41) กล่าวว่า กระบวนการบริหารเป็นอีกเรื่องหนึ่งซึ่งผู้บริหารจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ อ่ำภา บุญช่วย (2533 : 11) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ถึงแม้ว่าจะมีผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการทำงานทางด้านนี้อยู่แล้ว ก็ไม่ใช่ที่ว่าผู้บริหารจะวางมือโดยสิ้นเชิง ในทางกลับกัน ผู้บริหารโรงเรียนควรจะเป็นคนที่ต้นตัวในงานบริหารวิชาการ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องงานวิชาการ ตลอดจนเข้าใจความสำคัญ วัตถุประสงค์ ขอบข่ายและกระบวนการในการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นผู้นำให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา (2526 : 22) กล่าวว่า กระบวนการของกิจกรรม การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน

หลังการตรวจสอบผล ผู้บริหารโรงเรียนจะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนา
โรงเรียนได้ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเพิ่มพูนคุณภาพ ใน
การบริหารงานในโรงเรียนเพื่อเยาวชนไทยของเรา

จะเห็นว่า คำกล่าวข้างต้น น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่สอดคล้องกับ
การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เพราะผลจากการวิจัยนี้
พบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่อยู่ในระดับปานกลาง ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำกล่าว
ข้างต้น คงจะทำให้การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ที่อยู่ในระดับต่ำ ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ก็ได้

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยของแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน
ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบผล และด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล
พอจะอภิปรายได้ดังนี้

1.1. การวางแผน ตามที่พบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการ
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้าน
การวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของปราโมทย์ จิตบรรจง
(2522 : 59-61) ที่ศึกษากิจกรรมของครูอาจารย์ที่มีต่อพฤติกรรมการบริหารของ
ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง พบว่า
กิจกรรมของครูอาจารย์ที่มีต่อการวางแผนของครูใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และ
สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ ศิริเชต (2523 : 41-43) ที่ศึกษา
กระบวนการบริหารงานของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูใหญ่ปฏิบัติงานด้านการวางแผนอยู่ในระดับ
ปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประดิษฐ์ ระลิตานนท์ (2528 :
119) ที่ศึกษากระบวนการบริหารงานของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูใหญ่ได้ปฏิบัติงานด้านการวางแผน
ในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุศล บุญไทย
(2531 : 69) ได้ศึกษากระบวนการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอใน
ภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า ศึกษาธิการอำเภอได้ปฏิบัติงานด้านการวางแผน

อยู่ในระดับสูง

ผลการวิจัยครั้งนี้ ครูอาจารย์คงจะเข้าใจว่า การวางแผน เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหาร ส่วนตนเองมีหน้าที่สอน เพียงอย่างเดียว เพราะในทางปฏิบัติ ครูอาจารย์ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน ผู้บริหารจะดำเนินการเพียงคนเดียว บางโรงเรียนผู้บริหารแต่งตั้งให้ครูอาจารย์ 1-2 คน ทำหน้าที่วางแผนร่วมกับผู้บริหาร และบางโรงเรียน ผู้บริหารมอบหมายให้ครูอาจารย์ฝ่ายแผนรับผิดชอบดำเนินการเอง ในการวางแผนของโรงเรียนนั้น เพื่อเป็นหลักฐานส่งกรมสามัญศึกษา สำนัคดีศึกษา จังหวัด หน่วยงานศึกษาในเทศก์ เขตการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวรู้ว่าโรงเรียนได้มีการวางแผน จากผลการวิจัยครั้งนี้ ยังพบว่า ไม่มีการปฏิบัติตามแผน ก็น่าจะเป็นเนื่องจากสาเหตุที่กล่าวมาแล้ว ถ้าหากโรงเรียนไม่ปฏิบัติตามแผน ถือว่าแผนที่วางไว้ล้มเหลว ดังที่ ประสิทธิ์ คงยิ่งศิริ (2524 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนที่ดีจึงมิได้ประกอบด้วยการจัดทำเอกสารของแผนเท่านั้น แต่จะต้องมีการใช้หลักเกณฑ์ทางวิชาการที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา (2530 : 62-63) ได้กำหนดกรอบนโยบายและพัฒนาศึกษา ไว้ในกลวิธีการดำเนินงานข้อ 5 ว่า จัดให้มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ นโยบาย หลักการ แนวทางปฏิบัติงานของแผนงาน งานโครงการต่าง ๆ ให้ผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ ได้ทราบอย่างทั่วถึง โดยการประชุมสัมมนา เอกสาร และจดหมายข่าว วิทยุ ด้วยการกำหนดเวลาการสื่อสารที่แน่นอน และจัดให้มีบุคลากรในระดับโรงเรียน โดยกำหนดให้ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการทำหน้าที่บุคลากรด้านแผนงานของโรงเรียน และเร่งรัดฝึกอบรมวิธีการวางแผนงานการปฏิบัติงาน การประเมินผลงานและโครงการ ตลอดจนการประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 10.4) มีนโยบายให้หน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทุกหน่วยงานบริหารด้วยกระบวนการและการวางแผน จึงต้องลงมือกันปฏิบัติงานที่รับผิดชอบตามนโยบายดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลที่กล่าวมานี้ ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์
 ได้รับความรู้ความเข้าใจในการวางแผนปฏิบัติงานมากขึ้น ดังนั้น ครูอาจารย์
 ที่เข้าใจว่า การวางแผนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียวนั้นคงไม่ได้แล้ว
 เพราะในทางปฏิบัติจริงครูอาจารย์ต้องมีส่วนร่วมและรับรู้ในการวางแผนปฏิบัติงาน
 ด้วย ดังนั้น การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในด้านการวางแผนได้พัฒนาขึ้นมาอยู่ในระดับปานกลาง
 และยังต้องพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไปอีก โดยให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมให้มาก ๆ

1.2. การปฏิบัติ ตามที่พบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการ
 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในด้านการปฏิบัติ
 อยู่ในระดับปานกลางนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวง มุกสง
 (2534 : 131) ที่ศึกษากระบวนการวางแผนในโรงเรียน สังกัด
 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า ครูอาจารย์มีความคิดเห็น
 ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานการวางแผนในโรงเรียนในขั้นปฏิบัติตามแผน โดย
 ส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยครั้งนี้อาจจะเพราะว่า โรงเรียนได้วางแผนเพื่อให้
 สอดคล้องกับกรอบนโยบายของกรมสามัญศึกษาแล้ว โรงเรียนต้องปฏิบัติ
 ตามแผน ดังกรมสามัญศึกษา (2530 : 63) ได้กล่าวถึงกลวิธีในการดำเนินงาน
 งานว่าจะสนับสนุนส่งเสริมและเร่งรัดให้ข้าราชการ ครูอาจารย์กระทำหน้าที่
 ให้สมบูรณ์และได้คุณภาพ และให้ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผน ส่วน
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 8.5) กล่าวว่า
 การดำเนินการตามแผน เป็นขั้นตอนที่สำคัญ มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องจากขั้นตอน
 การวางแผน ทำให้ผู้บริหาร ครูอาจารย์รู้ว่าได้มีการปฏิบัติจริง และมี
 การปฏิบัติตามแผนหรือไม่ อย่างไร ดังนั้น แผนพิเศษเพียงใดก็ไร้ค่า ถ้าไม่
 ทำตามแผน

จากงานวิจัยและเอกสารที่กล่าวไว้ จะเห็นว่าด้านการปฏิบัติ เป็น
 กิจกรรมต่อเนื่องจากการวางแผน ถ้าแผนดี ชัดเจน มีการมอบหมายงานให้
 ครูอาจารย์แต่ละคนรับผิดชอบ การปฏิบัติงานตามแผนก็จะดำเนินไปด้วยดี

ดังเช่น สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2534 : 4) ซึ่งให้เห็นว่า ผู้บริหาร เป็นผู้จัดระบบการติดตาม ควบคุม กำกับ ให้มีการดำเนินการตามแผนงาน หรือโครงการที่ผู้ปฏิบัติกำหนด ส่วนครูอาจารย์เป็นผู้ปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการที่ตนเองจัดทำ

จะเห็นว่า ในปัจจุบันนี้ โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องปฏิบัติตามตามแผนอย่างจริงจัง เพราะต้องรายงานผลการปฏิบัติให้หน่วยศึกษานิเทศก์ เขต การศึกษา ผู้ตรวจราชการกรมสามัญศึกษา ผู้เกี่ยวข้อง สำมัญศึกษาจังหวัด และกรมสามัญศึกษาทราบ เพื่อจะได้ให้ความช่วยเหลือเมื่อโรงเรียนมีปัญหา เมื่อเป็นเช่นนั้น โรงเรียนจะนั่งนอนใจไม่ปฏิบัติตามแผนคงไม่ได้ อีกทั้งยังมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียน ต้องมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา และอีกประการหนึ่ง ถ้าโรงเรียนปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับนโยบายของกรม ก็จะได้รับคัดเลือกเป็น โรงเรียนดีเด่น ผู้บริหารดีเด่น ครูอาจารย์ดีเด่น เป็นการสร้างขวัญและ กำลังใจให้ผู้บริหารและครูอาจารย์ ดังนั้น การปฏิบัติงานตามกระบวนการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้าน การปฏิบัตินั้นจึงอยู่ในระดับปานกลาง และยังต้องพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

1.3. การตรวจสอบผล ตามที่พบว่า การปฏิบัติงานตาม กระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้าน การตรวจสอบผล อยู่ในระดับปานกลางนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวง มุกสง (2534 : 132) ที่ศึกษากระบวนการวางแผนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานการวางแผน ในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ นิพนธ์ กินาวงศ์ (2523 : 71) ที่กล่าวว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมจนเข้าใจบทบาท หน้าที่ และแนว การปฏิบัติงานตามภารกิจของตนดี จนสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องเหมาะสม เท่านั้น จึงจะดำเนินการให้งานบรรลุเป้าหมายได้ ส่วนชั้นการติดตามและ ประเมินผล พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย ซึ่งอาจ เกิดจากผู้บริหารมีภารกิจด้านอื่นมาก เวลาจำกัด ถ้าหากผู้บริหารปฏิบัติงาน

ในชั้นติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับนี้ ปัญหาที่ติดตามมาคือการวางแผนในปีต่อไป ดังที่ อ่ำภา บุญช่วย (2533 : 79) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าผู้บริหารโรงเรียนล้มประเมินผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา การวางแผนการปฏิบัติงานในปีต่อไปก็จะพบปัญหาเดิม และต้องแก้ไขปัญหาล้ำ ๆ ซาก ๆ เป็นประจำ ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองเวลาและไม่มีโอกาสพัฒนางานใหม่ ๆ ฉะนั้น ก่อนที่จะเริ่มงานใหม่ จะต้องมีการทบทวน ประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมาเสมอ เป็นที่น่าสังเกตได้ว่า การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น มีความบกพร่องมาตั้งแต่ระดับกระทรวง ซึ่งเป็นหน่วยงานนโยบาย จนถึงระดับหน่วยงานย่อย คือ โรงเรียนเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติ ดังที่ มานิตย์ ไชยกิจ (2532 : 250) ได้วิจัยพบว่า ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาระยะที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ คือขาดการติดตามและประเมินผล เป็นไปได้ใหม่ว่า ข้อจำกัดของการติดตามและประเมินผล อยู่ที่ปัจจัยหลายประการ เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับตัวบุคลากร เวลา เครื่องมือ และกระบวนการซึ่งสลับซับซ้อน ทำให้การปฏิบัติไม่คล่องตัว จึงเป็นสาเหตุให้การตรวจสอบผลอยู่ในระดับปานกลาง

1.4. การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ตามที่พบว่า

การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล อยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจจะเป็นเนื่องจากผู้บริหารต้องปฏิบัติตามภารกิจหลายด้าน ครูอาจารย์ก็มีน้อยเวลาไม่เอื้ออำนวยให้ จึงมีผลกระทบต่อการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ดังที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 54) รายงานว่า สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในฐานะองค์การกลางในกฎหมายขาดระเบียบ กฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจนทำให้การกำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางการศึกษา ไม่มีผลต่อการแก้ไขข้อบกพร่อง ปัญหา และอุปสรรคการปฏิบัติงานตามแผน โครงการไม่บรรลุเป้าหมายและสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้อย่างสมบูรณ์ สำหรับ อุกฤษ บุญประเสริฐ (2532 : 40) มีความเห็นว่า ระบบแผนงานที่มีประสิทธิภาพสูง จะต้องมี

องค์ประกอบที่สัมพันธ์กันอย่างน้อย 3 ส่วนคือ (1) การวางแผน หรือจัดทำแผน (2) การจัดทรัพยากรหรือการงบประมาณ และ (3) การติดตาม ควบคุม กำกับ และการประเมินผลทั้งสามส่วนจะต้องประสานสัมพันธ์สอดคล้องกัน อย่างใกล้ชิด มีข้อมูลป้อนกลับต่อกันและกันอยู่อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ควง มุกสง (2534 : 141-142) ที่ศึกษา กระบวนการวางแผนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ได้ให้ความสำคัญในการปฏิบัติงาน ด้านติดตามและประเมินผลด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบ โดยคำนึงถึง ระยะเวลา งบประมาณ ปริมาณ และคุณภาพของงาน พร้อมทั้งมีการประชุม ชี้แจงเมื่อเกิดปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงงานในปีต่อไป อยู่เสมอ ในขณะที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ปฏิบัติงาน ด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

จากผลการวิจัยนี้แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติขั้นตอนนี้มาแล้ว แต่อาจจะไม่ชัดเจนเท่าที่ควร เพราะด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น ไม่ได้ กำหนดไว้ในแผนอย่างชัดเจนว่า หลังดำเนินการตามโครงการเสร็จแล้ว จะ ต้องมีการประชุมเพื่อหาข้อบกพร่องและส่วนดี อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารไม่เห็น ความสำคัญของการดำเนินการหลังการตรวจสอบผล คิดว่าทำโครงการสิ้นสุดแล้ว รายงานก็พอแล้ว หรือผู้บริหารขาดการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานก็เป็นได้

อย่างไรก็ตาม การที่ผู้บริหารปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ก็นับว่าได้ทำไปบ้างแล้ว ถ้าหากจะให้อยู่ในระดับดี ก็ควรกำหนดขั้นตอนนี้ไว้ ในแผนให้ชัดเจน อาจจะทำให้พัฒนาขึ้นไปอยู่ในระดับดีได้ในต่อไป

2. ตามที่พบว่า ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่ากับครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบผล ด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ไม่แตกต่างกันนั้น สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ จำลอง ย่าห้องกาฬ (2524 : 49) พบว่า การบริหารงาน

ทางวิชาการของครูใหญ่ปัจจุบัน ตามทัศนะของครูวุฒิปริญญาตรีกับครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ โชคชัย ไกรนรา (2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของครูต้อบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนณรงค์ สุทธิภักดี (2531 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานโรงเรียนที่คาดหวัง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมมาตร แก้วฉาย (2528 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูประจำการที่มีวุฒิต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านงานวิชาการและงานบุคลากรแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยนี้แสดงว่า ครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี มองการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เหมือนกันในด้านการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล อาจเป็นเพราะว่า ครูอาจารย์ที่มีวุฒอนุปริญญาหรือเทียบเท่ากับครูอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ และเหตุผลในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ได้ละเอียด เพราะกรมสามัญศึกษาได้มีโครงการอบรมครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และการศึกษาพิเศษทุก ๆ ปี ปีละหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งจัดอบรมโดยกรมสามัญศึกษา กลุ่มโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และการศึกษาพิเศษ หน่วยงานนิเทศก์ เขตการศึกษาทุกเขต บางครั้ง กรมสามัญศึกษาจัดอบรมครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ก็จะเข้าร่วมอบรมด้วย ทำให้ครูอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูอาจารย์ที่มีวุฒอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และ

ครูอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ไม่แตกต่างกัน อาจมีสาเหตุจากกรมสามัญศึกษา (2525 : 1-22) ได้นำระบบ QC CIRCLES มาใช้ในโรงเรียนในปี 2526 และได้จัดทำเอกสารให้โรงเรียนใช้เป็นคู่มือและแนวทางในการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล พร้อมทั้งขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อสะดวกในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร

สรุปได้ว่า ครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกันทุกด้าน จึงน่าจะส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารและครูอาจารย์ได้เพิ่มพูนความรู้ไปพร้อม ๆ กัน อีกนัยหนึ่ง เป็นข้อที่น่าพิจารณาว่า กองการเจ้าหน้าที่กรมสามัญศึกษาจะบรรจุแต่งตั้งครูวุฒิต่ำหรือสูงก็ได้ ย่อมมีผลในการปฏิบัติงานเหมือนกัน จะช่วยให้การใช้จ่ายงบประมาณหมวดเงินเดือนลดลงหรือใช้งบประมาณหมวดเงินเดือนเท่าเดิม แต่จะได้จำนวนครูอาจารย์เพิ่มขึ้น การขาดแคลนครูจะไม่มีต่อไป

3. ตามที่พบว่า ครูอาจารย์ที่มีอายุน้อยกว่า 35 ปี ครูอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 35-45 ปี และครูอาจารย์ที่มีอายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ไม่แตกต่างกันนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โชคดี ไกรนรา (2524 : 76) ที่พบว่า ครูที่มีอายุราชการต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชินวรณ์ บุญเกียรติ (2530 : 153) ที่พบว่า ครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิโรจน์ สมมี (2531 : 120-123) ที่ว่า ครูอาจารย์ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 35 ปี กับครูอาจารย์ซึ่งมีอยู่ในระดับ 35 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานบริหาร

ที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 น่าจะมีสาเหตุมาจาก กรมสามัญศึกษา (2530 : 1-3) มีนโยบายความเชื่อ จุดเน้น และสิ่งละอันพันละน้อยในการพัฒนาบุคลากรทุกระดับ ทุกวัยเท่าเทียมกัน โดยการจัดอบรม ประชุม สัมมนาบ่อยครั้ง ทำให้ครูอาจารย์มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารเป็นอย่างดี และครูอาจารย์ได้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ได้อย่างเสมอภาค ครูอาจารย์มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการปฏิบัติงานของผู้บริหาร เพราะผู้บริหารจะแจ้งให้ทราบถึงวิธีการทำงานนอกจากนี้กรมสามัญศึกษาเห็นความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร ดังประกาศกรมสามัญศึกษา (2533-2535 : 1-3) เกี่ยวกับการพัฒนาผู้บริหาร ครูอาจารย์และนักเรียน ข้อ 4 กล่าวว่า กรมสามัญศึกษา เชื่อว่า การร่วมคิดร่วมให้คำปรึกษาแนะนำ ยืนยันความถูกต้อง และให้การสนับสนุนทั้งด้านความคิดทรัพยากร ช่วยเผยแพร่ผลงาน ตลอดจนส่งเสริมให้มีสวัสดิการ ทำให้ผู้บริหาร ครูอาจารย์และนักเรียนมีขวัญและกำลังใจ ทำให้การปฏิบัติมีประสิทธิภาพสูง จึงมุ่งให้มีการนิเทศติดตามผล การสนับสนุนให้ครู ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและกิจการของโรงเรียนได้รับการนิเทศ การสนับสนุนดูแลซึ่งกันและกันให้เต็มความสามารถ และตอนท้ายของจุดเน้นกล่าวว่า มาตรการต่าง ๆ ที่กรมสามัญศึกษาระบุไว้เดิม ก่อนหน้านี้ให้โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และผู้บริหารในระดับต่าง ๆ พิจารณาเลือกใช้ เลือกปฏิบัติ และค้นคว้าหามาตรการเพิ่มเติม เพื่อใช้ปฏิบัติให้เกิดผลและเกิดคุณภาพ

จะเห็นว่า ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ครูอาจารย์มีอายุต่างกันไม่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงาน

4. ตามที่พบว่า ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน ในงานวิชาการทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ไม่แตกต่างกันนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิพร นิยมศรีสวัสดิ์ (2527 : 102) ที่พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการวางแผนไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ เสริมสุข สุวรรณกิจ (2531 : 130) ที่พบว่า ระดับการบริหารงานของ

ผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูต่ำกว่า 12 ปี กับตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะปัจจุบันนี้ ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองในรูปแบบต่าง ๆ อยู่เสมอ จากกรมสามัญศึกษา เช่น ให้ผู้บริหารและครูอาจารย์ไปรับการอบรมหลักสูตรระยะทั้งชั้น 1 ระยะทั้งชั้น 2 และส่งส่งอบรมการพัฒนาองค์การ อบรมการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ทำให้ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารพอสมควร นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดนโยบายในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียน เน้นให้ผู้บริหารโรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน โดยให้ครูอาจารย์ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากยิ่งขึ้น

ในปัจจุบันครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ได้รับการส่งเสริมให้มีการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ทั้งด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม คุรุประจำการ ประชุมสัมมนา หาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ ให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและโลก ทำให้ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นไปในแนวเดียวกัน ประสบการณ์ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่ใช่ตัวแปรที่ทำให้ทัศนคติของครูอาจารย์ต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ต่างกัน สาเหตุหนึ่งอาจจะเป็นเพราะสภาพโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพราะเป็นโรงเรียนที่รับนักเรียนที่ด้อยโอกาส พ่อแม่ยากจน มาอยู่ประจำในโรงเรียน ครูอาจารย์ต้องรับผิดชอบเด็กตลอด 24 ชั่วโมง ครูอาจารย์และผู้บริหารมีภาระหน้าที่เหมือนกัน ประกอบกับผู้บริหารส่วนใหญ่ผ่านการอบรมบ่อยที่สุด จึงได้นำเอาวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้บริหารงานได้บ้างไม่มากนักน้อย ครูอาจารย์ก็ได้รับความรู้ไปพร้อม ๆ กับผู้บริหาร จึงมีความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงานของผู้บริหารอยู่บ้าง การอบรมผู้บริหารครูอาจารย์ ช่วยให้เกิดประสบการณ์เพิ่มขึ้น ดังที่ เสนาะ ตีเขาวัว (2516 :

158-159) ให้ทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรว่า การพัฒนาบุคลากรระดับผู้บริหารเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และทัศนคติให้แก่บุคลากรในองค์กร ทำให้บุคคลได้เปลี่ยนพฤติกรรม โดยมีประสบการณ์ในการทำงานจริง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักบริหารได้พัฒนาตนเอง

5. ตามที่พบว่า มีปัญหาและข้อเสนอแนะสำคัญบางประการ พออภิปรายได้ดังนี้

5.1 จากที่พบว่า โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีบุคลากรน้อย ทำให้ครูมีภาระในการสอนมาก จัดครูเข้าสอนไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ ผู้บริหารไม่ค่อยจัดประชุมครู ให้ความสำคัญในการพัฒนางานวิชาการน้อยเกินไป และขาดการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครูอาจารย์นั้น อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 สำหรับนักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน อยู่ในพื้นที่อันตราย พ่อแม่เป็นโรคเรื้อรัง เข้ามาอยู่ประจำในโรงเรียน โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม อาหาร เครื่องเขียนแบบเรียน ต้องใช้งบประมาณเปลืองมาก ๆ การบรรจุครูในระยะแรก มีครูจำกัด และจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนที่กำหนดไว้ในแผน ซึ่งในแผนมีเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เท่านั้น เมื่อเปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวนหลายโรงในเวลาพร้อมกัน จะต้องบรรจุครูจำนวนมาก งบประมาณจะต้องมากขึ้นด้วย กรมสามัญศึกษาจะดำเนินการที่เดียวไม่ได้ ต้องค่อยเป็นค่อยไปด้วยสาเหตุนี้ทำให้ครูปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า อีกประการหนึ่งก็คือ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มักจะต้องอยู่ห่างไกลจากชุมชน ครูที่ได้รับการบรรจุไม่คุ้นเคยกับสภาพของโรงเรียน ทำให้ครูขอย้ายขอโอน เมื่อครูขอย้ายไปสอนที่โรงเรียนอื่น กรมสามัญศึกษาไม่ได้บรรจุครูไปทดแทน ครูอาจารย์จำเป็นต้องรับภาระหน้าที่สอนและควบคุมเด็กเป็นประจำ แม้แต่ผู้บริหารเองต้องปฏิบัติงานหลายด้าน ทำให้ไม่มีเวลาในการประชุมครู เพราะผู้บริหารต้องไปประชุมอบรม สัมมนาบ่อยครั้ง เพื่อพัฒนางานและรับทราบสิ่งที่เปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เพื่อนำไปพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม ครูอาจารย์ได้เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาว่า ควร

บรรจุกุไปให้โรงเรียนอย่างเพียงพอ ควรมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันกับ
ครูอาจารย์ในการหาแนวทางปฏิบัติงาน และผู้บริหารควรให้ความสำคัญปฏิบัติ
วิชาการให้มากกว่านี้ เรื่องนี้กรมสามัญศึกษาหรือหน่วยศึกษานิเทศก์ทุกเขต
การศึกษา สำคัญศึกษาจังหวัด น่าจะนำไปพิจารณาในการจัดอัตรากำลังครู
ไปให้โรงเรียนโดยด่วน และกำหนดนโยบายให้โรงเรียนจัดประชุมครูอย่างน้อย
เดือนละ 1 ครั้ง แล้วส่งรายงานการประชุมไปให้กรมสามัญศึกษาทราบ เพื่อ
เป็นหลักฐานว่าโรงเรียนได้มีการประชุมครู และคาดว่า การประชุมครูทำให้
ผู้บริหารได้มีโอกาสพบปะกับครูอาจารย์ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร
และครูดีขึ้น อีกประการหนึ่งช่วยทำให้ผู้บริหารเกิดความตระหนักและเห็น
ความสำคัญของงานวิชาการมากกว่านี้ ในทางปฏิบัติแสดงว่าผู้บริหารก็ให้
ความสนใจงานวิชาการเหมือนกัน แต่ยังไม่เป็นที่พอใจของครูอาจารย์ ดังนั้น
ผู้บริหารต้องทุ่มเทความสนใจเพิ่มขึ้น จะได้ยกระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในด้านการวางแผน
ให้อยู่ในระดับดีต่อไป

5.2 จากที่พบว่า ผู้บริหารไม่ปฏิบัติงานตามแผน ขาด
การนิเทศติดตามผลนั้น น่าจะเป็นเพราะว่าการวางแผนไม่ชัดเจน ทำให้
การปฏิบัติไม่สอดคล้องกับแผนที่วางไว้ หรือมีงานที่ได้รับมอบหมายจากกรม ฯ
มากจำเป็นต้องปฏิบัติก่อน ซึ่งเป็นงานที่ไม่มีในแผนอันที่จริงในชั้นปฏิบัตินี้
ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทหน้าที่ในการกระตุ้น สนับสนุนควบคุมดูแลและติดตาม
ให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติตามปฏิทินปฏิบัติงานอย่างจริงจัง แผนที่วางจะไม่ล้มเหลว
เรื่องนี้ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์คงจะทราบดีแล้ว เพราะนโยบาย
ของกรมสามัญศึกษากำหนดไว้ชัดเจน และได้ให้ค่าจ้าง ประชุม อบรม
ตลอดจนให้โรงเรียนมีบุคลากรด้านการติดตามผลการปฏิบัติงาน ต่อไปโรงเรียน
จะต้องปฏิบัติงานตามแผน

ตั้งข้อ เสนอแนะของครูอาจารย์ที่ว่าผู้บริหารควรปฏิบัติตามแผน ควรมี
การนิเทศติดตามผลการปฏิบัติ เป็นข้อ เสนอแนะที่สอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา
(2530 : 1) ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษาข้อที่ 4

ว่า การร่วมคิดร่วมให้คำปรึกษา แนะนำ ยืนยันความถูกต้อง และให้การสนับสนุนทั้งด้านความคิด ทักษะการ ช่วยเผยแพร่ผลงาน ตลอดจนส่งเสริมให้มีสวัสดิการ จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์และนักเรียนมีขวัญและกำลังใจ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดีขึ้นจึงมุ่งให้มีการนิเทศติดตามผล อาจจะเป็นเพราะมีการสนับสนุนให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และภารกิจของโรงเรียน ได้รับการนิเทศ การสนับสนุนดูแลซึ่งกันและกันให้เต็มความสามารถ นอกจากนี้โรงเรียนควรจัดทำพรรณนางาน (Job Description) เพื่อแจกแจงงานของแต่ละคนให้ชัดเจน การนิเทศติดตามผลก็จะชัดเจนไปด้วย อย่างไรก็ตามกรมสามัญศึกษาก็ดี โรงเรียนก็ดี น่าจะนำปัญหาและข้อเสนอแนะดังกล่าวมาทบทวนกันอีกในปีการศึกษาต่อไป

5.3 จากที่พบว่า ไม่มีเครื่องมือในการตรวจสอบผล ผู้บริหารไม่มีเวลาในการตรวจสอบและไม่มีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบผลนั้น อาจเพราะว่า ผู้บริหารไม่มีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบผล จึงไม่สามารถดำเนินการได้ ประจวบกับผู้บริหารไปประชุม อบรม สัมมนา มาก แทนไม่มีเวลาอยู่โรงเรียน มอบการบริหารให้ผู้ช่วยรับผิดชอบ แต่ในทางปฏิบัติจริง เมื่อผู้บริหารไม่อยู่ ต้องมอบหมายงานให้ผู้ช่วยผู้บริหารดำเนินการแทนได้ คงจะเป็นเพราะมีงานอื่นที่สำคัญเร่งด่วนกว่านี้ก็เป็นได้ หรือโรงเรียน อาจจะมีการตรวจสอบผลทุกระยะของการปฏิบัติงาน ซึ่งครูอาจารย์ไม่รู้ตัว แต่ถ้ามีการตรวจสอบผล ก็น่าจะมีผลปรากฏให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรน่าจะดี

ในเมื่อมีปัญหาเช่นนี้ ครูอาจารย์เสนอแนะว่า ควรมีเครื่องมือ การตรวจสอบผลโดยมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินการ และควรจัดอบรมผู้บริหารและครูอาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบผล อาจจะเป็นเพราะว่าการตรวจสอบผลไม่ชัดเจน ผู้บริหารและครูอาจารย์ไม่คุ้นเคยกับคำว่า การตรวจสอบผล ส่วนใหญ่จะใช้คำว่า การประเมินผล ดังเช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2529 : 23) กล่าวว่า การประเมินผลงานวิชาการ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสำเร็จตามเป้าหมาย

หรือไม่ เช่นเดียวกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2534 : 1) กล่าวถึง การประเมินผลว่า เป็นการจัดการทำใจ ๆ ที่ทำให้ตัดสินใจได้ว่า มีการดำเนินงานตามแผน บรรลุเป้าหมายเพียงใด อย่างไรก็ตาม นอกจากนี้ สมยศ นาวิกาน (2529 : 124) กล่าวว่า การประเมินผลงาน คือ การควบคุมชนิดหนึ่ง โดยเน้นผลงานของบุคคล บุคคลส่วนใหญ่ต้องการรู้ว่า พวกเขาปฏิบัติงานดีแค่ไหน ดังนั้น เพื่อให้ผู้บริหารและครูอาจารย์ เข้าใจใน เรื่องการตรวจสอบผลให้ตรงกัน หน่วยศึกษานิเทศก์ ทุกเขตการศึกษา สำคัญศึกษาจังหวัด และกรมสามัญศึกษาน่าจะนำประเด็นปัญหาและข้อ เสนอแนะ ไปพิจารณาคำแนะนำการนิเทศ ประชุม สัมมนา หรืออบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานให้แก่ผู้บริหารและครูอาจารย์ โดยการจัดหลักสูตรไว้ในการอบรมผู้บริหารระดับสูง สาเหตุอีกประการหนึ่ง การเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ส่วนใหญ่วิทยุวุฒิสูง ไม่ เคยผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บริหารระดับสูงจากสถาบันพัฒนาผู้บริหาร ส่วน ปัจจุบันผู้จะ เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารจะต้อง เข้ารับการอบรมหลักสูตรดังกล่าว ก่อน จึงจะได้รับการพิจารณา บรรจุแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหาร ดังนั้น น่าจะมี โครงการอบรมผู้บริหารเกี่ยวกับเทคนิคการสร้างเครื่องมือการตรวจสอบผล การปฏิบัติงานสอดคล้องกับแนวคิดของ อุกฤษ์ หิรัญโต (2520 : 116) กล่าวว่า การบริหารงานใจ ๆ ก็ตาม สิ่งที่จะช่วยให้การบริหารงานบรรลุ ผลสำเร็จเป็นที่พอใจสองประการ คือ ความรู้ทางวิชาการและความชำนาญ ซึ่งได้จากการศึกษา ค้นคว้า วิจัย การอ่านและเขียน ส่วนความชำนาญจะ เกิดจากประสบการณ์

5.4 จากที่พบว่า ผู้บริหารไม่ค่อยจัดประชุมหลังจากการปฏิบัติงาน เสร็จแล้ว ไม่มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานและปฏิบัติงานไม่เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายนั้น น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารไม่มีเวลาประชุมครู เนื่องจาก เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารและการใช้หลักสูตร ดังนั้น ผู้บริหาร และครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้องต้องไปประชุม อบรม สัมมนา ซึ่งหลายหน่วยงาน เป็นผู้จัด เช่น กรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา กองการมัธยมศึกษา

กลุ่มโรงเรียน หน่วยศึกษานิเทศก์ ปีละหลายครั้ง เป็นต้นว่า ไปรับความรู้ เรื่องการบริหาร หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การทำแผนการสอน วิธีสอน สื่อการเรียนการสอนการประเมินผล ทั้งภาคทฤษฎีและลงมือปฏิบัติ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าภารกิจดังกล่าวเป็นจุดอ่อนที่ทำให้ผู้บริหารไม่ได้ประชุมครู หลังการดำเนินงานเสร็จแล้ว ทั้ง ๆ ที่เรื่องนี้ต้องทำตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา (2530 : 64) กล่าวว่า มีการส่งเสริมมาตรการที่จะสร้างขวัญ กำลังใจ ที่จะปฏิบัติงานหน้าที่และลดปัญหาต่าง ๆ ที่จะทำลายขวัญ กำลังใจในการทำงาน พร้อมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมการปฏิบัติงานหน้าที่ให้มีผลงานดีเด่น ด้วยการใช้นวัตกรรมในกระบวนการทำงาน ตลอดจนเป็นกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุม เสนอผลงานดีเด่น การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานริเริ่มสร้างสรรค์ มีการใช้นวัตกรรมจนได้ผลงานดีเด่น การส่งเสริมให้มีการเยี่ยมชมผลงานดีเด่น ส่งเสริมให้ผลงานเป็นฐานในการสร้างความก้าวหน้าของตำแหน่งหน้าที่การงาน จากนโยบายดังกล่าว โรงเรียนน่าจะได้นำดำเนินการแล้ว เพราะจากผลการวิจัยนี้ พบว่า การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล อยู่ในระดับปานกลาง ถ้าโรงเรียน ไม่ปฏิบัติตามนโยบายข้างต้น ก็คงอยู่ในระดับไม่ดีหรือไม่เหมาะสมเป็นแน่ แต่ เนื่องจากการดำเนินงานไม่ชัดเจน ครูอาจารย์อาจจะไม่ได้เข้าร่วมประชุม ทั้งหมดก็เป็นได้

ดังนั้น จะมีครูอาจารย์บางส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานคงจะเข้าใจดี สำหรับข้อเสนอแนะ ครูอาจารย์ได้เสนอว่า ผู้บริหารควรจัดประชุมครู ทุกครั้งหลังการปฏิบัติงานสิ้นสุดแล้ว ควรปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ผ่านมา และควรปฏิบัติงานตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ข้อเสนอแนะเหล่านี้ น่าจะเป็น ประโยชน์ต่อโรงเรียนมาก เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ ประเมินผลการปฏิบัติงาน เสร็จแล้วก็แล้วกันไป ไม่ค่อยมีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับข้อบกพร่อง ในการปฏิบัติงาน ซึ่งควรนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้ในปัดต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ เสนาะ ดีเยาว์ (2532 : 203-204) กล่าวว่า การแจ้ง ผลการประเมินการปฏิบัติงาน เป็นการบอกให้ผู้ปฏิบัติรู้ว่าตนเองทำงาน เป็นอย่างไร เป็นวิธีการกระทำที่ยึดถือหลักของข้อมูลย้อนกลับ เพื่อสร้าง

ความเข้าใจระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ถ้าพอใจร่วมกันก็เท่ากับเป็นการตั้งเป้าหมายการทำงานในอนาคต ซึ่งมีกระบวนการที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นเตรียมข้อมูล ขั้นการดำเนินการประชุม ขั้นการสร้างบรรยากาศ และขั้นติดตามผล และกรมวิชาการ (2534 : 9) ให้ทัศนะว่า เมื่อตรวจสอบการทำงานแล้ว ควรนำผลการประชุมไปปรับปรุงการทำงาน อาจมีการจัดสัมมนาคณะผู้ปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อมูลการดำเนินงานมาพิจารณาว่า ควรปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานนั้นหรือไม่อย่างไร แล้วนำข้อมูลดังกล่าวไปกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานของโรงเรียนในภาคเรียนต่อไป คล้ายคลึงกับ ลาก เพชรเรือง (2526 : 31) กล่าวว่า การปรับปรุงแก้ไข เป็นกิจกรรมที่ต้องทำในกรณีที่ปรากฏว่าตรวจสอบผลงานไม่บรรลุหรือไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย จึงต้องมีการปรับปรุงใหม่ โดยการพิจารณาตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติ การตรวจสอบผลและการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล จากเอกสารที่กล่าวมานี้เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติ โดยการจัดประชุมครูทั้งโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างทางเลือกในการปรับปรุงและพัฒนา การปฏิบัติงาน เพราะข้อเสนอที่ครูอาจารย์เสนอนั้น เป็นตัวชี้ให้เห็นว่าครูอาจารย์ปรารถนาที่จะปฏิบัติงาน ดังนั้น ถ้าโรงเรียนจัดประชุมขึ้นคงจะได้รับความร่วมมือจากครูอาจารย์เป็นอย่างดี อาจจะช่วยให้การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล อยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

1.1.1 ด้านการวางแผน ผู้บริหารควรสำรวจข้อมูลและ

ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานวิชาการ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้

1.1.2 ด้านการปฏิบัติ ผู้บริหารควรปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เมื่อวางแผนแล้วต้องปฏิบัติตามแผน เพื่อจะได้ทราบว่า การปฏิบัติงานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด มีผลดีหรือข้อบกพร่องอย่างไร จะได้ปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

1.1.3 ด้านการตรวจสอบผล ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามแผน สร้างเครื่องมือการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลาการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และชี้แจงรายละเอียดการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานให้ครูอาจารย์ในโรงเรียนทราบล่วงหน้า จะทำให้การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.1.4 ด้านการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ผู้บริหารควรกำหนดการประชุมครูอาจารย์ หลังการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานไว้ในแผนด้วย เพื่อพิจารณางานที่ปฏิบัติไปแล้วว่า มีผลดีหรือข้อบกพร่องเพียงใด จะได้ช่วยกันปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับกรมสามัญศึกษา

1.2.1 กรมสามัญศึกษา ควรบรรจุแต่งตั้งครูอาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะวิชาสามัญ วิชาอาชีพ แน่แนว บรรณารักษ์ กิจกรรม วัสดุและประเมินผล รวมทั้งเจ้าหน้าที่ธุรการ ไปให้โรงเรียนอย่างเพียงพอด้วย เพราะครูอาจารย์ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีน้อย ครูคนเดียวต้องรับภาระหน้าที่มากมาย เช่น ทำหน้าที่สอน แน่แนว และธุรการ ทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ

1.2.2 ควรจัดสรรงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์และผลิตสื่อการเรียนการสอนให้โรงเรียนอย่างเพียงพอ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตรมากขึ้น

1.2.3 ควรจัดสวัสดิการให้ครูอาจารย์ที่รับผิดชอบดูแลนักเรียนประจำหอพัก เป็นกรณีพิเศษ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ

1.2.4 ควรพัฒนาบุคลากรโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดย

การให้การอบรม ประชุม สัมมนา ดูงานทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนให้
ทุนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

1.2.5 ควรกำหนดวาระการโยกย้ายผู้บริหารและครูอาจารย์
ไว้ให้ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาทัศนคติของครูอาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียนศึกษา-
สงเคราะห์ ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน
การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ใน
งานวิชาการทั้ง 6 งาน ว่าแตกต่างกันหรือไม่

2.2 ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4
ด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล และการดำเนินงาน
หลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการทั้ง 6 งานของผู้บริหารโรงเรียนศึกษา-
สงเคราะห์กับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 2 ว่ามีปัญหาเหมือนกัน
หรือต่างกันหรือไม่

2.3 หาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงาน
ตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

2.4 ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน
ตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
และโรงเรียนมัธยมศึกษา ว่าแตกต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม

- กล้าหาญ วรพุทธพร. กลุ่มคุณภาพ (วิธีญี่ปุ่น) กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2526.
- กิตติศักดิ์ เปรมสุข. "ปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก." (ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษา-มหามบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2524.) หน้า ก.
- กิติมา ปรีดีดิถก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษรพิพัฒน์, 2532.
- ไกร ไทยกกล้า. "การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดแพร่." (ปริทัศน์นิพนธ์ครุศาสตร์มหามบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.) หน้าบทคัดย่อ.
- ขจร เสวี "การศึกษาแนวการจัดโรงเรียนมัธยมศึกษาสงเคราะห์ที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน." (ปริทัศน์นิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหามบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535) หน้า ข-ค.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. กระบวนการบริหารโรงเรียน การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนระบบข้อมูลของโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : 2528.
- . การบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา เล่ม 2 การวางแผนกับการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการบริหาร

การประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ. เล่ม 1 กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2527.

_____. คู่มือบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา,
2526.

_____. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 3 งานบริหารโรงเรียน การบริหาร
งานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
สามเจริญพานิช, 2528.

_____. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 15 การบริหารโดยให้บุคลากรมี
ส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร : สามเจริญพานิช, 2528.

_____. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์สวนพิมพ์, 2528.

_____. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)
ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
อักษรไทย, 2529.

ดวง มุกสง. "การศึกษากระบวนการวางแผนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี" (ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2534).

จรัส โพธิศิริ. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์,
2523.

จำลอง ยาท้องกาศ. " การบริหารงานวิชาการของครูใหญ่ตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและพึงประสงค์ ในทัศนะของครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดการบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก." (ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2524.)
หน้า ก.

เจริญ ไกรวัจกุล. บริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์อักษรการพิมพ์, 2523.

เจริญ วัชรรังษี. คู่มือปฏิบัติการกรม กสค. กรุงเทพมหานคร : อักษรประเสริฐพิมพ์, 2527.

. แนวการศึกษาและการบริหารที่จะนำชาติไปสู่ความก้าวหน้าด้วยหลักการ 9 ขั้น. ฉบับอัดสำเนา. ม.ป.ป.

ชัยพร วิชชาวุธ. "การนำ QC Circle มาใช้ในโรงเรียน" วารสารครูศาสตร์ 12 (ตุลาคม - ธันวาคม 2526.) : 82 - 84.

ชินวรณ์ บุญเกียรติ. "การปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช" (ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530.)

ชุมศักดิ์ อินทรรักษ์. การบริหารและการนิเทศภายใน. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2531.

ชูศรี อุดมกุศลศรี. "กระบวนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ที่นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.) หน้า
บทคัดย่อ

โชคชัย ไกรนรา. "ทัศนะของครูต่อบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช"
(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิบูลย์โลก, 2528). บทคัดย่อ.

ทวี महามนตรี. "กระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนใน
เขตการศึกษา 6" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน,
2524). หน้าบทคัดย่อ.

เทียนฉาย กิระนันท์. แผนโครงการและงบประมาณอีกแนวหนึ่งสำหรับการจัดสรร
ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหารการศึกษาการจัดการแผนใหม่.
พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2530.

นพพงษ์ บุญจิตราดูลย์. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร : อเนกศิลป์การพิมพ์, 2527.

หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์
กรุงเทพ, 2529.

นิคม ทองพิทักษ์. "บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
บริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.) หน้า จ.

นิคม พรหมย้อย. "ความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ภาคใต้" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529). หน้า 3.

นิพนธ์ กินาวงศ์. หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศ
การศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์, 2523.

แนม ชินพงศ์. "การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล
ในจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย." (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.) หน้า ฉ.

ประดิษฐ์ ระสิตานนท์. "การศึกษากระบวนการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาส"
(ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2531).

ประภม แสงสว่าง การบริหารการศึกษาเบื้องต้น. ฉบับปรับปรุง พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร : บางกอกสาส์น, 2527.

ประวิทย์ จงวิศาล และวิจิตรา จงวิศาล. คู่มือทำกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงาน
(QC Circles) พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญผล,
2527.

- ประสิทธิ์ คชยั้งศิริ. การวิเคราะห์และประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์. 2524.
- ปราโมทย์ จิตบรรจง "ทัศนะของครูที่มีต่อพฤติกรรมการบริหารของครูใหญ่
โรงเรียนประถมศึกษา ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง"
ปริญพานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. สรุปผลการวิจัยบทบาทของศึกษาธิการ
อำเภอ. กรุงเทพมหานคร : 2526.
- ปรีชา คัมภีรปกรณ์. การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
ชวนพิมพ์, 2526.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- พิสิษฐ์ คชเมือง. "การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้."
(ปริญพานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.)
หน้า 189.
- ภิญโญ สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา,
2526.
- มณี ภัคเกษม. "การบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือข่ายออลิก
ในกรุงเทพฯ" (ปริญพานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.) หน้า 26-28.

มานิตย์ ไชยกิจ. "การวิเคราะห์ระบบการวางแผนพัฒนาการศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ ในช่วงการจัดทำแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 6
(พ.ศ. 2530-2534)" (ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

ยินดี เงินสอาด. "การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดตรัง." (ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528.) หน้า 24.

ลาภ เพชรเรือง. QC : รูปแบบหนึ่งของการบริหาร. ชุดฝึกอบรม :
สร้างเสริมประสบการณ์ผู้บริหาร : การพัฒนาคุณภาพงาน เล่ม 2
สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2, 2526.

วัน เดชพิชัย. "แบบประเมินตนเองสำหรับผู้บริหาร." วารสารศึกษาศาสตร์.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี 5.
(ตุลาคม 2521 - มกราคม 2532). 1-12.

วิจิตร (ธีระกุล วรุตบางกูร และ สุพิชญา ธีระกุล. การบริหารโรงเรียนและ
การนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

วิชัย ราชฉวีศิริ. หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
ไทชวัฒนาพานิช, 2522.

วิชัย เวียงสงส์. "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์."
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร : 2527.) หน้า 12.

วิชาการ, กรม. คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2521.

. แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.

. คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

พุทธศักราช 2521. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2523). กรุงเทพมหานคร :

2533.

วิโรจน์ สมมี. "การปฏิบัติงานบริหารที่เป็นจริงและที่ควรปฏิบัติของผู้บริหาร

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง"

(ปริญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สงขลา. 2531).

วิทยา คู่วิรัตน์. "การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนคาทอลิก-

อัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2530.) หน้า.จ.

ศิริอร ชันยหัตถ์. องค์การและการจัดการ (O & M). รหัสวิชา 4641101

กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษรบัณฑิต, 2531.

ศึกษาธิการ. กระทรวง. กรมวิชาการ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา คู่มือ

ประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองของโรงเรียน โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว, กรุงเทพมหานคร, 2534.

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2, สำนักงาน. การประเมินหมวดวิชาดีเด่น.

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 : 2530.

_____ . การประเมินคุณภาพการศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัด
กรมสามัญศึกษา ประจำปี 2531. อัดสำเนา, 2532.

_____ . ผลการประเมินการปฏิบัติงานในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นราธิวาส.
ยะลา : เขตการศึกษา 2, 2532.

_____ . สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ทั่วประเทศ. ยะลา : เขตการศึกษา 2, 2535.

สัจด์ อุทรานันท์. การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์น้องเดือน, 2526.

_____ . การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มิตรสยาม, 2529.

_____ . การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มิตรสยาม, 2530.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
ไพศาลศิลปการพิมพ์, 2523.

เสนาะ ตีเยาว์. การบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 7 ฉบับแก้ไขปรับปรุง
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร, 2532.

สมาน รั้งสิโยภุชณ์ และสุธี สุทธิสมบูรณ์. หลักการบริหารเบื้องต้น.

พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร : อักษรสารการพิมพ์, 2524.

สมบูรณ์ พรรณาภพ. หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2521.

สมพงศ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยพัฒนาการพิมพ์,

2531.

สมพงศ์ ศิริเขต. "กระบวนการบริหารงานของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช ปริญญานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523.

สมยศ นาวิการ. การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : สมหมายการพิมพ์, 2525.

สามัญศึกษา, กรม. คู่มือครูใหญ่โรงเรียนที่เปิดใหม่. กรุงเทพมหานคร : จงเจริญ

การพิมพ์, 2522.

_____ . คู่มือการจัดการศึกษาสงเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์

การพิมพ์, 2523.

_____ . รายงานวิจัยสภาพการจัดการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์

ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : จงเจริญการพิมพ์, 2524.

_____ . คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช

2524. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์การพิมพ์, 2526.

สามัญศึกษา, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์ การนำระบบ QC CIRCLES มาใช้
ในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร, 2526.

. สรุปผลการสัมมนาเรื่อง กลุ่มสร้างคุณภาพงาน. กรุงเทพมหานคร,
2527.

. บันทึกการนิเทศการศึกษา 2530. กรุงเทพมหานคร, 2530.

. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา. โรงพิมพ์การศาสนา,
กรุงเทพมหานคร : 2532.

. ข้อมูลโรงเรียน ปีการศึกษา 2533. กรุงเทพมหานคร : 2533.

. โรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2533. กรุงเทพมหานคร :
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2533.

. สถิติการศึกษาลับชื่อ กรมสามัญศึกษา 2533. กรุงเทพมหานคร :
คุรุสภาลาดพร้าวพิมพ์, 2534.

สิทธิพร นิยมศรีสวัสดิ์. "การวางแผนงานของผู้บริหารโรงเรียนและครู
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครนายก", (ปริทัศน์นิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527).

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา
เอกสารการสอน หน่วยที่ 7-15. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ชวนพิมพ์, 2526.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. สาขาวิชานิเทศศาสตร์. เอกสารการสอน
ชุดวิชา การวางแผนประชาสัมพันธ์. หน่วยที่ 1-6 กรุงเทพมหานคร :
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2530.

สุชล บุญไทย. "ศึกษากระบวนการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้
 ของประเทศไทย" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชา
 การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 สงขลา 2531.) หน้า 67.

สุดใจ ไส้สุก. "การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
 กรุงเทพมหานคร." (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์-
 มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2521.)

สุธีระ กานตาวณิช. การบริหารการศึกษา. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2521.

สุมิตร คุณานุกร. รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนปลาย พ.ศ. 2518 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนมัธยม
ผสมสหการศึกษานแห่งชาติ 2518. กรุงเทพมหานคร : 2520.

_____. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์,
 2523.

สุรศักดิ์ นานานุกูล และคณะ. คู่มือ QC หลักการพื้นฐานของกลุ่มสร้างคุณภาพ
งานในญี่ปุ่นและไทย. กรุงเทพมหานคร : 2529.

สุวิทย์ ศรีปัดดา. การบริหารการศึกษา. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์,
2522.

สุวิทย์ บุญช่วย. การบริหารโรงเรียน. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2525.

เสนีย์ พิกษ์อรุณพ. "การพัฒนาคุณภาพชีวิต", สารพัฒนาหลักสูตร. 3
(กันยายน 2524), 16-17.

เสริมสุข สุวรรณกิจ. "กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสตูล ตาม
ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์", (ปริญญาานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2531).

หวน พิณสุพันธ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์,
2528.

อุทัย หิรัญโต. เทคนิคการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2525.

เอกชัย กิสุขพันธ์. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

_____. การควบคุมคุณภาพในโรงเรียน. ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร :
รุ่งเรืองสำเนาพิมพ์, 2528.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. การบริหารวิชาการ. รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษา
และศึกษาธิการจังหวัด. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา, 2516.

อ่ำไพพรรณ ยศประสิทธิ์. "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับ
บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์."
(วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชา
การบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2527.) หน้า จ.

อ่ำภา บุญช่วย. การบริหารงานวิชาการ. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2533.

Cronbach, Lee.J. Essentials of Psychological Testing.
3rd ed. New York : Harper & Row, 1970.

Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. New
Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1963.

Hersey, Paul. and Blanchard Kenneth H. Management
Organizational Behavior. 4th. ed. New Jersey :
Prentice - Hall, Inc., 1982.

Isaac, Stephen and Michael, William B. Handbook in
Research and Evaluation. 2nd. ed. San Diego, 1982.

Jones, Arthur Edward.. "An Analysis of the Administrative
Tasks Defined in the POSDCoRB Model and Performed
in the Operationalizing of the Community Education
Concept in Selected Elementary School District of
Cook Country, Illinois" Dissertation Abstracts
International. 41 (April, 1981) 4253 - A.

- Kirk, Roger E. Experimental Design : Procedures for the Behavioral Sciences. Second Edition Belmont, Brooks/Cole Publishing Company, 1982.
- Massic, Joseph L. and John, Douglas. Managing : A Contemporary Introduction. 3rd. ed. New Jersey : Prentice - Hall, 1981.
- McCarthy, Water M. "The Role of the Secondary School Principal in New Jersey ". Dissertation Abstracts International. 32 (August, 1971.) 705 - A.
- Norusis, Marriga J. SPSS/pc + 4.0 Chicago : SPSS inc, 1990.
- Patricia, Doherty K. "An Analysis of Assistant Principal Role in the Administrative Process as Identified by Tasks in Five Selected Areas" Dissertation Abstracts International. 42 (February, 1982) 3362 - A.
- Wells, Richard F. "A Study of the Major Job Responsibilities of the Elementary School Principale", Dissertation Abstracts International. p.2333. Michigan : University Microfilms International, 1978.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design.

New York : McGraw - Hill Book, 1971.

ภาคผนวก

หลักการ นโยบาย และภาระหน้าที่ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

นายกมล ดิษฐกมล ผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์คือ โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นสำหรับเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้ เด็กเหล่านี้ ได้แก่ เด็กชาวป่า ชาวเขา ชาวเรือ ชาวเกาะ เด็กที่อยู่ในท้องถื่นทุรกันดาร หรือมีปัญหาทางสภาพภูมิศาสตร์ เด็กที่ยากจนมาก ก้าวร้าวบิดาหรือมารดา ขาดผู้อุปการะ เด็กเร่ร่อน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้ที่ได้รับการคุกคาม บุตรหลานของผู้ที่มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ บุตรผู้ป่วยโรคเรื้อน หรือเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในลักษณะอื่น ๆ ปัจจุบันโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่ในสังกัด กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แห่งแรกคือ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่ง ฯพณฯ นายอภัย จันทวิมล อธิบดีกรมสามัญศึกษา เป็นผู้คิดริเริ่มและได้ประกาศจัดตั้งเป็นทางการ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2496 ความมุ่งหมายในครั้งนั้นมี 4 ประการคือ

1. เพื่อให้เด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา (โดยเฉพาะผู้ที่บ้านอยู่ห่างไกลโรงเรียนเกินกว่า 2,000 เมตร ซึ่งได้รับการยกเว้นในสมัยนั้น) ได้เข้ามาเรียนแบบอยู่ประจำ ให้มีความรู้ อย่างน้อยในระดับการศึกษาภาคบังคับ และได้รับการฝึกสอนด้านวิชาอาชีพที่จะสามารถกลับไปดำรงชีวิตในถิ่นกำเนิดของตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นการพัฒนาท้องถื่นอยู่ห่างไกลของประเทศด้วย

2. เพื่อให้รู้จักหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ที่เน้นในเรื่องนี้เพราะว่าเด็กที่เข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนมาก อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหามาก จึงจำเป็นต้องสร้างควมสำนึกในหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

3. เพื่อสร้างผู้ที่จะนำความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามระบอบ

ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้กลับไปสู่ท้องถิ่นสามารถเป็นผู้นำท้องถิ่น และสามารถเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐกับชุมชนของตนได้

4. เพื่อให้รู้จักรักษาและซาบซึ้งในคุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชาติ

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวนเมื่อจัดตั้งขึ้นในครั้งแรกได้รับเด็กยากไร้ไกลคมนาคมและชาวเขา จากท้องที่ของจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-7 เป็นโรงเรียนประจำ รัฐให้การสงเคราะห์ค่าอาหารคนละ 1,000 บาทต่อปี และเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย เครื่องเขียน แบบเรียน จัดหลักสูตรเน้นหนักในด้านวิชาอาชีพ เมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แล้ว หากเรียนดี มีความประพฤติดี เหมาะสมที่จะกลับไปเป็นผู้นำในท้องถิ่นได้ กรมสามัญศึกษาได้พิจารณาให้ทุนการศึกษา คัดเลือกไปเรียนต่อที่วิทยาลัยหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี หรือโรงเรียนอาชีวศึกษา หรือโรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดที่เด็กมีภูมิลำเนาอยู่ โดยให้ทุนอุดหนุนปีละ 800 บาท เมื่อสำเร็จแล้วก็กลับไปเป็นครูในท้องถิ่นกันดารอันเป็นภูมิลำเนาเดิมของเด็ก

เมื่อโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวนได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และได้ผลดี กรมสามัญศึกษาได้พิจารณาขยายการศึกษาสงเคราะห์ โดยกำหนดในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ให้จัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขึ้น เขตการศึกษาละ 1 โรงเรียน และได้ดำเนินการจัดตั้งไปแล้ว ดังนี้

ก. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ประจำเขตการศึกษา

1. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
เขตการศึกษา 5 พ.ศ. 2496
2. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน จังหวัดเชียงราย
เขตการศึกษา 8 พ.ศ. 2501
3. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี
เขตการศึกษา 1 พ.ศ. 2504
4. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มะขาม จังหวัดจันทบุรี
เขตการศึกษา 12 พ.ศ. 2504

5. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์วัชรบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
เขตการศึกษา 10 พ.ศ. 2505
6. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท จังหวัดชัยนาท
เขตการศึกษา 6 พ.ศ. 2505
7. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก จังหวัดตาก
เขตการศึกษา 7 พ.ศ. 2507
8. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
เขตการศึกษา 3 พ.ศ. 2507
9. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
เขตการศึกษา 11 พ.ศ. 2512
10. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สกลนคร จังหวัดสกลนคร
เขตการศึกษา 9 พ.ศ. 2512
11. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
เขตการศึกษา 2 พ.ศ. 2513
12. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาคอนม จังหวัดกระบี่
เขตการศึกษา 4 พ.ศ. 2514

เมื่อจัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ครบทุกเขตการศึกษา รวม 12 โรงเรียนแล้ว รัฐเห็นว่ายังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของสังคม ประกอบกับชนกลุ่มน้อยได้แก่ ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในบางจังหวัดมีปัญหาแทรกซ้อนด้านความมั่นคงของชาติ เพื่อสนองความต้องการและแก้ปัญหาสังคม จึงตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับชาวเขาขึ้น ดังนี้

ข. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับชาวเขา

13. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2515
14. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์น่าน จังหวัดน่าน
พ.ศ. 2516
15. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน
พ.ศ. 2517

16. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2518
17. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2519
18. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เลย จังหวัดเลย
พ.ศ. 2529

ค. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในย่านภัยคุกคาม

19. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พัทลุง จังหวัดพัทลุง
พ.ศ. 2516

สำหรับเด็กที่ยากไร้ด้อยโอกาสและมีปัญหาทางด้านสังคม เนื่องจากบิดามารดาป่วยเป็นโรคเรื้อน รัฐได้ให้การสงเคราะห์โดยกรมการแพทย์และอนามัย กรมประชาสัมพันธ์ให้การสงเคราะห์เลี้ยงดูในระยะแรกเกิดจนถึงวัยเรียน กรมสามัญศึกษาได้ให้การสงเคราะห์โดยจัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขึ้นเป็นพิเศษ ประเภทไป-กลับ ให้การสงเคราะห์อาหารกลางวัน เครื่องนุ่งห่ม เครื่องเขียน แบบเรียน โดยจัดตั้งโรงเรียน ดังต่อไปนี้

ง. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับบุตรผู้ป่วยโรคเรื้อน

20. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์โนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านไผ่
จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2517
21. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อำนาจเจริญ อำเภออำนาจเจริญ
จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2517
22. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงดาว อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2519
23. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี อำเภอเมือง
จังหวัดลำปาง พ.ศ. 2524

หมายเหตุ

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จัดตั้งขึ้นเมื่อ
พ.ศ. 2516 และได้เลิกกันไปเมื่อ พ.ศ. 2524 เพราะไม่มีบุตรผู้ป่วย
โรคเรื้อนเข้าเรียนแล้ว

จ. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็กในชุมชนแออัด

กรุงเทพมหานคร ประเภทไป-กลับ

24. โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร
กรมสามัญศึกษา รับโอนจากกรมประชาสงเคราะห์
พ.ศ. 2523

ฉ. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับบุตรหลานของผู้ประสบอุทกภัย

ในจังหวัดภาคใต้ เป็นโรงเรียนประเภทประจำ

25. โรงเรียนประชานุเคราะห์ 19 จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2532

ช. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับบุตรหลานของผู้ประสบวาตภัย

ในจังหวัดภาคใต้ เป็นโรงเรียนประเภทประจำ

26. โรงเรียนประชานุเคราะห์ 20 จังหวัดชุมพร
พ.ศ. 2533

สรุปได้ว่า โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สังกัดกองการศึกษาพิเศษ

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปัจจุบันมี 26 โรงเรียน เป็นโรงเรียน
ที่จัดตั้งขึ้นสำหรับเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียน
ปกติได้ ด้วยเหตุผลความจำเป็นต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

นโยบายการดำเนินงานการศึกษาสงเคราะห์ของกระทรวงศึกษาธิการปัจจุบัน

โดยที่เห็นสมควรให้มีการปรับปรุงนโยบายด้านการจัดการศึกษา
สงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดแนวการดำเนินงานของโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ปีการศึกษา
2529 เป็นต้นไป ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับบุตรผู้ป่วยโรคเรื้อน

ให้กรมสามัญศึกษาคำเนินการจัดการศึกษาตามปกติดังที่เคยจัดมา

ทั้งนี้ เพราะเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะพิเศษ

2. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ประจำเขตการศึกษา

2.1 ให้จัดบริการการศึกษาในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือเด็กที่ยากจนและอยู่ห่างไกลไม่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป และเด็กที่กำพร้าไม่มีผู้อุปการะ ส่วนเด็กที่ยากจนปกติให้เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

2.2 ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด ร่วมมือกันพิจารณาและดำเนินการสำรวจผู้จะเข้าเรียนตามเกณฑ์ในข้อ 2.1

2.3 กรณีโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ประจำเขตการศึกษาโรงใดมีที่เรียนเหลือ ให้ขยายรับระดับมัธยมศึกษาได้โดยใช้งบประมาณภายในวงเงินงบประมาณเดิม และให้ลดรับนักเรียนระดับประถมศึกษาลง ทั้งนี้จะต้องปรับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานใหม่ โดยมุ่งเน้นให้เด็กที่จบชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สามารถกลับไปเป็นผู้่าในท้องถิ่นของตนเองทั้งด้านอาชีพและการป้องกันชุมชน

3. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชาวเขา

3.1 ให้เพิ่มจำนวนโควตารับเด็กชาวเขาและลดโควตารับเด็กพื้นราบ จากสัดส่วนที่กำหนด 50 : 50

3.2 ให้สำนักงานการศึกษาธิการจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเข้าร่วมพิจารณาคัดเลือกเด็กพื้นราบในข้อ 3.1 ให้เป็นไปตามเกณฑ์ในข้อ 2.1

3.3 ให้ปรับหลักสูตรการเรียนการสอนที่ใช้ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชาวเขา โดยเน้นด้านความรักชาติ ความเป็นผู้นำ หลักการปกครองคุณธรรม วิชาชีพ และโภชนาการ

การขยายชั้นมัธยมในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ตามที่กรมสามัญศึกษาได้ดำเนินการจัดการศึกษาสงเคราะห์ระดับประถมศึกษา เพื่อช่วยเหลือเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษามาแล้วนั้น ปรากฏว่า

เมื่อนักเรียนเหล่านี้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ไม่สามารถเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาได้ เนื่องจากความเป็นอยู่ทางครอบครัวยากจนมากขาดผู้อุปการะหรือมีปัญหาอื่น ๆ นอกจากนั้นนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ก็อายุยังน้อย ไม่สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากโรงเรียนไปใช้กับชีวิตจริงในชุมชนได้ ทำให้การลงทุนในด้านการศึกษาสงเคราะห์ไม่เกิดผลสมบูรณ์เพียงพอ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายในการดำเนินงานการศึกษาสงเคราะห์ของกระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษาจึงได้กำหนดแนวปฏิบัติการขยายชั้นเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขึ้น และได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2530 เป็นต้นไป โดยกรมสามัญศึกษาได้เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการจึ้นนโยบายให้สำนักงานประมาณทราบ เพื่อสนับสนุนงบประมาณด้านนี้ด้วย ซึ่งก็ได้รับการสนับสนุนด้วยดี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2531 เป็นต้นไป

การขยายชั้นมัธยมในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชาวเขา

ตามที่กรมสามัญศึกษาได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานประมาณให้ดำเนินการขยายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ประจำเขตการศึกษาไปแล้ว ดังนี้คือ

ปีการศึกษา 2530	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย
	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน
	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก
ปีการศึกษา 2531	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน
	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สกลนคร
	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัยบุรี
ปีการศึกษา 2532	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี
	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท
	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นางรอง
	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มะขาม

ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นราธิวาส

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม

อนึ่ง ในปีการศึกษา 2531 ได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษให้ขยายที่
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พัทลุงอีก 1 โรงเรียน

สำหรับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชาวเขา ซึ่งมีอยู่ 6 โรงเรียนนั้น
กรมสามัญศึกษาได้ขอขยายเพิ่มเติมไป และขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณา
ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้คือ

ปีการศึกษา 2532 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบูรณ์

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์น่าน

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี

ปีการศึกษา 2534 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เลย

นโยบายเกี่ยวกับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชาวเขา

1. ให้เพิ่มจำนวนโควตารับเด็กชาวเขาและลดโควตารับเด็กพื้นราบ
จากสัดส่วนเดิม 50 : 50 เป็น 70 : 30 หรือ 80 : 20
2. ร่วมมือกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการพิจารณาคัดเลือกเด็กพื้นราบ
เข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชาวเขา
3. ให้ปรับหลักสูตรการเรียนการสอนโดยเน้นด้านความรักชาติ
ความเป็นผู้นำ หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็น
องค์พระประมุข คุณธรรม วิชาชีวะ และโภชนาการ
4. การศึกษาของเด็กชาวเขาเป็นหน้าที่ของหลายหน่วยงาน โรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์รับผิดชอบเฉพาะในส่วนของเด็กชาวเขาที่ขาดโอกาสทางการ
ศึกษาและจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ตามหลักเกณฑ์เท่านั้น

งานที่จะต้องทำต่อไป

1. ร่วมมือกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการสำรวจผู้ที่เข้าเรียนตามเกณฑ์ที่จะต้องส่งเคราะห์ เพื่อวางแผนขยายงานด้านการศึกษาส่งเคราะห์ให้ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง ปัญหาที่พบประการหนึ่งคือนักเรียนศึกษาส่งเคราะห์จำนวนมากเป็นเด็กในจังหวัดที่โรงเรียนศึกษาส่งเคราะห์ตั้งอยู่ ส่วนจังหวัดอื่น ๆ ที่ได้รับโควต้ามักจะไม่ค่อยมีเด็กส่งมาเข้าเรียน เพราะโรงเรียนอยู่ไกลจากภูมิลำเนาของเด็ก ผู้ปกครองไม่นิยมส่งเด็กไปเรียน แต่ถ้าผลการสำรวจมีข้อมูลชัดเจนว่าจังหวัดใดมีเด็กอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องให้การศึกษาส่งเคราะห์จำนวนมาก ก็ควรจัดตั้งโรงเรียนศึกษาส่งเคราะห์ขึ้นในจังหวัดนั้น ตามความจำเป็นและขีดความสามารถทางด้านงบประมาณที่สามารถจะดำเนินการได้ในแต่ละปี
2. ปรับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานใหม่ โดยเฉพาะทางด้านมัธยม โดยมุ่งเน้นให้เด็กที่จบชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนศึกษาส่งเคราะห์สามารถกลับไปเป็นผู้นำในท้องถิ่นของตนเองทั้งด้านอาชีพ และการป้องกันชุมชน ดังนั้นโรงเรียนศึกษาส่งเคราะห์จึงควรศึกษาหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของกระทรวงศึกษาธิการ 2521 ให้เข้าใจแจ่มแจ้ง และควรให้ครูอาจารย์ไปศึกษาดูงานทางด้านปฏิบัติจากโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เพื่อนำประสบการณ์ที่ได้รับมาปรับแผนปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนศึกษาส่งเคราะห์แต่ละแห่งนั้น และยึดหลักการกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียนศึกษาส่งเคราะห์ด้วย ที่จะต้องเน้นวิชาอาชีพให้มากขึ้นเป็นพิเศษว่านักเรียนโรงเรียนเรียนไปกลับ โดยใช้คาบเวลาเรียนนอกที่มีอยู่ทั้งก่อนเข้าเรียน ตอนเช้าและตอนเย็นหลังโรงเรียนเลิก ทั้งนี้รวมถึงการปลูกฝังนิสัยที่พึงประสงค์และคุณธรรมจริยธรรมด้วย สิ่งหนึ่งที่สำคัญคือจะต้องตระหนักว่าเรามุ่งให้นักเรียนส่วนใหญ่กลับไปอยู่ในท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพชีวิต สามารถเป็นผู้นำท้องถิ่นได้ และเราก็ไม่สกิดเด็กส่วนน้อยที่มีความสามารถทางวิชาสามัญ ซึ่งควรส่งเสริมให้เรียนต่อสูงขึ้นไปอีกโดยมีทุนเล่าเรียนสนับสนุนให้
3. โรงเรียนศึกษาส่งเคราะห์ทุกโรงเรียนควรมีกิจกรรมทางด้าน

การเรียนการสอนวิชาอาชีพซึ่งมีรายได้ ส่วนหนึ่งเป็นรายได้ของนักเรียน อีก
ส่วนหนึ่งเป็นรายได้ของโรงเรียน เพื่อโรงเรียนจะได้มีเงินนอกงบประมาณไว้
ใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาในลักษณะคล้ายเงินบำรุงการศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มิได้เก็บ
เงินบำรุงการศึกษา

4. ขยายมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เดิม
5. จัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สาวเกาะที่จังหวัดตราด
6. จัดตั้งโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัด

นครศรีธรรมราช

ครุฑ

ระเบียบกรมสามัญศึกษา

ว่าด้วยการรับเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

พ.ศ. 2530

.....

ด้วยกรมสามัญศึกษาพิจารณาเห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยการรับเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยการรับเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ พ.ศ. 2530"

ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยการรับเด็กเข้าเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ พ.ศ. 2524 ระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยการรับเด็กเข้าเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย พ.ศ. 2524 ระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยการรับเด็กเข้าเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 ระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยการรับเด็กเข้าเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2529

บรรดาระเบียบอื่นใดที่เกี่ยวกับการรับเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ 4 ให้รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา ฝ่ายที่ 1 เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ก. ข้อความทั่วไป

ข้อ 5 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเด็กบางประเภท ซึ่งขาดโอกาสเล่าเรียนในโรงเรียนปกติโดยทั่วไป ได้เข้าเรียนจนจบหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ตามที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เปิดทำการสอน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเหล่านี้มีความรู้ ความสามารถ และมีพื้นฐานในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งมีความเข้าใจในขนบธรรมเนียม

ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ และมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ เพื่อที่จะนำไปดำรงชีวิตและพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เจริญขึ้นตามควรแก่สภาพ

ข้อ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ รัฐให้ความอุปการะตามควรแก่นักเรียนประเภทนี้ ซึ่งอาจเป็นการอุปการะทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน โดยกรมสามัญศึกษาร่วมมือกับเขตการศึกษาและจังหวัด เพื่อควบคุมดูแลการดำเนินงานกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายและนโยบายของรัฐบาล

ข้อ 7 กรมสามัญศึกษาจะเป็นผู้กำหนดจำนวนเด็กที่จะรับเข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แต่ละแห่งเป็นปี ๆ ไป

หมวด ข. คุณสมบัติของเด็กที่จะรับเข้าเรียน

ข้อ 8 คุณสมบัติของเด็กที่จะรับเข้าเรียน มีดังนี้

8.1 เป็นเด็กที่ขาดโอกาสที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนปกติ และมีอายุ 6 ปีเต็มในเดือนเมษายนของปีที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

8.2 เป็นเด็กชาวป่า ชาวเขา ชาวเรือ ชาวเกาะ หรือเป็นเด็กที่อยู่ในท้องถิ่นกันดาร หรือมีปัญหาทางสภาพภูมิศาสตร์ เป็นเด็กยากจนที่ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนปกติ หรือเป็นเด็กกำพร้าบิดา มารดา ขาดผู้อุปการะ หรือเป็นบุตรหลานของผู้ที่ได้รับภัยคุกคาม บุตรหลานของผู้ที่มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ เป็นเด็กที่มีปัญหาทางด้านสังคม หรือเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในลักษณะอื่น ๆ

8.3 ต้องไม่เป็นเด็กที่มีสมองพิการ หรือร่างกายพิการ หุนหวก ตาบอด เว้นแต่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่เปิดโครงการการศึกษาพิเศษเรียนร่วม ให้รับเด็กดังกล่าวเข้าเรียนได้

8.4 ต้องไม่เป็นโรคติดต่อหรือเป็นโรคเรื้อรัง อันเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

8.5 เป็นเด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องถิ่นตามที่กรมสามัญศึกษากำหนดไว้

หมวด ค. การรับสมัคร

ข้อ 9 เมื่อจังหวัดและหน่วยงานที่ได้รับทุนให้ส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ได้รับทราบจำนวนเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 1 ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แห่งใดแห่งหนึ่งจากกรมสามัญศึกษาแล้ว ให้ประกาศให้ประชาชนในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบทราบและจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำการรับสมัคร

ข้อ 10 ให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองนำเด็กและหลักฐานต่อไปนี้ ไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่รับสมัคร

10.1 สำเนาทะเบียนบ้าน หรือใบรับรองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ส่งเด็กเข้าเรียน

10.2 สูติบัตร (ถ้ามี)

สำหรับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย ซึ่งรับเด็กชาวเรือเข้าเรียน นอกจากหลักฐานตามข้อ 10.1, 10.2 แล้ว ให้นำหลักฐานต่อไปนี้ ไปประกอบการรับสมัครด้วย คือ

10.3 ทะเบียนเรือ ในกรณีที่เรือยังไม่เป็นกรรมสิทธิ์โดยเด็ดขาด ให้ใช้สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเช่าแทน

10.4 ใบรับรองการประกอบอาชีพเป็นชาวเรือของนายอำเภอ หรือผู้อำนวยการเขต หรือนายกเทศมนตรี

ข้อ 11 เมื่อเจ้าหน้าที่สมัครตรวจสอบหลักฐานดังกล่าวในข้อ 10 เห็นว่าเป็นการถูกต้องแล้ว ให้นำเสนอคณะกรรมการคัดเลือกของจังหวัด ดำเนินการต่อไป

ข้อ 12 สำหรับหน่วยงานอื่น ที่ได้รับการจัดสรรทุนให้ส่งเด็กเข้าเรียน ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ให้หน่วยงานนั้นดำเนินการสรรหาเด็กส่งเข้าเรียน ได้โดยไม่ต้องผ่านคณะกรรมการของจังหวัด

หมวด ง. หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก

ข้อ 13 การคัดเลือกเด็กตามจำนวนที่จังหวัดได้รับการจัดสรรทุนแต่ละปี ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการชั้นคณะหนึ่ง มีอำนาจและหน้าที่พิจารณาคัดเลือกเด็ก ส่งไปเข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ประกอบด้วย

13.1 ศึกษาธิการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

13.2 ผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ เช่น แพทย์ หรืออนามัย

ฝ่ายปกครอง ตำรวจตระเวนชายแดน พัฒนาการจังหวัด ประชาสงเคราะห์-

จังหวัด ผู้แทนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ (สำหรับจังหวัดที่มีโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตั้งอยู่) ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ประธานกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด หรือบุคคลอื่นตามที่จังหวัดจะเห็นสมควร ไม่น้อยกว่า 4 คนเป็นกรรมการ

13.3 หัวหน้าคณะเลขาธิการ คณะกรรมการสามัญศึกษา-
จังหวัดเป็นกรรมการและเลขาธิการ

ข้อ 14 ให้คณะกรรมการคัดเลือกของจังหวัดตามข้อ 13 ยึดถือหลักเกณฑ์การคัดเลือกเด็ก ตามคุณสมบัติในข้อ 8

ข้อ 15 เมื่อคณะกรรมการการคัดเลือกของจังหวัด คัดเลือกเด็กได้ครบตามจำนวนที่กำหนดแล้ว ให้คัดเลือกเด็กสำรองไว้จำนวนหนึ่ง

ข้อ 16 ให้จังหวัดส่งรายชื่อเด็กที่ได้รับการคัดเลือก พร้อมด้วยหลักฐานตามข้อ 10 ไปยังโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่กรมสามัญศึกษากำหนดให้ส่งไปเข้าเรียน พร้อมกับแจ้งรายชื่อเด็กที่ส่งไปเข้าเรียนให้กรมสามัญศึกษาเขตการศึกษาทราบ ภายในวันที่ 30 เมษายน ของแต่ละปี

ข้อ 17 ในหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรทุนให้ส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ อาศัยหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกดังกล่าวข้างต้น โดยอนุโลม

ข้อ 18 ให้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่รับเด็กเข้าเรียน ตรวจสอบคุณสมบัติตามหลักฐานที่จังหวัด หรือหน่วยงานส่งไป เมื่อถูกต้องแล้วให้กรอกรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติเด็กที่เข้าเรียนเสนอจังหวัด เพื่อแจ้งกรมสามัญศึกษาต่อไป

ข้อ 19 ในระหว่างที่จังหวัดและหน่วยงาน ยังมีได้ส่งเด็กที่ได้รับการคัดเลือกไปส่งเข้าเรียน หากมีเด็กคนหนึ่งคนใดไม่สามารถไปเข้าเรียนได้ด้วยเหตุผลใดก็ตาม ให้จังหวัดและหน่วยงานนั้น แจ้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทราบ พร้อมทั้งแจ้งรายชื่อเด็กที่จะส่งเข้าเรียนแทนไปด้วย แล้วให้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แจ้งกรมสามัญศึกษา และเขตการศึกษาทราบ

หมวด จ. การส่งเด็กเข้าเรียน

ข้อ 20 ให้จังหวัดและหน่วยงานที่คัดเลือกเด็ก แจ้งผลการคัดเลือก ให้บิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ส่งเด็ก นำเด็กไป เข้าเรียนที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ภายในวันแรกของปีการศึกษา

ข้อ 21 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางนำเด็กไปเข้าเรียน ให้บิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือหน่วยงานที่คัดเลือกเด็กส่งเข้าเรียนเป็นผู้จ่ายเอง เว้นแต่ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หรือหน่วยงาน ไม่สามารถนำเด็กไปส่งเข้าเรียน ด้วยตนเองได้ ให้จังหวัดมอบหมายเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่ง เป็นผู้นำเด็กไปส่ง เข้าเรียนแทน โดยขอขยืมเงินทดลองราชการจากจังหวัด เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ในการเดินทางไปก่อนอย่างประหยัด แล้วรายงานขอเบิกจากกรมสามัญศึกษา

ในกรณีที่มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของจังหวัดเป็นผู้นำเด็กไปเข้าเรียน ให้หน้าเด็กที่ได้รับการคัดเลือกทั้งหมดไปส่งเข้าเรียนพร้อมกันในคราวเดียว

หมวด ฉ. การรับเด็กเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ข้อ 22 ให้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่รับเด็กเข้าเรียน จัดให้มี เจ้าหน้าที่เพื่อรับมอบตัวเด็ก

ข้อ 23 การรับมอบตัวเด็ก ให้โรงเรียนตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

23.1 ตรวจสอบคุณสมบัติ

23.2 ทำใบมอบตัว

ข้อ 24 หากปรากฏว่า เด็กที่ส่งมาเข้าเรียนขาดคุณสมบัติตามข้อ 8 ให้โรงเรียนรับประสานงานกับจังหวัด หรือหน่วยงาน เพื่อขอให้พิจารณาส่งเด็ก ที่คัดเลือกสำรองไว้เข้าเรียนแทน

ข้อ 25 เมื่อเปิดเรียนภาคต้นแล้ว หากจังหวัดและหน่วยงานใดยังไม่ส่งคืนเด็กมาเข้าเรียน ให้โรงเรียนรับดำเนินการติดตามเร่งรัดให้ส่งเด็ก เข้าเรียนโดยด่วน

ข้อ 26 ในกรณีที่โรงเรียนรับเด็กไว้เข้าเรียนแล้ว หากเด็กคนใดมี อุปสรรคที่จะเรียนต่อไม่ได้ ให้โรงเรียนพิจารณารับเด็กสำรองเข้าเรียนแทนได้ แต่ทั้งนี้ให้อยู่ภายในภาคต้นของปีการศึกษานั้น ๆ แล้วรายงานกรมสามัญศึกษา

ทราบ

สำหรับค่าใช้จ่ายในการนำส่งกลับภูมิลำเนา ตามกรณีในวรรคแรก ให้โรงเรียนจ่ายจากเงินงบประมาณ หมวดค่าตอบแทน วัสดุ และวัสดุ รายการค่าใช้จ่ายที่กรมสามัญศึกษาจัดสรรไว้

ข้อ 27 ในกรณีที่โรงเรียนมีความจำเป็นต้องรับเด็กภายนอกที่อยู่ใกล้เคียงโรงเรียน หรือบุตรหลานของบุคลากรในโรงเรียนนั้น เข้าเรียนเป็นนักเรียนประเภทเดินเรียน ให้รับได้ห้องเรียนละไม่เกิน 5 คน แต่ทั้งนี้ นักเรียนที่รับเข้าเรียนดังกล่าว ไม่มีสิทธิ์ได้รับเงินอุดหนุนและทุนเรียนต่อ

หมวด ๗. การรับเด็กเข้าเรียนระหว่างปี

ข้อ 28 การรับเด็กเข้าเรียนระหว่างปี ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 เพื่อเข้าเรียนแทนเด็กที่โรงเรียนจำหน่ายออกจากโรงเรียนไป เพราะเหตุใดเหตุหนึ่ง ในระหว่างปีการศึกษานั้น ๆ หากจำเป็นจะต้องรับเด็กเข้าเรียนแทนดังกล่าว ให้โรงเรียนดำเนินการตั้งแต่คณะกรรมการเพื่อคัดเลือกเด็กที่มีคุณสมบัติตามข้อ 8 ส่งเข้าเรียน แล้วรายงานกรมสามัญศึกษาทราบ

ข้อ 29 ให้โรงเรียนจัดทำหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กที่รับเข้าเรียนระหว่างปี เช่นเดียวกับการรับเด็กเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ข้อ 30 การย้ายเด็กนักเรียนออกจากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไปเข้าเรียนที่อื่น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา

ข้อ 31 ให้เขตการศึกษาเป็นผู้ควบคุม ดูแล และช่วยเร่งรัดการดำเนินงาน จังหวัดและโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษานั้น ๆ เกี่ยวกับเรื่องการรับและการส่งเด็กไปเข้าเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 18 กันยายน 2530

ลงชื่อ พะนอม แก้วกำเนิด

(นายพะนอม แก้วกำเนิด)

อธิบดีกรมสามัญศึกษา

(สำเนา)

ที่ ทม...../.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี จังหวัดปัตตานี 94000

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเก็บข้อมูลเพื่อวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามฯ จำนวน ชุด

ด้วย นางพัชรี กุ่มบำรุง นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์" กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา โดยมี ผศ.ดร.อังกา บุญช่วย และ ผศ.ดร.วัน เดชพิชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จึงใคร่ขออนุญาตให้ครูอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนนี้ ได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกตอนเพื่อใช้ในการวิจัย เมื่อเสร็จแล้วกรุณาบรรจุในซองที่แนบมาเพื่อจัดส่งกลับคืนไปยังหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 2 โดยด่วนด้วย

อนึ่ง ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้ จะไม่มีผลกระทบกระเทือนใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาคำเนินการต่อไป และหวังว่าคง
ได้รับความอนุเคราะห์อย่างดี จึงขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี ทิมอ่ำ)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตปัตตานี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (073) 349111 ต่อ 320

แบบสอบถาม

เรื่อง

การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะ
ของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีอยู่ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่ท่านกำลังปฏิบัติงานอยู่

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหาร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริง

ช่องนี้สำหรับ

ผู้วิจัยกรอก

1. วุฒิต่างการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

1

ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี

2. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุน้อยกว่า 35 ปี

2

ระหว่าง 35 - 45 ปี

อายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

3

10 ปีและต่ำกว่า

10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่ทำงานกำลังปฏิบัติงานอยู่

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร 4 ด้าน ของวงจรมุ่ง คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผล การดำเนินงานหลังการตรวจสอบผล ในงานวิชาการ 6 งาน คือ การวางแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน และงานการวัดและประเมินผล ของผู้บริหารตามทัศนะของครูอาจารย์โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

กระบวนการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ชั้นตอนนี้โปรดพิจารณาว่าผู้บริหารโรงเรียนของท่านได้ปฏิบัติงานแต่ละชั้นอยู่ระดับใด เมื่อท่านได้พิจารณาแบบสอบถามในแต่ละข้อแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการปฏิบัติงาน คือ ดีที่สุด ดี ปานกลาง ไม่ดี ไม่ดีอย่างยิ่ง ระดับใดระดับหนึ่งเพียงระดับเดียวตามความรู้สึกที่เป็นจริง

ตัวอย่าง

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
(0)	ชี้แจง แนะนำให้ครูทำ แผนการสอน		/				0
(00)	สาธิตการใช้เทคนิคการสอนให้ครู อาจารย์ดูเป็นแนวทางในการสอน					/	00

อธิบาย จากตัวอย่างในข้อ (0) ทำเครื่องหมาย / ในช่องดี แสดงว่า
ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สามารถชี้แจงแนะนำให้ครูทำ
แผนการสอนอยู่ในระดับดี ส่วนข้อ (00) ทำเครื่องหมาย / แสดงว่า
ผู้บริหารมีส่วนในการสาธิตการใช้เทคนิคการสอนให้ครูอาจารย์ดูเป็น
แนวทางในการสอนอยู่ในระดับไม่ดีอย่างยิ่ง

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
	<u>การวางแผน</u>						
1.	ผู้บริหารได้มีการวางแผนร่วมกับ ครู อาจารย์ในเรื่องต่อไปนี้						☐ 5
2.	ประชุมกำหนดภาระหน้าที่งานด้าน วิชาการ						☐ 6
3.	ประชุมแนวทางการศึกษาหลักสูตร ทั้งระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา						☐ 7
4.	ประชุมเพื่อจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ด้านวิชาการ						☐ 8
5.	ประชุมวางแผนเตรียมการสอน						☐ 9
6.	ประชุมเพื่อจัดทำแผนการเรียน						☐ 10
7.	ประชุมเพื่อจัดทำตารางสอนของ โรงเรียน						☐ 11
8.	ประชุมหาแนวทางการจัดชั้นเรียน						☐ 12

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
9.	ประชุมเพื่อพิจารณาเอกสาร ประกอบหลักสูตร						☐ 13
10.	วางแผนการจัดครูเข้าสอน						☐ 14
11.	วางแผนการสอนซ่อมเสริม						☐ 15
12.	ประชุมวางแผนเพื่อจัดห้องสมุด และการให้บริการ						☐ 16
13.	ประชุมวางแผนจัดตั้งศูนย์สื่อการ เรียนการสอน						☐ 17
14.	จัดทำโครงการประชุมปฏิบัติการ การผลิต การใช้ การเก็บรักษา และซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน						☐ 18
15.	กำหนดนโยบายการจัดการนิเทศ ภายในโรงเรียน						☐ 19
16.	ประชุมวางแผนแก้ปัญหาความ ประพฤติและระเบียบวินัยของ นักเรียนในห้องเรียน						☐ 20
17.	ประชุมวางแผนพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น ทักษะกระบวนการ						☐ 21

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
18.	ประชุมวางแผนพัฒนาบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมในและนอก ห้องเรียน						☐ 22
19.	ประชุมวางแผนพัฒนาการเรียน ของนักเรียน						☐ 23
20.	การปรับปรุงการเรียนการสอน ร่วมกับครู อาจารย์						☐ 24
21.	กำหนด"ข้อตกลง"/"แนวทาง" การวัดและประเมินผลการเรียน การสอน						☐ 25
22.	ประชุมวางแผนการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอน						☐ 26

ปัญหาด้านการวางแผนบริหารงานวิชาการ

.....

การแก้ปัญหา

.....

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
	<u>การปฏิบัติงานตามแผน</u>						
23.	มอบหมายงานและอธิบายหรือบอก แนวปฏิบัติงานด้านวิชาการให้แก่ครู อาจารย์รับผิดชอบ						☐ 27
24.	กระตุ้นให้ครู อาจารย์ได้ศึกษา หลักสูตรทั้งระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา						☐ 28
25.	กระตุ้นให้ครู อาจารย์ปฏิบัติงาน วิชาการตามปฏิทินงานด้าน วิชาการ						☐ 29
26.	ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ทำ แผนการสอน						☐ 30
27.	จัดให้มีการประชุมนักเรียนเพื่อ ชี้แจงการเลือกแผนการเรียน						☐ 31
28.	ส่งเสริมให้ครูสอนตาม ตารางสอน						☐ 32
29.	มอบหมายให้ครู อาจารย์จัด นักเรียนเข้าชั้นเรียนตามความ เหมาะสม						☐ 33
30.	จัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร แก่ครู อาจารย์เพื่อใช้ในการจัด การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ						☐ 34

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
31.	จัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิ ความถนัดและความเหมาะสม						☐ 35
32.	กระตุ้นให้ครู อาจารย์สอน ซ่อมเสริมตามตารางสอนที่ได้ กำหนดไว้อย่างจริงจัง						☐ 36
33.	ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ และ นักเรียนใช้ห้องสมุด						☐ 37
34.	สนับสนุนและจัดหางบประมาณ สื่อ และอุปกรณ์ เพื่อจัดตั้งศูนย์สื่อ การเรียนการสอน						☐ 38
35.	จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการผลิต ใช้ เก็บรักษาและซ่อมแซมสื่อ การเรียนการสอนแก่ครู อาจารย์						☐ 39
36.	ส่งเสริมให้ครู อาจารย์จัด การนิเทศภายในโรงเรียนตาม นโยบายของโรงเรียน						☐ 40
37.	ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ควบคุม ความประพฤติและระเบียบวินัย ของนักเรียนในห้องเรียน						☐ 41
38.	ส่งเสริมให้ครู อาจารย์จัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น ทักษะกระบวนการ						☐ 42

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
39.	ส่งเสริมให้ครู อาจารย์สร้าง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทั้งใน และนอกห้องเรียนเพื่อจุดใจให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้						☐ 43
40.	กระตุ้นให้ครู อาจารย์ทำบันทึกผล การเรียนรู้ของนักเรียน						☐ 44
41.	จัดให้มีการประชุม อบรม หรือ สัมมนาครู อาจารย์ เพื่อพัฒนา การเรียนการสอน						☐ 45
42.	จัดประชุมชี้แจงครู อาจารย์ เกี่ยวกับนโยบายและแผนการวัด และประเมินผลการเรียนการสอน						☐ 46
43.	จัดให้มีการอบรมครู อาจารย์ เกี่ยวกับการสร้างข้อสอบและให้ ความรู้เรื่องระเบียบการวัด - และประเมินผลการเรียนการสอน						☐ 47

ปัญหาด้านการปฏิบัติงานตามแผน

.....
.....
.....
.....

การแก้ปัญหา

.....
.....
.....
.....

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
	<u>การตรวจสอบผล</u>						
44.	ติดตามการปฏิบัติงานวิชาการตาม แนวปฏิบัติที่มอบหมายให้ครู อาจารย์						☐ 48
45.	ติดตามการศึกษาหลักสูตรของ ครู อาจารย์						☐ 49
46.	ประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการ ตามปฏิทินปฏิบัติงานร่วมกับครู อาจารย์						☐ 50
47.	ตรวจสอบแผนการสอนของ ครู อาจารย์						☐ 51
48.	ติดตามการเลือกแผนการเรียน ของนักเรียน						☐ 52
49.	ดูแลกำกับการสอนตามตารางสอน ของครู อาจารย์						☐ 53
50.	ติดตามการจัดนักเรียนเข้า ชั้นเรียนของครู อาจารย์						☐ 54
51.	ติดตาม ดูแล การใช้เอกสาร ประกอบหลักสูตรของครู อาจารย์						☐ 55
52.	ติดตาม ดูแล การเข้าสอนของ ครู อาจารย์						☐ 56
53.	ควบคุม ติดตามการสอนซ่อมเสริม ของครู อาจารย์						☐ 57

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
54.	สังเกตการรวบรวมสถิติการใช้ ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าของ ครู อาจารย์และนักเรียน						☐ 58
55.	ตรวจสอบการใช้สื่อการเรียน การสอน ในศูนย์สื่อการเรียน การสอนของครู อาจารย์						☐ 59
56.	ประเมินผลการผลิต การใช้ การเก็บรักษา และการซ่อมแซม สื่อการเรียนการสอนของครู อาจารย์						☐ 60
57.	ติดตามผลการนิเทศภายใน โรงเรียน						☐ 61
58.	ควบคุมดูแลความประพฤติและ ระเบียบวินัยของนักเรียนแต่ละ ห้องเรียน						☐ 62
59.	ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ ของครู อาจารย์						☐ 63
60.	ประเมินผลการจัดบรรยากาศทั้ง ภายในและภายนอกห้องเรียน						☐ 64
61.	ตรวจสอบรายงานผลการเรียน การสอน						☐ 65

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
62.	ติดตามผลการปฏิบัติงานหลังจาก ได้ประชุม อบรมหรือสัมมนาของ ครู อาจารย์						☐ 66
63.	ติดตาม ดูแลการปฏิบัติงานตาม นโยบาย และแผนการวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอน ของครู อาจารย์						☐ 67

ปัญหาด้านการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการ

.....

การแก้ปัญหา

.....

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
64.	การดำเนินงานตรวจสอบผล ให้ขวัญและกำลังใจแก่ครู อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานวิชาการได้ผลสำเร็จ						☐ 68
65.	ปรับปรุงภาระหน้าที่และแนวปฏิบัติ งานวิชาการเพื่อนำไปใช้ในปี ต่อไป						☐ 69
66.	นำแนวปฏิบัติงานตามปฏิทินที่ได้รับ ผลดีไปใช้ในปีการศึกษาต่อไป						☐ 70
67.	ปรับปรุงแก้ไขแนวปฏิบัติที่ไม่ สอดคล้องกับปฏิทินเพื่อนำไปใช้ใน ปีการศึกษาต่อไป						☐ 71
68.	นำแผนการสอนที่ดีและถูกต้องออก เผยแพร่และนำไปใช้ในปีต่อไป						☐ 72
69.	ให้ครู อาจารย์ปรับปรุง แผนการสอนที่ไม่สมบูรณ์						☐ 73
70.	นำแผนการเรียนที่นักเรียนสนใจ มากไปใช้ในปีต่อไป						☐ 74
71.	ปรับปรุงแผนการเรียนให้ตรงตาม ความสนใจและความถนัดของ นักเรียน						☐ 75
72.	นำวิธีการจัดตารางสอนที่ดีไปใช้ ในปีต่อไป						☐ 76

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
73.	ปรับปรุงการจัดตารางสอนให้ สอดคล้องกับลักษณะวิชาและเวลา						☐ 77
74.	นำวิธีการจัดชั้นเรียนไปใช้ใน ปีต่อไป						☐ 78
75.	ปรับปรุงวิธีการจัดชั้นเรียนให้ เหมาะสมกับความแตกต่าง ระหว่างนักเรียน						☐ 79
76.	เก็บรักษาเอกสารประกอบ หลักสูตรและคู่มือครู ให้เป็นระบบ เพื่อสะดวกใช้ในปีต่อไป และจัด หามาเพิ่มเติมให้เพียงพออยู่เสมอ						☐ 80
77.	ยกย่องชมเชยครู อาจารย์ที่ สอนซ่อมเสริมสม่ำเสมอและนำ แนวแผนการสอนซ่อมเสริมไปใช้ ในปีต่อไป						☐ 81
78.	ปรับปรุงแผนการสอนซ่อมเสริม ให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน						☐ 82
79.	ยกย่องชมเชยครู อาจารย์และ นักเรียนที่ใช้ห้องสมุด						☐ 83
80.	ปรับปรุงการจัดห้องสมุดและการ ให้บริการให้ดี						☐ 84

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
81.	จัดศูนย์สื่อการเรียนการสอนให้เป็นระบบและจัดหาสื่อการเรียนการสอนมาเพิ่มเติม						☐ 85
82.	นำสื่อที่ตีออกเผยแพร่ และยกย่อง ชมเชยครู อาจารย์ที่ผลิต ใช้ เก็บรักษา และซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน						☐ 86
83.	นำรูปแบบการนิเทศภายในที่ดีไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในปีต่อไป						☐ 87
84.	ให้รางวัลนักเรียนที่มีความประพฤติและระเบียบวินัยในห้องเรียนดีเด่น						☐ 88
85.	ปรับปรุงวิธีการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียนในห้องเรียน						☐ 89
86.	ยกย่อง ชมเชยครู อาจารย์ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการได้ผลดี						☐ 90
87.	ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ						☐ 91

ข้อที่	กระบวนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับการปฏิบัติงาน					ผู้วิจัย กรอก
		ดี ที่สุด	ดี	ปาน กลาง	ไม่ดี	ไม่ดี อย่าง ยิ่ง	
88.	ให้รางวัลห้องเรียนที่จัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้						☐ 92
89.	ยกย่องชมเชยนักเรียนที่เรียนดี และสนับสนุนให้มีโอกาสก้าวหน้า ต่อไป						☐ 93
90.	นำแผนการจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอนของ นักเรียนในปีต่อไป						☐ 94
91.	ยกย่องชมเชยครูที่สอนดีเด่น และ สนับสนุนเข้าประกวดครูดีเด่น เมื่อมีโอกาส						☐ 95
92.	นำนโยบายและแผนการวัดและ ประเมินผลไปใช้ในปีต่อไป						☐ 96

ปัญหาด้านการดำเนินการหลังการตรวจสอบ

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางพัชรี กุ่มบำรุง	
วัน เดือน ปีเกิด	2 กุมภาพันธ์ 2486	
วุฒิทางการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ประถมศึกษาปีที่ 6	โรงเรียนถนนวิเชียรชม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	พ.ศ. 2497
มัธยมศึกษาปีที่ 6	โรงเรียนวนารีย์เฉลิม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	พ.ศ. 2505
ประกาศนียบัตรการศึกษา (ป.กศ.ต้น)	วิทยาลัยครูสงขลา	พ.ศ. 2507
ครู พ.ม.	-	พ.ศ. 2512
ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	พ.ศ. 2517
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	พ.ศ. 2535
ตำแหน่งหน้าที่และสถานที่ทำงาน		
	ศึกษานิเทศก์ 6 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 จังหวัดยะลา	